

Uvodnik

Franček Bertolini

“Življenje gre naprej”

Tako rečemo, ko se nekaj pomembnega konča in nič ni več tako, kot je bilo. Življenje gre naprej, rečemo, ko umre ljubljena oseba in se nam svet sesuje. Življenje gre naprej, rečemo, ko se zavedamo, da smo še živi, a ne vemo, ne kod ne kam. Res je, življenje gre naprej, a to ni dovolj. Naša naloga je, da gremo za njim. Za to se moramo odločiti, si to postaviti kot cilj in ga dejavno zasledovati. Ne samo to. Kot ljudje in še bolj kot kristjani smo poklicani, da prinašamo življenje tja, kjer ga ni. Jezus se je odločil za življenje, je sledil življenju in je v določenem trenutku o sebi lahko rekel: Jaz sem življenje. Zato je življenje šlo za njim - tudi skozi smrt. S svojo odločitvijo je ustvaril prostor življenja tam, kjer ga prej ni bilo. Pomemben korak tudi za nas, ko stojimo pred smrtjo ali pred zidom življenjskih okoliščin, ki se nam zdijo nepremostljive, in bi se najraje zaprli sami vase. Naša poklicanost je, da se odločimo za življenje. Na svetu je še mnogo krajev smrti, ki čakajo, da bi vanje vstopil nekdo, ki v sebi nosi odločitev za življenje. V večini primerov ne gre za črno-bele situacije življenja in smrti. Gre za situacije, v katerih se smrt pojavi v nešteti odtenkih krivice, laži, strahov, teptanja, pohlepa, neobčutljivosti, zaprtosti itd. Kristjani verujemo, da je odločitev za življenje obenem odločitev za Boga. Povabimo ga v svoje srce, v svoje razmišljanje in čutenje, da bomo skupaj z Njim - in On po nas - lahko prinesli luč vstajenjskega jutra v grobove sodobne družbe.

Kaj to lahko pomeni v vsakdanjem življenju? Vemo, da življenje ni samo v tem, kar se vidi. Obstaja tudi duhovni svet. Ne samo v smislu duhovnih bitij, ampak tudi vsebin, ki dajejo snovi duha in smisel. Mislim na vrednote, ki so prav tako stvarne kot snov. Niso nekaj abstraktnega. Na njih stoji naše življenje. Zdravje je na primer resnično več vredno kot premoženje, zato tudi plačujemo zdravnike. Zakaj si v skrbi za denar pokvarimo zdravje?

In sreča je več vredna kot zdravje. Kaj koristi zdravje, če človek ne zna biti srečen? To, kar smo in kar imamo v svoji notranjosti, je dosti bolj vredno od tega, kar imamo in posedujemo navzven. Zakaj smo torej bolj zaskrbljeni za podobo?

In svetost je več vredna od sreče. Biti dober človek je več vredno od dobrega počutja. Zakaj smo torej bolj zaskrbljeni za svoje trenutno ugodje?

Duh in snov sledita nasprotnim zakonom. Altruizem deli naš dobiček, toda množi naš presežek. Deli naš denar, toda množi našo ljubezen in srečo, če smo dovolj pametni, da svojo srečo pripisujemo ljubezni, ne pa denarju.

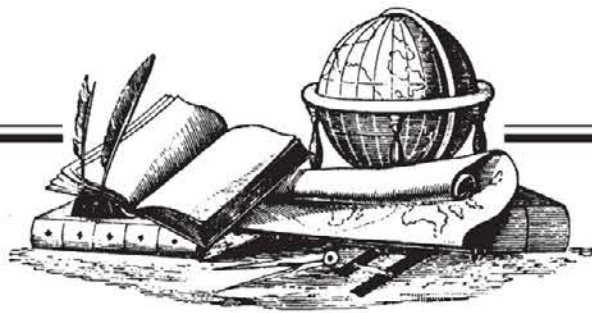
Samo v luči modrosti darovanijske ljubezni je mogoče razumeti odločitev matere iz naših krajev, ki je v zrelih letih, ko so njeni otroci že imeli svoje družine, zbolela za rakom. Bolezen je potrpežljivo prenašala, jo spremljala z molitvijo in darovala Bogu. Nekega dne je v molitvi prosila Boga, naj vse bolezni raka, ki bi se lahko pojavile v njeni družini, nameni njej. V dvajsetih letih življenja, ki so ji bila še dana, je petkrat zbolela za rakom. Štirikrat je ozdravela, pri petem pa je sklenila svoje zemeljsko potovanje. Ne bi si upal je posnemati v tej konkretni odločitvi, vzeti nase bolezen drugih. Pritegne pa me njena pogumna vera, da sta življenje in sreča več kot naše predstave, kot zdravje in kot marsikaj drugega, s čimer si tlakujemo naše tuzemsko romanje.

Življenje gre naprej, rečemo, ko ne vemo, kaj bi drugega rekli, in bi radi zapolnili praznino. Kristjanom se nam takšne praznine ni treba bati. Prepričano lahko rečemo, da življenje gre naprej, ker je Jezus, ki je pot, resnica in življenje, vedno z nami, če mu le dovolimo bivati v naših srcih.

Želimo vam blagoslovljeno Veliko noč!

Predlog Sveta slovenskih organizacij

Za reformo financiranja slovenske narodne skupnosti v Italiji

1. Uvodna utemeljitev

V današnjem pojmovanju so manjšinske narodne skupnosti priznane kot pozitiven dejavnik, dodana vrednost in sestavni del teritorija, na katerem živijo. Zato se je italijanska država pravilno odločila, da jih tudi na podlagi mednarodnih sporazumov primerno zaščiti. To je razvidno že v italijanski ustavi in kasneje v zaščitnem zakonu. Tudi Evropa štiti in vrednoti manjšinske skupnosti, ki so pomemben dejavnik pri utrjevanju miru in dobrih sosedskih odnosov med državami članicami.

Slovinci v Italiji smo samobitna skupnost, ki je zgodovinsko prisotna v treh pokrajinah dežele FJK že pred nastankom italijanske države in je tudi temeljni razlog, zaradi katerega je naša dežela deležna posebnega statusa - dežela s posebnim statutom.

Bogato tkivo, ki ga predstavlja slovenska narodna skupnost, je osnovano na temeljnih vrednotah, ki so sestavni del našega čutenja in pogoj za zdravo rast naše skupnosti: pluralizem in transparentnost sta osnovi vsakega razvitega družbenega sistema in izhajata iz temeljne potrebe posameznika po svobodi mišljenja in izražanja. Katerakoli reforma naše narodne skupnosti - tudi finančna - ne more in ne sme mimo te osnovne življenjske predpostavke.

Pri zagotavljanju življenjskih pogojev za obstoj in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji pa se ne moremo ustaviti samo pri jezikovni problematiki. Poudarek mora biti tudi in predvsem na kulturi, zgodovini in identiteti. Nismo samo skupnost govorcev istega jezika. Smo skupnost, ki jo opredeljujejo bogate kulturne specifičnosti in izvirna narodna identiteta. Samo celovit pristop lahko ohrani narodno skupnost v Italiji živo in je ne zmanjša zgolj na samo jezikovni ali izključno folklorni pojav. To nismo nikoli bili in ne želimo postati niti v prihod-

nje.

Zato Svet slovenskih organizacij prepričano podpira širjenje jezikovnih kompetenc v lastnih organizacijah, med člani in posebno med mladimi, a poudarja tudi, da je treba nujno ta pristop nadgraditi. Dolžni smo ohranjati in razvijati tudi kulturno, zgodovinsko in narodno identiteto, ki so prvenstveni elementi slovenske narodne skupnosti v Italiji.

2. Izhodišča predloga za reformo financiranja iz državnih sredstev, ki so za SSO temeljnega pomena:

2.1 Strateški cilji financiranja slovenske narodne skupnosti (mission)
- jezik, kultura in narodna identiteta: za SSO so krepitev in razvoj slovenske narodne skupnosti na področjih jezika, kulture in narodne identitete, skladno z bogato kulturno in zgodovinsko dediščino naše skupnosti, najpomembnejši strateški cilj

- teritorij: podpiramo ovrednotenje in vključevanje celotnega teritorija, na katerem živi in je zgodovinsko prisotna slovenska narodna skupnost

- pluralnost: delovanje organizacij slovenske narodne skupnosti naj temelji na osnovah svetovnonazorske in politične pluralnosti

2.2 Kriteriji za vrednotenje operativnih ciljev in aktivnosti (programov in projektov)

- razvoj in nadgradnja osrednjih dejavnosti slovenske narodne skupnosti, ki so temeljnega pomena za njen obstoj in za razvoj širšega slovenskega prostora z ovrednotenjem kompetenc in dobrih praks na področju kulturnega, socialnega, športnega, verskega in vsesplošnega življenja slovenske narodne skupnosti v Italiji

- primerno ovrednotenje ljubiteljskih dejavnosti

- ovrednotenje kulturnega bogastva in razvoj jezikovnih kompetenc

- vključevanje mlajših generacij in spodbujanje medgeneracijskega dialoga

- kulturna izmenjava z matično domovino in z večinskim narodom

- medmanjšinsko sodelovanje (italijanska narodna skupnost v Sloveniji, furlanska narodna skupnost, nemška narodna skupnost ipd.)

- čezmejno sodelovanje in povezovanje

- vključevanje v evropske kulturne in socialne dinamike

2.3 Ljubiteljska dejavnost - faktor socialnega in kulturnega razvoja

Večkrat razmišljamo o ljubiteljski dejavnosti kot o drugorazrednem komplementarnem dejavniku, a je v okviru manjšinske skupnosti ljubiteljski moment veliko bolj pomemben kot pri večinskem narodu. Veliko število ljudi žrtvuje svoj prosti čas zato, da krepki našo kulturno ponudbo in tvori tisto živo narodno tkivo, ki nam je pomagalo, da smo se ohranili tudi v najtežjih časih in okoliščinah. Nobena profesionalna struktura v okviru manjšinske narodne skupnosti si ne bi mogla finančno privoščiti tako številnega kroga plačanih sodelavcev, kot jih premorejo društva, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko dejavnostjo. Zato lahko upravičeno trdimo, da igra ljubiteljska dejavnost v okviru manjšine temeljno vlogo dejavnika socialnega in kulturnega razvoja, ki jo je treba primerno upoštevati in valorizirati.

3. Operativni predlog

Z operativnega vidika predlagamo, da se leta 2014 nastavi in analizirajo smernice za nov pristop pri porazdelitvi sredstev, ki naj bodo sad skupnega osveščene dela. Krovni organizaciji naj prispevata k delu deželnega odbornika z usklajenim predlogom, ki naj bo izraz širše baze in strateških potreb slovenske narodne skupnosti. Nov pristop naj začne veljati z letom 2015, do konca leta 2014 pa morajo imenovani subjekti izdelati natančen, temeljit in dokončen predlog v tej smeri. V tem času bodo lahko društva prilagodila svoje bodoče načrte no-

vim smernicam in pristopom.

In primis predlagamo, da se pri spevki izražajo v odstotkih razpoložljivega budgeta, da se ohrani prioritarno razmerje med posameznimi ustanovami, da se dolgoročno ohranijo strateški cilji in prioritete.

Subjekti, deležni financiranja, naj se porazdelijo v: osrednje organizacije, zveze in manjše organizacije.

3.1 Osrednje organizacije

Gre za ustanove, ki so temeljnega pomena za organizirano dejavnost slovenske narodne skupnosti v Italiji in se financirajo na podlagi porazdelitve državnih sredstev iz zakona 38/2001 (16. člen - primarne ustanove). Označujejo jih dolgoletno redno delovanje, zgo-

dovinska prisotnost na teritoriju in organizirana struktura z osebje. Ovrednoti naj se vloga posamezne ustanove tako z vidika vsebine kot vpliva na območje delovanja. Prispevki naj bodo usklajeni in izraz strateške analize s težnjo po smotrnejšem in učinkovitejšem razvoju kulturnega, socialnega, športnega, verskega in vsesplošnega življenja slovenske narodne skupnosti v Italiji ob upoštevanju teritorialnih značilnosti in vsebinskega doprinosa posameznih organizacij.

3.2 Zveze

Delovanje malih društev naj se nadgradi tako, da bodo kulturne zveze in športno združenje prejemali sredstva tudi za potrebe svojih članic (dosedanji sklad za mala društva), ki jih bodo na podlagi pravilnika delili včlanjenim društvom. Cilj je večja vsebinska usklajenost in olajšan birokratski postopek pri dodelitvi manjših prispevkov.

3.3 Manjše organizacije

Društva in organizacije, ki niso včlanjeni v zveze in vodijo nemembno vlogo v življenju

manjšine, naj se financirajo v tem okviru. Sem spadajo v glavnem društva, ki so že prejela sredstva iz naslova malih društev in niso včlanjena v nobeno zvezo.

3.4 Projekti

Projekti naj bodo priložnost, da se izvedejo izjemni podvigi, ki ne sodijo v redno delovanje društev. Predstavljajo naj dodano vrednost, ki se mora izražati v vsebinsko kvalitetnih in inovativnih pobudah. Cilji naj bodo usklajeni s strateškimi cilji (2.1) in kriteriji (2.2), ki jih predlagamo v pričujočem dokumentu. Projekti naj se ne prepletajo z redno dejavnostjo, zato predlagamo, da so tudi časovno omejeni na največ dve leti.

3.5 Deželni sklad

Deželni sklad naj bo funkcionalen za delovanje organizacij, društev in ustanov slovenske narodne skupnosti v Italiji. Namenjen naj bo za redne in izredne posege na infrastrukturah, društvenih sedežih, športnih objektih, ki so namenjeni aktivnostim na področju kulturnega, socialnega, športnega in verskega delovanja.

Nov sistem financiranja naj sloni na jasnih kazalnikih

Reforma financiranja slovenskih organizacij in ustanov na podlagi državnega zakona 38/01 za zaščito slovenske narodne skupnosti naj temelji na ovrednotenju rednih programov. V tem smislu je potrebno določiti jasne in primerne kazalnike, po katerih bo Dežela FJK razdelila sredstva. Projekti pa naj dopolnjujejo redno dejavnost, ne da bi pri tem prišlo do krčenj. Nov sistem financiranja pa naj sicer upošteva pomen jezika in ovrednotenje mladih, vendar to mora biti vključeno v kontekst ohranjanja in razvijanja kulturne, zgodovinske in narodne identitete Slovencev v FJK. Dobro obiskano srečanje goriških članic Sveta slovenskih organizacij, ki je potekalo v sredo, 9. aprila, je bilo večinoma namenjeno obravnavi predloga krovne organizacije za reformo sistema razdeljevanja državnih sredstev iz zakona 38/01. Pokrajinski predsednik Walter Bandelj je na kratko orisal smernice dokumenta, ki ga je Svet slovenskih organizacij že posredoval deželnemu odborniku Gianniju Torrentiju, pri tem pa dodal, da je potrebno nujno soočenje s članicami, saj smo sedaj na začetku postopka, ki naj bi stopil v veljavo prihodnje

leto. Izvedenec za finančna vprašanja Ivo Corva je prisotnim razčlenil vsebino in posamezne točke dokumenta, nato se je razvila med predstavniki

goriških članic živahna razprava, v kateri so bila že nakazana nekatera dopolnila. Svet slovenskih organizacij je namreč vse članice povabil, naj do 15. maja sporočijo morebitne popravke oziroma predloge.

Druga tema, ki so jo goriške članice SSO obravnavale, je bil občni zbor krovne organizacije, ki bo predvidoma letos v jeseni. Pogovor o prihodnjem občnem zboru je bila izhodiščna točka za nadaljnje razmišljanje o prihodnosti SSO in odnosu med ustanovo ter njenimi članicami. Naslednje podobno srečanje bo predvidoma po 10. maju.

Povejmo na glas

Svoj mir vam dam ...

Veliko je naše bogastvo, če ga hočemo sprejeti, enkratna dediščina nam je dana, če jo potrebujemo in smo pripravljeni vanjo verjeti. Dediščina, ki presega lepoto najlepše želje, dar, ki je odgovor na naše najlepše sanje, če v nas še živijo, ljubeča naklonjenost, ki nas razbremeni teže in nemalokrat krute strani življenja. "Svoj mir vam zapustim, svoj mir vam dam". Mir, mir, mir in še enkrat mir, potem ko smo vrženi v vrtince in viharje nemira, kjer nemara najbolj uničujoče preži na nas zavest minljivosti in tiste končnosti, ki presega našo moč. Namreč naša lastna minljivost, umrljivost, in potem minljivost in smrt naših bližnjih, naših prijateljev, siceršnja končnost prijateljstva, končnost te in one osebne ljubezni, končnost vsega torej ter zato žalost in trpljenje, da je tako - vse do tedaj, ko zaživi v nas zagotovilo srečnega izteka in se spomnimo miru, ki nam ga je On zapustil. Šele potem prične nemir v nas izgubljati uničevalno silo, šele potem se naša razrvanost ublaži, so spodekani naši dvomi, se prelomno odmaknejo tesnobe in popustijo stiske ter strahovi. Šele potem uplahne naša ogroženost pred notranjimi prepadi in zunanji nevarnostmi, ko ne moremo in ne moremo ustvariti takšnega sožitja s sočlovekom, kot si ga želimo ali ga od njega pričakujemo, in se nam zazdi, da so povsod nasprotniki, ki nam zasedajo prostor. "Svoj mir vam dam" - kaj ni to tisti mir, ko vidimo prav vse drugače in nismo več ogroženi od sebe in od drugih, saj nenadoma v teh drugih zagledamo enako sti-

ska in tesnoba, kot jo poznamo mi. Ko čez noč spoznamo, da smo na istem vsi, vsi prevečkrat nesrečni in ubogi, in se nam razodene usoda, ki nam je vsem skupna in je za vse enaka in jo je mogoče ublažiti le s tem, da pomagamo drugim in ti drugi pomagajo nam. In šele ko ta podarjeni mir prevlada v meni, vidim trpljenje izven mene in vidim revščino izven mene, tudi tisto povsem dobesedno, in vidim uzaknjene krivice sveta, ki prizadevajo tisoče in tisoče. In potem si ne želim več biti več od drugih, za vsako ceno bolj cenjen in ugleden, v drugih ne vidim sovražnikov in jih ne napadam, ker naj bi bil ta boj menda nujno pravilo življenja, ne želim si sreče, ki je drugi nimajo, ne želim si bogastva in več od tistega, kar potrebujem. Drugih ljudi se veselim, veselim se njihovega življenja, kot se veselim svojega, ker vem, kaj je zares smiselno, in sem zato rešen občutka nezadoščenosti, ko nimam nikoli toliko, da bi imel dovolj. "Svoj mir vam zapustim, svoj mir vam dam". Kot da tega miru še nismo sprejeli: šele vedno je razrvana naša notranjost, šele vedno nam vladata strah zase in spopadanje z drugim človekom, boj znotraj družine, znotraj rodbine, boj znotraj istega naroda in iste države, šele vedno dviga glavo ta boj, boj med civilizacijami, šele vedno so na delu celo nasprotja med verami. Toda podarjeni, neskončno ljubeči mir - zagotovo edina rešitev - nam je vedno na razpolago, vedno. Na nas je, da ga končno sprejmemo in delimo naprej.

Janez Povše

Sporočilo uredništva

Cenjene bralke in bralce ter sodelavke in sodelavce obveščamo, da bosta goriška in tržaška redakcija Novega glasa teden dni zaprti zaradi velikonočnih praznikov, od srede, 16., do torka, 22. aprila. Naslednja številka Novega glasa bo izšla v četrtek, 1. maja.

ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA
sklicuje

**REDNI LETNI
OBČNI ZBOR**

v torek, 29. aprila 2014,
ob 17. uri

na sedežu Zadruga,
Travniki 25 v Gorici

Dobrodošel gost med rojaki na Madžarskem

Minister Žmavc je obiskal Porabje

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc je 11. aprila 2014 obiskal slovensko skupnost v Porabju, kjer se je sestel s predstavniki Porabskih Slovencev. Na Generalnem konzulatu Republike Slovenije v Monoštru se je srečal s predsednikom krovnih organizacij, z Martinom Ropošem, predsednikom Državne slovenske samouprave in Jožetom Hirnčkom, predsednikom Zveze Slovencev na Madžarskem ter s pred kratkim izvoljeno zagovornico v madžarskem parlamentu Eriko Köleš Kiss. V nadaljevanju obiska se je mister srečal z župa-

nom Monoštra Gáborjem Huszárjem. Obisk je nadaljeval v Slovenskem kulturnem in informacijskem centru Lipa, kjer se je srečal s predstavniki slovenskih medijev iz Madžarske. Nato se je seznanil z delovanjem Razvojnega agencije Slovenska krajina in aktivnostmi mladih iz Porabja. Oglel si je tudi Dvojezično osnovno šolo Jožefa Košiča v Gornjem Seniku. Ob koncu obiska je minister šel še na ogled Kúharjeve spominske hiše in dva projekta, ki ga izvaja Razvojnega agencija: Hišo jabolk in Vzorčno kmetijo.

GORICA Nadškof msgr. Carlo Redaelli na "srečanju pod lipami"

"Bog, ki umira na križu, zastavlja vprašanja"

Srečanje "pod lipami" v kormorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici je bilo v četrtek, 10. aprila, posvečeno goriškemu nadškofu. Msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli, ki spada v generacijo najmlajših italijanskih škofov, se je rodil v Milanu leta 1956, je povedal Simon Peter Leban, ki se je pogovarjal z njim. V duhovnika ga je posvetil kard. Martini leta 1980, v škofa pa kard. Tettamanzi leta 2004. Po formaciji je pravnik, kanonist, za sabo ima pravne in upravne izkušnje v različnih vatikanskih odborih, pa tudi v mladinski in družinski pastoral. Osem let je bil v Milanu pomožni škof; 28. junija 2012 ga je papež

mo, če to živimo. Čar prve Cerkev je prav v tem: niso imeli priložnosti, ki bi ga skušali uresničiti, so pa živeli in pustili, da jih je Duh vodil. V Apostolskih delih lahko npr. odkrijemo, da je bilo poleg apostolov tudi sedem diaconov, da jih je Duh pošiljal ne le v jeruzalemsko Cerkev, ampak tudi v Antiohijo, da obstaja tudi grški ali rimski in ne le judovski način, kako živeti krščanstvo. Pomembno je tudi videti, da so pripadniki prvih krščanskih skupnosti navadni ljudje, taki kot mi, s svojimi intuicijami pa tudi mejami. "Pavel in Barnaba sta šla narazen, in vendar sta oba svetnika". Kakšna naj bi bila goriška Cer-

ro vodi škof"? se je vprašal msgr. Redaelli. "Sicer pa duhovništvo ni edina in najpomembnejša služba v Cerkvi. Kdor je duhovnik, že zaradi tega ni svetnik". Vsakdo ima svojo vrednost. In družine? "V preteklih letih smo dajali veliko težo pripravi na zakon. Danes bi si morali bolj prizadevati za to, kako živeti po prejetju zakramenta". Družbeni kontekst danes ne pomaga... "Morda bi se morali bolj potruditi v cerkvenem okolju... Zakonski pari so danes zelo osamljeni, potrebujejo oporo". Tudi tega se moramo lotiti, "paziti pa moramo, da se ne vdamo malodušju". Spričo krize papež pogosto ponavlja: "Ne dovolite, da vas oropajo

foto ddp

Benedikt XVI. imenoval za goriškega nadškofa, to službo je sprejel oktobra istega leta. Nadškof Redaelli se je že v začetku zelo sproščeno pogovora prirediteljem zahvalil za povabilo in navzočim za prisotnost. Na vprašanje o razlikah med Milanom in Gorico je dejal, da je milanska nadškofija seveda zelo velika, saj šteje približno pet milijonov in dvesto tisoč prebivalcev, 1108 župnij, 200 škofijskih duhovnikov, okrog tisoč redovnikov in približno sedem tisoč redovnic. Je pa tudi precej homogena. Gorica je gotovo manjša, označujejo pa jo različne kulture in občutljivosti, pisana zgodovina, posebne lepote. "Mislim, da je v tem njen čar... Vedno bolj se mi razodeva kot zanimiva stvarnost, ki je vredna, da jo ljudje spoznajo in doživijo". O mali slovenski Cerkev na Goriškem je nekaj že vedel, ker je pred leti pospremil skupino mlajših milanskih duhovnikov v Trst, kjer so spoznali nekaj slovenskih duhovnikov. "Je pa ta stvarnost res očarljiva, ker je tu meja med latinskim in slovanskim svetom. Tu stopiš v novo kulturo in nov svet, ki se začneja na tem mestu in se nadaljuje daleč proti Vzhodu".

V pastirskem pismu z naslovom *Kdo je Cerkev* je nadškof povabil vernike, naj vzamejo v roke Apostolska dela. Vsaka katoliška stvarnost, ki je kdajkoli želela oživiti lastne korenine, se je vedno vračala k zgodbi o prvih krščanskih skupnostih, "to je neizogibno". Cerkev apostolov "ni perfektna in idealizirana, temveč navadna"; v njej je opaziti tudi trenja in napore, je pa imela dar, da je bila - in vedno bo - prva Cerkev. Gospod ni napisal priložnosti o tem, kakšna naj bo Cerkev; ni pisal katekizma ali dokumentov, kot to delamo mi. In vendar, kaj oz. kdo je Cerkev, lahko odkrije-

kev? Nadškof si želi kristjane, ki bi znali sprejemati, ki bi se znali približati ljudem, ki bi bili sposobni majhnih dejanj, ki ljudi povezujejo. Pomembno je, da se (krščanski) laiki obnašajo z ljudmi kot z osebami; vsakdo je oseba! Nekatere vloge pa sploh lahko bolje opravljajo laiki kot pa posvečene osebe. "V mislih lahko imamo tudi lepe stvari, a ni rečeno, da imajo nujno opraviti z Božjo voljo". V Cerkvi moramo, kot nas učijo Apostolska dela, slediti Svetemu Duhu in ne lastnim načrtom. "On nas preseneča". Kdo bi si predstavljal, da bo papež Benedikt odstopil? In da bo to službo nastopil papež Bergoglio? "In vendar"... O papežu Frančišku je msgr. Redaelli dejal, da "je 'zvit', ker je pač jezuit. Sicer pa zelo cenim jezuite", je dejal goriški nadškof, ki je študiral na Gregorijani in meni, da je metoda sv. Ignacijeva "najboljša, kadar deluje". Posebno lepa lastnost svetega očeta je po njegovem ta, da je zelo pozoren do osebe: "Ko te gleda, v tistem trenutku zanj obstajaš samo ti". Bo papež uresničil *revno Cerkev za revne*? "Upajmo, da ja", je odvrnil nadškof. "Kot je nedavno povedal nadškof Dino De Antoni, evangelij od nas ne zahteva revščine, ampak ne-bogastvo, to, da se ne naslanjamo na bogastvo, da si ne delamo malikov, ampak smo svobodni".

Ker teologija je "razumevanje vere s človeškega vidika", je izjemno pomembno obravnavati verska vprašanja ne zgolj z moškimi pristopom. Ženska občutljivost oz. sposobnost razumevanja je lahko na tem področju izredno dragocena. Ženska ima posebno vlogo tudi pri katehezi, ki ni samo poučevanje nauka, ampak uvajanje v izkušnjo Cerkev. Marsikatero službo v Cerkvi bi lahko prevzeli laiki. "Je nujno, da npr. Papeški svet za družino ali kultu-

upanja"! Vera ali ljubezen sta pomembni, toda "če izgubiš upanje, si mrtev". Brez upanja ni vere. "Papeževe besede tudi govorijo o tem, da je nekdo, ki nas hoče oropati". Največja skušnjava je morda prav izguba upanja, ne pa narediti kakšen greh. "Birna je potrditev darov Svetega Duha in ne vere", je zatrdil nadškof. "To je naše upanje". Darovi ostanejo v nas, Duh v nas deluje. Zaradi tega se ne smemo biti pasivni, ni pa niti potrebno, da se vznemirjamo. "Na Goriškem bi mladim morda morali ponuditi kaj več". Duhovnih poklicev je vedno manj... "Več moramo moliti, se odpreti Gospodu, ustvariti bolj živo, odprto in razpoložljivo Cerkev". Če ni poklicev, pomeni, da je v krizi tudi družina, saj "duhovniki izhajajo iz krščanskih družin". Z druge strani dobri duhovniki poživljajo družine. "Srž Velike noči je novost vstajenja", nekaj, kar uhaja logiki, nekaj, česar ne moremo niti misliti. Je kot rastlina, ki zraste iz semena: med eno in drugim je kontinuiteta, toda tudi ogromna razlika. "Gospod se je spustil v podzemlje" pomeni, da "nas prihaja iskat v kraj, kjer smo najbolj oddaljeni od Njega". Na veliko soboto Jezus je mrtev: "Celo v grobu nismo sami".

Na veliki teden se lahko najbolje pripravimo, če si vzamemo vsaj malo časa in prelistamo evangeljske odlomke o Jezusovem trpljenju: tako se znajdemo pod križem, slišimo zabijanje žebeljev... "Branje pasijona te sprašuje, kdo si: morda Peter? Ali Judež? Marija? Dobri razbojnik? Ravnodušen vojak"? Bog, ki umira na križu, te sprašuje... "Vstajenje morda ne, toda križ spregovori vsakomur", ko govori o bolečini, trpljenju, hudobiji. V Markovem evangeliju ga je stotnik prepoznal kot Božjega Sina v trenutku, ko je kriče izdihnil... / DD

Velikonočna poslanica predsednika SŠK škofa Andreja Glavana

"Bog je vedno zmagovalec v vseh 'bitkah'!"

Dragi bratje in sestre!
Spet obhajamo velikonočne praznike, praznike vere, veselja in trdnega upanja. Nanje smo se pripravljali skozi ves postni čas. Jezus Kristus, naš Učitelj in edini Odrešenik, je vstal od mrtvih, premagal smrt in greh in vse razdiralne zle sile, ki skušajo prodreti v naša srca in zavladati v zgodovini sveta.

Pod križem so se Jezusu nekateri smejali in ga sramotili: "Če si Božji Sin, stopi s križa, pa bomo verovali vate"! Da je resnično Božji Sin, je dokazal, a ne na zahtevo drugih, temveč, ko je sam hotel - pravzaprav ob uri, ko so najmanj pričakovali, ob zatonu noči, v jutranjem mraku. Na veliki petek se morda sprašujemo, zakaj je Bog dopustil vsa ponižanja. A na vstajenjsko jutro nam je Jezus pokazal, da je Bog vedno zmagovalec v vseh "bitkah". On ima vedno zadnjo besedo. Na Veliko noč slavimo to njegovo zmago, zmago luči nad temo, zmago ljubezni nad hudobijo, resnice nad lažjo, duha nad materijo. Zato Cerkev radostno poje: "Jezus naš je vstal od smrti, razveseli se, kristjan! Smrt in pekel je premagal, vstal iz groba tretji dan..."

Naša vera v Jezusovo vstajenje pa se mora pokazati tudi dejavno v našem življenju, v služenju bližnjim, v odpuščanju, s katerim premagujemo sovraštvo in nasilje, z odprtostjo do bližnjih, da znamo z njimi deliti trpljenje in preizkušnje, da delamo za večjo pravičnost in mir. V svetu se zgodi veliko dogodkov, ko se zdi, da zmagujejo zlo, krivice, razdeljenost, zlorabe in

nasilje. A obstaja tudi veliko pozitivnih znamenj, ki jih lahko povezujemo z velikonočnimi dogodki in nam vlivajo upanje. Med to pozitivno dogajanje sodi tudi pričevanje papeža Frančiška, ki je pripomoglo k večjemu ugledu Cerkev v svetu in celo med nevernimi. Upanje pa vzbuja tudi dobrodelno delovanje toliko prostovoljcev in preprostih ljudi, ki mirno, brez hrupa, in nesebično delajo na mnogih področjih in lepšajo življenje ljudi v stiski.

Naj v letošnjih velikonočnih praznikih v vseh nas odmevajo Jezusove besede: "Ne bojte se, jaz sem svet premagal. Jaz sem vstajenje in življenje".

S temi besedami vsem, še posebej vsem bolnim in ostarelim, ki ste v kakršnikoli duhovni ali materialni stiski in ki morda zaradi ugaslega upanja izgubljate voljo do življenja, voščim vesele velikonočne praznike.

Hkrati voščim veselo Veliko noč pravoslavnim kristjanom, s katerimi Veliko noč letos skupaj praznujemo, in tudi evangeličanom, saj je za vse kristjane Kristusovo vstajenje temelj vere. Vse ljudi dobre volje pa vabim, da se v prazničnih dneh tako ali drugače z nami veselijo.

MAJDA ARTAČ

Modrosiva

Tvoja volja blagoslovlja modra polja, siva oljka polje v vetru, niha sem ter tja, diha morje, srka sonce, blagoslovlja z mirom, poje vetru nove pesmi jutra na obzorju.

Vijoličnosiva

Sivkini grmi kljubujejo soncu v mediteranski trmi. Socvetje sivke, da bi si ga zataknil za klobuk - namesto rožmarina vijolična modrina. Zakaj torej sivka za krepko dišečo, odporno rastlino, za njeno opojno lepoto? Zakaj ne lavanda, ki spominja na čistost mila? Angelski cvet - ta dišeča provansalska idila. Kdaj so angeli Sredozemlja dahnili nanj sijaj večne lepote?

Gorica / Čas, poln milosti

Posebno bogat veliki teden

V velikem tednu je goriški nadškof msgr. Carlo Redaelli želel srečati veliko ljudi. Med drugim je obiskal nekaj tovarn in podjetij v pokrajini, v torek je maševal v ladjedelnici Fincantieri v Tržiču. Poleg tega se je hotel srečati tudi z ljudmi v stiski. Že v sredo, 9. aprila, je kosil z gosti menze pri kapucinih, v soboto, 12. aprila, pa je vodil nekako duhovno obnovo za krajevne upravitelje v Marijinem svetišču na Mirenskem Gradu. V ponedeljek, 14. aprila, je v kapucinski cerkvi maševal za univerzitetne študente. Mestno bolnišnico sv. Janeza od Boga in njene goste je obiskal v torek zjutraj, z zaporniki v ulici

Barzellini pa se bo srečal na veliki petek, 18. aprila, ob 14.30: vodil bo križev pot, ki se ga bodo udeležili "gostje" skupno z osebjem. Dan prej, na veliki četrtek, pri večernem evharističnem bogoslužju ob 20. uri v stolnici umil noge skupini brezposelnih očetov. V soboto, 19. aprila, bo med velikonočnim bdenjem ob 22. uri podelil zakrament svetega krsta in birme skupini odraslih. Velikonočno tridnevje bo nadškof v stolnici začel v četrtek, 17. aprila, ob 10. uri s krizmeno mašo, pri kateri bo blagoslovil olja; zvečer bo maševal ob 20. uri ("Missa in coena Domini"). V petek, 18. aprila, bo ob 18. uri vodil obrede

velikega petka, ob 20.30 pa mestni križev, ki se bo začel na Travniku.

Velikonočno bdenje se bo v soboto, 19. aprila, začelo ob 22. uri. Na Veliko noč, 20. aprila, se bo okrog 7. ure udeležil slovenske vstajenjske maše (začne se ob 6.30), kjer bo vernikom podelil blagoslov; ob 10.30 pa bo vedno v stolnici - vodil slovesno mašo, po kateri bo podelil papeški blagoslov s popolnim odpustom. Nadškofu smo že sedaj hvaležni, ker bo v koncu tedna po Veliki noči dvakrat podelil zakrament sv. birme v naših župnijah: v soboto, 26. aprila, ob 18. uri v Pevmi, dan kasneje, na nedeljo Božjega usmiljenja (ko bosta med drugim kanonizirana papeža Roncalli in Wojtyła) pa ob 10. uri pri sv. Ivanu v Gorici.

Sporočilo papeža Frančiška za XXIX. svetovni dan mladih 2014

"Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo" (Mt 5,3)

2. Pogum sreče

Toda, kaj pomeni beseda "blaženi" (gr. *makarioi*)? Blaženi pomeni resnično srečni. Povejte mi torej: Ali res želite biti srečni? V času, ko nas nenehno privlačujejo nečimrni in prazne utvare sreče, tvegamo, da smo zadovoljni z manj in "mislimo skromno", ko gre za smisel življenja. Nasprotno, mislite široko! Odprite svoja srca! Blaženi Piergiorgio Frassati je nekoč rekel: "Živeti brez vere, brez dediščine, ki bi jo branili, brez nenehnega boja za obrambo resnice, to ni življenje, ampak životarjenje. Nikoli ne smemo le životariti, temveč živeti" (pismo I. Boniniju, 27.

feb. 1925). Papež Janez Pavel II. je Piergiorgia Frassati ob razglasitvi za blaženega 20. maja 1990 imenoval "mož blagrov" (homilija: AAS 82 [1990], 1518). Če se resnično odprete najglobljim streljenjem svojih src, boste spoznali, da je v vas nepotešljiva žeja po sreči, ki vam bo pomagala razkriti in zavrniti številne poceni ponudbe, ki jih najdete vse okoli vas. Ko si prizadevamo samo za uspeh, udobje in imetje ter vse to spremenimo v malike, morda dosežemo trenutke omamljenosti in lažni občutek zadovoljstva, toda nazadnje postanemo sužnji; nikoli nismo zadovoljni in nenehno hočemo

več. Tragično je videti mladega človeka, ki "ima vse", a je naveličan in slaboten. Sveti Janez je pisal mladim: "[M] očni ste in Božja beseda ostaja v vas in premagali ste zlobneža" (1 Jn 2,14). Mladi ljudje, ki izberejo Kristusa, so močni: hranijo se z njegovo besedo in ni se jim treba nasičevati z drugimi stvarmi. Imejte pogum plavati proti toku. Imejte pogum biti resnično srečni! Recite "Ne" bežni, površni potrošniški kulturi, ki vas pojmuje kot nesposobne za sprejem odgovornosti in soočanje z velikimi izzivi življenja.

3. Blagor ubogim v duhu...

Prvi blagor, naša tema za prihod-

nji svetovni dan mladih, pravi, da so ubogi v duhu blaženi, ker jim pripada nebeško kraljestvo. V času, ko mnogo ljudi trpi zaradi gospodarske krize, se zdi čudno povezovati uboštvo in srečo. Kako moremo pojmovati uboštvo kot srečo?

Najprej poskusimo razumeti, kaj pomeni biti "ubog v duhu". Ko je Božji Sin postal človek, si je izbral pot uboštva in samoizničenia. Kot piše sveti Pavel v Pismu Filipljanom: "To mislite v sebi, kar je tudi v Kristusu Jezusu. Čeprav je bil namreč v podobi Boga, se ni ljubosumno oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izpraznil tako, da je prevzel po-

dobu služabnika in postal podoben ljudem. Po zunanosti je bil kakor človek" (Flp 2,5-7). Jezus je Bog, ki se odpove svoji slavi. Tukaj vidimo Božjo izbiro uboštva: bil je bogat, pa je postal ubog, da bi mi obogatili po njegovem uboštvu (prim. 2 Kor 8,9). To je skrivnost, ki jo zremo v Betlehemu, ko gledamo Božjega Sina v jaslih, in potem na križu, kjer njegovo izpraznjenje doseže svoj

višek. Grški pridevnik *ptochós* (ubog) nima samo materialnega pomena, ampak pomeni "berač". Razumemo ga v povezavi z judovskim pojmom *anawim* - "Božji ubožci", ki predstavlja nizkost, zavest lastne omejenosti in bivanjskega uboštva. *Anawim* zaupajo Gospodu in vedo, da se nanj lahko zanesejo.

/ dalje

HRPELJE Predavanje dr. Polone Vesel Mušič

Temeljita priprava na sveto birmo je zelo pomembna

V Hrpeljah je 27. marca potekal postni večer z dr. Polono Vesel Mušič. Njenemu predavanju *Naši otroci odrasčajo in kaj ima sveta birma s tem* so v prvi vrsti pri-

sluhili starši letošnjih birmancev iz župnij Klanec, Rodik in Hrpelje-Kozina, ki jih dušnopastirsko vodi Iztok Mozetič. Vesel Mušičeva je izhajala iz značilnosti dobe odrasčanja, ki ga zaznamuje osamosvajanje otrok, in v ta kontekst umestila vlogo nosilcev priprave na prejem sv. birmo. Posebej je poudarila vlogo botrov, izbira dobrega botra je za birmanca velik izziv. Kot za vsako drugo službo je tudi za službo botrstva dobrodošlo izobraževanje.

Sama ponuja program za starše in botre, kar je določena novost v slovenski cerkvi, a gotovo dobrodošla. Nazadnje je predstavila tudi potek obreda podeljevanja zakramenta in publiko približala tretjo božjo osebo, Sv. Duha, ki se izlije na birmance, da bi posvečeval njegovo življenje. "Sv. Birma je obljuba, ki sega v večnost", je

je lahko staršem navdih pri vzgojnem poslanstvu, moč za vzgojo v dobi odrasčanja pa lahko črpajo iz vere, molitve, božje besede, zakramentov in neposredne priprave na birmo. Pri tem je Vesel Mušičeva poudarila velik pomen priprave na birmo, saj se vsa doživetja v pripravi shranjujejo v popotnico, ki jo bodo ponesli

še poudarila. V dobi odrasčanja se otroci "selijo vase", da bi našli to ..., "kar je mojega Očeta" (prim.

l. 2, 41-52), da bi odkrili to, kar jim je Bog položil na pot. Otroci se ločujejo od staršev, kar je tudi pogoj za božji blagoslov v življenju. V času odrasčanja postajajo novi ljudje. Sveta Družina

l. 2, 41-52), da bi odkrili to, kar jim je Bog položil na pot. Otroci se ločujejo od staršev, kar je tudi pogoj za božji blagoslov v življenju. V času odrasčanja postajajo novi ljudje. Sveta Družina

Dobrodelna razstava

Velikonočni pirh 2014

KUID Lična hiša in Škofijska Karitas Koper sta pripravili prodajno razstavo pirhov v galeriji Lična hiša na Prešernovi 7a v Ajdovščini. Pirhe so v dobrodelne namene prispevali priznani umetniki, ki so v zadnjih desetih letih razstavljali v Lični hiši.

Izkupiček od prodaje pirhov bo Karitas namenila pomoči DRUŽINAM V STISKI.

Z nakupom pirha bomo prispevali kamenček v mozaik potreb, saj je na področju Koprške škofije, torej celotne Primorske, več kot 3000 družin, ki prejemajo pomoč Karitas v hrani in tudi pri plačilu nujnih položnic. Med prejemniki pomoči prevladujejo družine, ki se soočajo z brezposelnostjo, nizkimi dohodki, nekatere tudi z boleznijo in drugimi težavami. Razstava bo v Lični hiši odprta do 26. aprila 2014.

jba

Truditi se moramo za vedno večjo pravičnost

Razkošje pasijonov v Škofji Loki

Sobota, 5. aprila 2014, 16.30. Slučajno poslušam prvi program Radia Slovenija. Zaslisi glas Alojza Pavla Florjančiča iz Škofje Loke. Če ga ne bi poznal, bi verjetno preklupil kanal ali pa oddajo poslušal in ne slišal. Ker Pavla poznam, pozorno prisluhnem. Oddaja: *Razkošje v glavi* (<http://radioprvi.rtvsl.si/prispevek/14786>; avtor prispevka: Marko Radmilovič).

S Pavlom se poznavam iz Podrage na Vipavskem, saj je skupaj z ženo Ano zaslužen za izdajo zbornika o Otmarju Črnilogarju. G. Florjančič, dejaven upokojenec, trmast raziskovalec in predsednik Muzejskega društva Škofja Loka, v oddaji spregovori o usodi rudnika urana Žirovski Vrh, o škofjeloškem-Romualdovem pasijonu in o Dalmatinovem pasijonu. Zanimiv je tudi konec oddaje, v katerem g. Florjančič omeni še en pasijon - poveljni pobjo hrvaških beguncev v Crngrobu. G. Florjančič pove, da kljub množici zgodovinarjev in raziskovalcev v Škofji Loki doslej še nihče ni raziskav o več grobiščih v Crngrobu

predstavil v domoznanski reviji Loški razgledi. Kot večina Slovencev ne pozna Dalmatinovega pasijona - do Prešerna največje pesnitve v slovenskem jeziku, tudi ne poznamo poveljnih pobjev v Škofji Loki in okolici. Dokler nisem začel raziskovati okoliščin dveh umorjenih duhovnikov, Filipa Terčelja in Franca Krašne, v Štulčevi grapi v Davči, tudi sam o tem nisem vedel nič konkretnega.

Moje stranpoti na grob zahrbtno umorjenih duhovnikov v Davči so me pripeljale tudi do razpadajoče mežnarje v Crngrobu, ki jo je sredi leta 1945 načel požar in nato, do danes, ni bila več obnovljena. Srečujem domačine in jih sprašujem, kaj vedo o tem dogajanju.

Domačini povedo, da so v kaplanijo po skupinah vodili okoli 800-1000 hrvaških državljanov, ki so po končani vojni bežali proti Avstriji, a so jih nove oblasti zadržale v Škofji Loki. Iz mežnarje zraven slovitve romarske cerkve v Crngrobu so likvidatorji hrvaške begunce vodili na bližnja, približno ki-

lometer oddaljena morišča. Nekateri ujetniki so skušali zbežati, po pričevanju prič beg ni uspel nikomur, vse so ujeli in usmrtili. Skupina Hrvatov se je v tej mežnariji, v agoniji pred smrtjo, zažgala.

Ljudje pripovedujejo, da so pred pobjem žrtvam pobrali oblačila, zlatino, ure in druge dragocenosti, ki so si jih nato prisvojili likvidatorji. Po vojni so škofjeloške dame nosile dragocene plašče pobitih Hrvatov. Likvidatorji so bili domačini, predvsem kmetje, ki med vojno niso bili partizani, saj je bila v Škofji Loki močna nemška in več domobranskih postojank. Po vojni so domačini morali svojo pripadnost "pravi smeri" dokazati s konkretnimi dejanji. Posebna postaja pasijona, namenjena otrokom: Matjaževa jama pri vasi Pevno: 46°21' 30,67" N; 14° 17' 37,60" E. Med hrvaškimi begunci, ki so jih vozili v Crngrob, ni bilo otrok, ker so jih "režiserji pasijona" ločili od starejših ter jih namestili v barako na Kamnitniku. Po nekaterih pričevanjih naj bi otroci bili kar na prostem.

Okoli 250-300 otrok so po pričevanju prič s kamioni peljali proti Crngrobu, do Aličevega znamenja. Od tam so otroci verjetno

nekaj časa pešali proti vasi Pevno. Nato so jih naložili na vozove "lojternike" ter jih peljali do bližine Matevževje jame. Po pripovedovanju ljudi naj bi otroke pobili brez strel.

Ljudje povedo, da je šofer, ki je te otroke vozil, naredil samomor. Neka gospa v vasi pove, da je dve

oddajo Razkošje v glavi s približno takim stavkom, ki se dotika raziskovanja poveljnih pobjev: "Jaz sem začel in zdi se, da sem dregnil v delikatno temo, za katero še sedaj plačujem davek". Zakaj g. Florjančič za pošteno znanstvenoraziskovalno delo plačuje davek? Kaj je v 1/3 zasutih

leti pred osamosvojitvijo Slovenije naletela na obešenega likvidatorja teh otrok, ko je v bližini Matjaževje jame nabirala gobe. Eden izmed kmetov pove, da so otroke v jamo, ki ima stopnico, spuščali po deski, da se vhod v brezno ni zamašil.

Alojz Pavel Florjančič je končal

kletah škofjeloškega gradu? Zakaj je bil l. 1946 miniran rudnik železove rude v Hrastnici ...? Kaj je v pripovedovanju ljudi, ki gre od ust do ust in sem ga bežno predstavil v tem zapisu, res, kaj pa le plod ljudske domišljije? Raziskava poveljnih pobjev v Škofji Loki ni le izziv za razisko-

valce v Škofji Loki, temveč so za to najprej odgovorne pristojne državne institucije.

Oddaja *Razkošje v glavi* je dejansko spregovorila tudi o razkošju pasijonov v Škofji Loki: o škofjeloškem - Romualdovem pasijonu, o Dalmatinovem pasijonu, pa tudi o pasijonu hrvaških beguncev in pasijonu drugih umorjenih žrtev po koncu 2. svetovne vojne.

Po krščanskem prepričanju pokojni se vedno bivajo med nami. Svojega brata lahko umorimo, ne moremo pa ga izničiti. Pasijon nas opozarja na sile zla in na možnost pogubljenja. Mollimo za režiserje in izvajalce škofjeloškega poveljnega pasijona, da ne bodo pogubljeni? Tudi oni so naši bratje. Velika noč je dan zmage nad grehom in smrtjo. Prerok Ezekiel je imel videnje doline suhih kosti, ki oživijo (Ezk 37,1-14). Brez dvoma je Škofja Loka imenitno mesto. Ko bodo suhe kosti oživele, bo mesto zažarelo v vsej svoji lepoti. O srečna krivda! Zakaj ne bi postali služabniki glavnega Režiserja? Veselimo se, da Bog odpušča naše zablode in nas spodbuja, da se trudimo za vedno večjo pravičnost, odpuščanje in ljubezen.

Bogdan Vidmar

NATEČAJA ZA ŽUPNIJE “ifeelCUD”

Urad Italijanske škofovske konference C.E.I. za promocijo ekonomske podpore katoliški Cerkvi je razpisal zanimiv natečaj, namenjen župnikom in mladim. **Za župnije je to posebno dragocena priložnost. Vse informacije najdete na portalu www.ifeelcud.it.**

KAJ JE

Je natečaj, namenjen mladim med 18. in 35. letom in župnikom vseh župnij v Italiji.

KAJ SE ZMAGA

Denarni znesek od najmanj 1.000 € do največ 29.500 € za uresničitev projekta družbene koristi, ki bi izboljšal življenje lastne skupnosti.

CILJI

- **sensibilizirati** mlade na temo gospodarske podpore Cerkvi
- **vplesti** jih na aktiven način v nabirko
- **olajšati spoznanje sveta dela** s praktično izkušnjo načrtovanja
- omogočiti v zmagovitih župnijah specifične **družbene cilje**, ki so prišli na dan med predstavljenimi načrti.

KAKO DELUJE

Mladi si zamislijo načrt s specifičnimi značilnostmi **družbene koristi in gospodarskega** razvoja ter tekmujejo, da bi osvojili znesek za njegovo uresničitev.

Mladi, ki želijo sodelovati, morajo:

- organizirati nabirko obrazcev “osem tisočink” (8xmille), priloženih obrazcu CUD, v lastni župniji in jih v zaprti ovojnici oddati na CAF (center za davčno pomoč)
- podrobno predstaviti načrt, ki ga nameravajo uresničiti
- izdelati video posnetek, ki prikazuje ideje, predlagane v projektu. Video ni obvezen, vendar lahko poveča zmagani znesek za 10% in hkrati omogoča udeležbo na tekmovanju za nagrado občinstva: 1.000 € za video, ki na spletu prejme največ glasov.

Višje je število nabranih obrazcev CUD, višja je vsota, ki jo je možno zmagati. Možno je se potegovati za zmago v 5 kategorijah: v vsaki kategoriji zmagaja projekt, ki ga bo imela žirija za **najbolj zaslužnega**, pač v skladu z ocenjevalnimi kriteriji, ki so navedeni na portalu.

KDAJ

- Natečaj traja: od 1. marca 2014 do 30. maja 2014.
- Zmagovalci bodo razglašeni na portalu: 26. junija 2014.
- Projekt je treba uresničiti do 31. januarja 2015.

Urad C.E.I.
za promocijo ekonomske podpore katoliški Cerkvi

Kratke

Veliki teden v Slovenskem pastoralnem središču v Gorici

Na veliki četrtek, 17. aprila, bodo ob 10. uri v goriški stolnici krizmena maša, ob 20. pa pri sv. Ivanu slovesna maša v spomin zadnje večerje in skupno češčenje. Na veliki petek, 18. aprila, bodo ob 15. uri pri sv. Ivanu križev pot za mlajše in spoved, ob 18.30 križev pot za odrasle, ob 19. obredi velikega petka, ob 20.30 mestni križev pot z nadškofom. Na veliko soboto, 19. aprila, bodo pri sv. Ivanu ob 20. uri obredi velikonočne vigilije. Na Veliko noč, 20. aprila, bo ob 6.30 v stolnici slovesno vstajensko slavo s procesijo in nadškofovim blagoslovom. Ob 8. uri bo maša pri sestrah na Korzu in v Zavodu, ob 9. na Travniku, ob 10. pri sv. Ivanu, ob 18.30 pri kapucinih. Na velikonočni ponedeljek, 21. aprila, bodo maše kot ob nedeljah (pri kapucinih odpade).

Ace Mermolja in Jurij Palj v sovodenjski knjižnici

Urednica ZTT Martina Kafol se je v torek, 8. t. m., v sovodenjski knjižnici ob izidu nove pesniške zbirke Aceta Mermolja pogovarjala z njim in Jurijem Paljkom, ki je toplo spregovoril o Mermoljevi zbirki Okruški. Razgovor o pesniški besedi danes je bil lep, topel, pozdrav sovodenjske županje Alenke Florenin in voditeljice knjižnice Viljene Devetak ter njuno zagotovilo, da bo sovodenjska knjižnica tudi v prihodnje gostila književnike, pa je dober obet za prihodnost.

Foto Viljeno Devetak

CTA / Starši goriških šolarjev za ohranitev prireditve Figureinfesta

Deželno središče za animirano gledališče – CTA je v prejšnjih treh letih priredilo na goriškem Travniku in po bližnjih goriških ulicah odmevno množično manifestacijo Figureinfesta, katere se je udeležilo na stotine šolarjev iz vse Goriške. Med temi so bili tudi naši osnovnošolci, saj so tudi oni sodelovali na delavnicah CTA. Letos je CTA zaradi pomanjkanja finančnih sredstev moralo odpovedati to priljubljeno prireditev, ki jo je organiziralo s podporo deželnega odborništvaja za kulturo, goriške pokrajine in občine ter Fundacije Goriške hranilnice. To dejstvo je razžalostilo pa tudi razjezilo starše šolarjev in učitelje šol, ki so se udeleževale te prireditve ob koncu t. i. Popoldnevov v šoli (Pomeriggi a scuola), to so likovne delavnice, med katerimi otroci ustvarjajo z znanim vsestranskim likovnikom Geckom Tessarom. Starši in učno osebje so se nevezljivo angažirali in zbrali 1049 podpisov, s katerimi izražajo svoje nezadovoljstvo ob ukinitvi prireditve Figureinfesta in

opozarjajo ustanove, ki so jo podpirale, naj najdejo finančna sredstva, da bi septembra 2014 spet stekel ta projekt s šolami. Leto se je namreč že trdno zasedel v šolskem delu in sploh v goriškem kulturnem tkivu. Deželni, pokrajinski ter občinski svetniki bodo, na pobudo deželnega svetnika Rodolfa Ziberne, s temi prošnjami staršev in učiteljev pisno seznanili deželne odbornike Giannija Torrentija in Loredano Panariti ter predsednika pete deželne komisije Vincenza Martinesa.

Prav v zvezi s to prireditvijo Figureinfesta, ki je ne bo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, je občinska svetnica SSK Marilka Koršič na zadnjem zasedanju goriškega občinskega sveta postavila svetniško vprašanje županu Ettoreju Romoliju in ga opozorila na to, da so otroci največje bogastvo mesta in njegova prihodnost, a da se zanje vse pre malo naredi, in ga vprašala, kako da se ni naša rešitev za uredničenje tega množičnega pomladnega praznovanja otrok. Župan Romoli je v odgovoru vse breme odgovornosti prevajal na deželno / IK

Na Vrhu pogrešajo urejenost in red na pokopališčih

Vaščani Vrha se pritožujejo nad neurejenim stanjem na pokopališču. Na novem delu namreč že več mesecev leži velik kup zemlje, prisloneženi na ograjni zid pa so kamniti okvirji nagrobnikov, deske in drug material, ki ga (ne) odstranjujejo ob prenovi nagrobnikov. Dobro bi bilo, ko bi omenjeni material pristojni odstranili in odpeljali na odlagališče. Podobno stanje je opaziti tudi na pokopališču na Peči.

(Na sliki: novi del pokopališča na Vrhu.) / V. Klemš

Prvi dogodek projekta KRAS@event@CARSO v Martinščini

Bridek pogled v bojne jarke ob glasbi, besedi in sliki

Uvod v niz dogodkov projekta KRAS@event@CARSO, za katerega je zamisel dal Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in h kateremu so pristopile še druge slovenske in italijanske ustanove ter so mu pokroviteljstvo dale občine Sovodnje ob Soči, Zagraj, Doberdob in Devin-Nabrežina, je bil lep, pretresljiv večer v cerkvi sv. Martina v Martinščini na goriškem Krasu. Pred tem pa je bilo na sedežu vaške krajevne skupnosti odprtje fotografske razstave *Arhitektura Krasa*, pri kateri sodelujejo Marino Černič, Karlo Ferletič, Joško Prinčič in Viljem Zavadlav. Fotografije so iz časovnega loka od 70. let prejšnjega stoletja do današnjih dni in prikazujejo arhitektonske značilnosti kraških vasi. Potujoča razstava se bo v naslednjih mesecih selila v Doberdob, Devin in Sovodnje.

V Martinščini in okolici tega kraškega predela je vse polno ostalin, ki spominjajo in opominjajo na krute boje iz prve svetovne vojne, ki je terjala na tisoče človeških žrtev. Prav v spomin na te uboge vojake, ki so žrtvovali

mlada življenja na teh (takrat) goilih, odljudnih kamnitih tleh, na katerih še groba za padle vojake ni bilo mogoče skopati, je bil uglasen večer *Odmevi vojne: zvoki in glasovi iz bojnih jarkov*

(*Echi di guerra: suoni e voci dalle trincee*) po zamisli glasbenice Tatiiane Donis, ki poučuje harfo na SCGV E. Komel v Gorici in na Glasbeni matici v Trstu, od 1. 2007 sodeluje z Orkestrom CEI in je tudi ustanoviteljica in umetniški vodja ansambla keltskih harf Girotondo d'Arpe. Donisova

je na harfo, to čudovito glasbilo, ki se s svojim otožnim, milozvenečim zvokom enkratno spaja s spominom na življenja, ki so ugasnila v bojnih jarkih med vojnimi grozotami, je izvajala izbor skladb harfista Marcela Tournierja (1879-1951) – Berceuse, Preludij št. 1., 2., – pa tudi Paula Wittgensteina (1887-1961), ki mu je vojna odvzela roko; prav zaradi tega je napisal priredbe znanih skladb za pohabljen glasbenike. Izpod njenih prstov je tako s strun harfe zazvenela priredba za levo roko L. van Beethovna – Adagio iz sonate št. 3 op. 2. Ob koncu pa je v duu z violinistom Eliom Vigolom izvedla skladbo *Schindler's list theme* Johna Williama (1932). Vmes sta se s harfe otožno zaslišali slovenski

ljudski pesmi *Nocoj pa, oh, nocoj*, v kateri se mladi fant poslavlja od svojega ljubljene dekleta, ker odhaja k vojakom in se bo sta videla šele "čez dolgih sedem let", in *Oj, Doberdob*, ki se nanša na to kraško vas, ki je tragično postala "slovenskih fantov grob". Ob poslušanju glasbe, zve-

neče kot molitev v spomin na uboge vojake, ki so v vojnih dneh trpeli po našem Krasu, so video projekcije slik iz groznih vojnih dni z vso trpkostjo popeljale poslušalce v tiste krute čase. Trpljenje, ki so ga morali prestajati navadni vojaki in njihovi nadrejeni v tem hudem vojnem času, se je izrisovalo tudi iz pretresljivih odlomkov dnevnih zapisov oficirjev in vojakov oz. iz del slovenskega pisatelja Prežihovega Vrance (roman Doberdob) in Andreja Čeboklija (1893-1923, Dnevnik). Slovenska besedila je interpretirala dramska igralka in pisateljica Nataša Konc Lorenzutti, italijanska pa igralka Enrico Cavallero.

Iz trpkih misli na krvave vojne čase je poslušalce "predramila" ob napovedi konca vojne veselje prinašajoča italijanska ljudska pesem *La campana di San Giusto* (1915), ko se je s harfinih strun, kot se pojavi mavrica po nevihti, razlilo čustvo radosti.

Večer v cerkvi sv. Martina, ki ga je z dvojezičnim pozdravom uvedla ravnateljica SCGV E. Komel Alessandra Schettino, je izzvenel kot zelo topel spomin na vse tiste uboge fante, ki so svoja mlada življenja žrtvovali v strelnih jarkih v prvi svetovni moriji, predhodnici drugega vojnega klanja. Le-to se žal v zgodovini kar naprej ponavlja v raznih vojnih žariščih po svetu. Žal latinski rek *Historia magistra vitae – Zgodovina učiteljica življenja* – v tem primeru ne pride v poštev.

IK

SEZONA SSG V GORICI / Gostovanje SNG Nova Gorica

Trpko soočanje sina z očetom

Zaradi tehnično na goriških odrih neizvedljive v programu napovedane predstave, drame Striček Vanja A. P. Čehova, ki se je sicer prelevila v priredbo Nejca Gazvode po motivih tega dela v režiji Ivica Buljana, je v goriško abonmajsko sezono Slovenskega stalnega gledališča "vsokčilo" gostovanje Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica. Novogoriško gledališče je v ponedeljek, 24. marca 2014, v goriškem Kulturnem domu, žal, zelo skromni, a pozorni peščici gledalcev predstavilo intimno dramo *Srečanje* (Susret, 2009) hrvaške avto-

rice Nine Mitrović (1978), ki je prvo slovensko uprizoritev doživela v lanskem novembru pod režijsko zamisljo Primoža Beblerja, nekdanjega umetniškega vodje SNG Nova Gorica, za krajši čas tudi SSG Trst. Bebler je po mučni boleznih izdihnil v šempetrski bolnišnici prav v noči po premieri te predstave, 20. novembra 2013. Drama *Srečanje* v prevodu Alje Predan razgalja odnos šestdesetletnega očeta, ki je zbolel za zahrbtno boleznijo, in tridesetletnega sina, ki po dolgem času gre k očetu na obisk. Po dolgotrajni odsutnosti se v pogovoru z odreza-

vimi replikami, kar kaže na njun napeti odnos, končno vendarle malce zblizata in skušata razčistiti boleče dogodke, ki so zaznamovali predvsem sinovo odraščanje. Sin se zaradi otroških in najstniških travm počuti nedoraslega, nezrelega, saj opusti vse, česar koli se loti. V večkrat prav ostrem pogovoru se kot v mozaiku počasi sestavlja družinska zgodba, kateri pripadata še mati, ki je prezgodaj umrla zaradi raka, in hčerka, ki jo je imel oče zmeraj rajši kot sina, misleč, da je bolj trdna od njega. Sin je bil za očeta vedno slabši, prava "zgu-

ba". Zato pa je v življenju tako negotov in ga mučijo sami strahovi. Je pravo nasprotje očeta, ki nima nikakršnih dvomov in se ne boji niti bližajoče se smrti; življenje je vedno "zajemal" z veliko žlico in brez vsakršnih očitkov vesti varal ženo z nešteti ženskami.

Do potankosti izpiljen, večkrat kot rezilo oster dialog med očetom in sinom sta s pronicljivo, izbrušeno igro prikazala Bine Matoh, prvak SNG Nova Gorica in nositelj Boršnikovega prstana, ki se v letošnji sezoni poslavlja od dolgotletnega umetniškega ustvarjanja na odrskih deskah – gledalci upamo, da bo vseeno še nastopal na njih -, in Blaž Valič, že nekaj let član SNG Nova Gorica. Res čudovito sta se ujela v tej intimni družinski drami, ki so si jo v torek, 25. marca, dopoldne ogledali tudi naši višješolci.

IK

Oljna nedelja v cerkvi sv. Ignacija v Gorici
Pri slovenski sv. maši je zadonel Kimovčev Pasijon

Že več kot šest desetletij se na cvetno nedeljo v moško baročni cerkvi na goriškem Travniku pri slovenski sveti maši ob deveti uri s kora oglašala peti Pasijon, ki ga je s tako globoko podoživeto sporočilnostjo po evangeliju sv. Mateja uglasbil Franc Kimovec. Pri orglah je tudi letos v nedeljo, 13. aprila, sedela prof. Lojzka Bratuž, ki je po smrti brata prof. Andreja Bratuža (l. 2011), več desetletij zvestega organista pri tej slovenski službi božji, prevzela orglanje. Ob njej so se poleg pevk, ki vsako nedeljo sodelujejo pri tej sv. maši, zbrali pevci iz mesta in raznih okoliških vasi, ki že vrsto let pod vodstvom pevovodje Zdravka Klanjščka v

pesmi občuteno podajajo Kristusovo trpljenje. Mašno daritev je imel g. Alessio Stasi, kaplan v cerkvi sv. Ivana v Gorici, kjer je sedež Slovenskega pastoralnega središča. G. Stasi je tudi odpel vlogo Kristusa. V prezbitariju je pred mikrofonom v vlogi pripovedovalca stal Dario Bertinazzi, pevec, zborovodja in predsednik Združenja cerkvenih pevskih zborov Gorica. Na koru so soli-

stične vloge zapeli Zdravko Klanjšček, Martin Srebrnič in Matija Faganel. To presunljivo Kimovčevo mojstrovino pri nas iz leta v leto izvajajo v cerkvi sv. Ignacija v Gorici po zaslugi

požrtvovalnega pevovodje Zdravka Klanjščka ter pevcev, ki si na

oljno nedeljo odtržejo nekaj časa, da se udeležijo te maše, saj so vsi dejavni na domačih vaških

korih. Prav bi bilo, da bi izvedbo Kimovčevega Pasijona v travniški cerkvi bolje ovrednotili in se zavdali pomembnosti tega edinstvenega pevskega nastopa, ki pripomore k bolj poglobljenemu razmišljanju o Jezusovi poti v smrt za naše odrešenje.

Ob poslušanju Pasijona misel kar sama splava v preteklost, ko so med pevci na koru travniške cerkve bili Maks Komac, Viktor Prašnik, Mirko Špacapan, Emil Valentinčič ... in drugi že pokojni pevci in pevke, pred oltarjem pa so stali prof. Stanko Jerčijo, msgr. Franc Močnik, g. Janez Eržen, ki so že vsi odšli v večnost, a prepričani smo, da so nevidni še zmeraj med nami, še posebno ob takih duhovno zelo občutenih dogodkih.

IK

Na kavi s knjigo v galeriji Ars / Prof. Marija Kacin in prof. Marija Pirjevec

Nove ugotovitve o Žigi Zoisu

Znanstvena monografija *Žiga Zois in italijansko gledališče*, ki jo je lani objavila in izdala v samozaložbi prof. Marija Kacin, je odlična študija, ki odpira vrsto novih ugotovitev o Žigi Zoisu, izjemnem slovenskem klasicistu, ki ima velike zasluže, da se je italijanska kultura opazno uveljavila tudi na Slovenskem. To je na jutranjem srečanju "na kavi s knjigo" v četrtek, 10. aprila, v galeriji Ars na Travniku pri predstavitvi omenjene knjige povedala dolgoletna predavateljica slovenske literature na tržaški univerzi prof. Marija Pirjevec. Izrecno je poudarila, da avtorica v marsičem na novo osvetljuje Zoisov lik; mnoge ustaljene teze iz slovenske literarne zgodovine je s svojimi ugotovitvami, ki se naslanjajo na dokumentarno gradivo, "ovrgla in nadomestila z novimi". Vse to bo morala slovenska literarna znanost odslej resno upoštevati. Srečanje ob kavi (ponudilo jo je podjetje Primo Aroma), ki ga je organizirala Katoliška knjigarna v sodelovanju z založbami GMD, Mladika in ZIT, udeležila pa sta se ga tudi dva razreda goriškega trgoveškega tehničnega zavoda, ki nosi ime po Zoisu, v spremstvu prof. Marije Kostnapfel, je uvedla urednica pri Mladiki Nadia Roncelli. O prof. Kacinovi je povedala, da je "izvrstna poznavalka življenja in dela Žige Zois", saj je to že njena druga raziskava o razsvetljenju in mecenu. Poleg tega je tudi plodna prevajalka in odlična poznavalka italijanske književnosti; veliko let je namreč poučevala italijanščino na slovenskih šolah v Trstu. V prvem delu monografije avtorica obravnava šolanje Žige Zois v Reggiju Emilij, kamor ga je oče komaj 14-letnega skupaj s tre-

foto dpo

mi brati poslal študirat leta 1761. Za svoje otroke je hotel elitno izobrazbo v prestižnem plemiškem zavodu San Carlo v Modeni, kjer so vzgajali predstavnike bodočega vodilnega razreda vrhne plasti italijanske družbe. Načrti očeta Michelangela Zoisa pa so splavali povodi, ker so se v San Carlu zbal, da bodo čistokrvni beneški plemiči zaradi prisotnosti gojencev iz neplemiških družin - mednje so prištevali tudi novo plemstvo, v katero je spadala družina Zois - bojkotirali elitni zavod. Štirje sinovi so se zato znašli v manj elitnem reggianskem Collegiu, ki je bil namenjen otrokom uglednih meščanskih družin. Na podlagi arhivskih virov je torej prof. Marija Kacin ovrgla tezo, ki se je ohranila od Kopitarja dalje, češ da je bil Zois učenec modenske viteške akademije. Za Zoisov intelektualni razvoj je posebej pomembno, da se je znašel v okolju, ki je bilo odprto novim miselnim in kulturnim tokovom z onkraj Alp. Collegio je - skladno z razsvetlenskimi idejami - odklanjal privilegije, na katere se je od nekdanj sklicevalo staro plemstvo, in poudarjal duhovne vrednote, umske sposobnosti, znanje in zavzetost za družbeno korist - ideje, ki so bile

v tistem času in okolju revolucionarne. Študij v reggianskem Collegiu je močno vplival na Zoisov svetovni nazor, literarni okus in tudi na njegovo pojmovanje gledališča. Mesto Reggio Emilia, ki je bilo v drugi polovici 18. stol. eno najbolj razgibanih italijanskih razsvetlenskih središč, je imelo živahno gledališko tradicijo. Svoj delež kulturni renesansi mesta je dajala tudi gledališka dejavnost kolegija, saj so učitelji v odrskih prireditvah videli uspešno pedagoško sredstvo, predstave gojencev pa so preraščale golo ljubiteljsvo in v mestu postajale pravi kulturni dogodek. V zavodski gledališki dejavnosti so se odlično izkazali tudi bratje Zois. Žiga se je intenzivno vključil v gledališki svet tudi v naslednjem, ljubljanskem obdobju, saj Ljubljana že v 17. in 18. stol. ni bila kakšna "siva provinca", temveč je bila vpet v srednjeevropsko kulturno dogajanje. Gojil je osebne stike z italijanskimi, zlasti beneškimi, gledališčniki in jih tudi velikodušno podpiral. Obenem je bil mecen tudi mladim in perspektivnim slovenskim intelektualcem, s katerimi je izoblikoval ambiciozen jezikovni, literarni in znanstveni program, ki ga je delno tudi ure-

ničil. V svojem razsvetlenskem mišljenju je imel pred očmi stvarne razmere in potrebe svojega časa. Prizadeval si je, da bi dokazal, kako slovenski jezik lahko tekmuje v blaglasnosti z italijanskim. Zato je tudi prevajal operne arije.

Študija Marije Kacin, ki v drugem delu obravnava tudi izvor rodbine Zois, ne nazadnje potrjuje, da je bil vpliv romanske oz. italijanske kulture na slovensko globlji in daljnosežnejši, kot je veljalo doslej, je še povedala prof. Pirjevec. Avtorica je nato nazorno obrazložila, zakaj Žiga Zois - v nasprotju s tem, kar slovstvene zgodovine ponavljajo sto in več let - ni bil in bi tudi ne mogel biti gojenec plemiškega zavoda. Podrobno je navedla vzroke, zaradi katerih so bratje Zois stopili v reggianski kolegij, ki je bil ustanovljen le enajst let pred njihovim prihodom. Orisala je tudi vzdušje in zahtevne učne programe v reggianskem Collegiu, kjer so poudarjali znanje, pridobljeno s sistematičnim in temeljitim študijem. Poučevali so najboljši profesorji, učenci so izdelovali izključno po zaslugi in ne po "po ukazu gospoda očeta". Najboljše uspehe so tudi nagrajevali. O genealogiji Žige Zois pa je prof. Kacinova dejala, da na podlagi arhivalij zlasti v beneškem državnem arhivu izhaja, da so Michelangelo Zois kot tudi predniki Coltellijev in Coroninijev po rodu iz Berbenna v pokrajini Bergamo ter sodijo v množico siromakov, ki jih je "nepojmljiva beda prisilila iz rojstnega kraja". V naših krajih so iskali preživetje. Samo izredno redkim je uspelo preživeti in s trdim delom doseči družbeni vzpon tudi tako, da so kupili plemiški naslov in si omišljali tuje, nepreverljive prednike. "Iskanje podatkov in gradiva je izredno zanimivo", je še povedala avtorica, ki je med drugim omenila, da je Zois poznal tudi znanega beneškega pustolovca Casanovo. Zelo zanimivo bi bilo raziskati še marsikateri vidik iz Zoisovega življenja, je na koncu spodbudila mlade poslušalce. / DD

KC Bratuž, Kulturni dom in Tolminski muzej Ob koncu puntarskega leta razstavi in maša

foto dpo

V naslednjih tednih se bomo v Gorici na poseben način spomnili 300. obletnice velikega tolminskega punta in še posebej usmrtnice enajstih njegovih voditeljev, ki je potekalo med 20. in 23. aprilom 1714. Na predstavitveni tiskovni konferenci v Kulturnem centru Lojze Bratuž je predsednica Francka Žgavec napovedala, da bo 23. aprila v Kulturnem domu v Gorici in Kulturnem centru odprtje

dveh razstav, povezanih s tolminskim puntom, 3. maja pa maša zadušnica. Podžupan občine Tolmin Metod Fon je povedal, da so jubilej zadnjega večjega kmečkega punta na Slovenskem začeli obeleževati na Tolminskem že lani. Imeli so osrednjo prireditev, izdali priložnostno pošto znamko in spominski kovanec; maja so odkrili spominsko ploščo na cerkvi Marije Device na Mengorah, kjer so se po izročilu zbirali pun-

tarski voditelji, septembra pa so pripravili koncert s sinfoniki RTV Slovenije. Direktorica Tolminskega muzeja Damjana Fortunat Čerinlogar je dodala, da je ustanova, ki jo vodi, pripravila več razstav in izdala več publikacij. Pripravili so tudi zloženko v treh jezikih, saj je veliki tolminski punt "posegel na Tolminsko, Goriško, Kras in vse do

morja". Pripravili so tudi zbornik *Tolminska v času velikega punta*, ki je nastal s sodelovanjem različnih avtorjev. Pika na "i" obeležitve jubileja je bila razstava z naslovom *Nad Gorico po pravico*, s katero so želeli prikazati čas punta na bolj celovit način. Direktorica je izrazila zadovoljstvo, da bo razstava - v KC Bratuž do 16. junija - na ogled v Gorici prav v dneh, ko se spominjamo usmrtnice enajstih voditeljev punta. V istem času bo - v Kulturnem domu do 25. maja - na ogled likovna razstava ilustracij akad. slikarja Rudija Skočirja *Tolminci*. Predsednik Kulturnega doma Igor Komel je med drugim poudaril pomembno dejstvo, da pri določenih pobudah slovenske organizacije znajo na pravilen način sodelovati, pa tudi naveza Gorica-Tolmin je lep izraz pozitivnega sodelovanja, je dejal. Podžupan Fon je dejal, da bo 3. maja ob 17. uri

še spominska maša zadušnica za umorjene puntarske voditelje v cerkvi sv. Ignacija na Travniku; med organizatorji sta tudi občini Tolmin in Gorica. Somaševanje bosta vodila škof Bizjak in nadškof Redaelli. Glavni koordinator glasbenega dela maše je Tolminec Matej Kavčič; v njegovi odsotnosti je Janko Ban povedal, da bodo pri bogoslužju s cerkvenima pevskima zboroma Tolmin in Kobarič sodelovali zamejski zbori, in sicer cerkvena zbor z Opčin in iz Devina ter MePZ Lojze Bratuž iz Gorice. Pod taktirko Marka Munih bodo izvedli peto mašo v b-duru Ubaldina Vrabca, Bratuževo *Po zelenečih tihih poljanah*, Galusovo *Ecce quomodo moritur iustus* in seveda nekaj velikonočnih. Soorganizatorja pobude sta ZSKP in ZSKD.

Obvestila

Katoliško tiskovno društvo sklicuje redni letni občni zbor v ponedeljek, 28. aprila 2014, ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž.

Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica sporoča vsem, ki so se prijavili na natečaj za slovensko peto mašo ob 40-letnici ustanovitve Združenja, da bo iz organizacijskih razlogov strokovna komisija določila dobitnika nagrade in morebitnih posebnih priznanj najkasneje do 30. aprila 2014. Rezultate bo komisija odposlala avtorjem do vključno 15. maja 2014.

Sodelujočim se zahvalujemo za poslano delo in se obenem oprostamo za zamudo.

PD Štandrež vabi na društveni izlet v Barcelono od 22. do 27. aprila. Na programu so: Aix En Provence, Carcassone, Perpignan, Llore de Mer, Barcelona, Montserrat, Figueres, Beziers, Marseille. Informacije na tel. 0481 20678 (Božo) ali 347 9748704 (Vanja).

Romanje v Medjugorje od 2. do 5. maja letos. Odhod iz Nove Gorice in Rožne Doline s postankom na Kozini za tržaške romarje. Vpis pri g. Darku za Gorico (tel. št. 3703201305), za tržaško pri g. Jožetu Markuži (tel. št. 040 229166), za Novo Gorico 00386 53022503. Potovanje z udobnim avtobusom. Slovenski in italijanski državljani potujejo z veljavno osebno izkaznico.

Potovanje z Novim glasom v Maroko bo od 21. do 28. maja 2014; odhod z letališča v Ronkah. Za vpisovanje in informacije: uprava Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, uredništvo v Trstu, tel. 040 365473, g. Jože Markuža tel. 040 229166. Kdor želi prejeti program po elektronski pošti, naj sporoči na naslov: mohorjeva@gmail.com ali uprava@noviglas.eu

PD Rupa-Peč vabi na tradicionalni letni izlet, tokrat v Jordanijo, ki bo potekal od 19. do 26. avgusta 2014. Informacije na tel. 0481 882285 (Ivo Kovic).

Urejena gospa iz Nove Gorice išče delo za čiščenje in likanje. Telefon: 00386/31449311.

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Zanesljiva in diskretna gospa pomaga pri likanju in čiščenju v gospodinjstvu. Tel. št. 00386 41529652.

Iščem delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. št. 00386 31449311.

Kadar potrebujete varstvo za otoka ali starejšo osebo, pokličite na tel. št. 00386 41256240.

32-letna profesorica nudi inštrukcije slovenščine in varstvo. Tel. št. 00386 41256240.

Kvalitetno opravljam gospodinjstva dela: likanje, čiščenje... Pokličite na tel. št. 0038641885539.

Iščem delo, nudim pomoč v gospodinjstvu tudi varstvo starejših na domu 24 ur. Tel. št. 00386/70330899.

Čestitke

ZCPZ - Gorica iskreno čestita **MIPZ Emil Komel** ob prejetju dveh zlatih priznanj z odliko na tekmovanju v Zagorju in na reviji Zlata Grla ter **OPZ Emil Komel** za zlato priznanje na reviji Zlata Grla. Čestitke za take velike uspehe gredo seveda tudi njenima zborovodjema **Davidu Bandlju** in **Damijani Čevdek Jug**. Na 23. Tekmovanju slovenskih pevskih zborov Naša pesem 2014, ki je bilo v Mariboru minuli konec tedna, je **Mešani pevski zbor Hrast iz Doberdoba** prejel zlato priznanje. Zboru in dirigentu Hilariju Lavrenčiču za odličen uspeh čestita Zveza slovenske katoliške prosvete. Na Srečanju gledaliških skupin severne Primorske, ki je potekalo 6. aprila 2014 v novogoriškem SNG, so **igralci dramskega odseka PD Štandrež** prejeli nagrado za like v predstavi Trije vaški svetniki. Komedija je bila nagrajena tudi kot najboljša predstava v celoti. Štandreškemu dramskemu ansamblu čestita Zveza slovenske katoliške prosvete.

Darovi

Za Novi glas: v zahvalo Goriški Mohorjevi družbi, daruje N. N. 50 evrov.

Voščilo

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško vošči članom in prijateljem vesele velikonočne praznike.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu
(od 18.4.2014 do 24.4.2014)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od 21.00 do 22.00.

Spored:
Petek, 18. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studija 2.

Sobota, 19. aprila (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v slovenščini ter v benečanskem in rezijanskem narečju.

Nedelja, 20. aprila (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 21. aprila (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zanimivosti iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Naši zbori pojo - Obvestila.

Torek, 22. aprila (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 23. aprila (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Na poti v Emavs - Izbor melodij.

Četrtek, 24. aprila (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila.

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ

prteja v Rupi

45. PRAZNIK FRTALJE

kulturni program in ples

petek, 25. aprila 2014, ob 16.30

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE

vljudno vabljeni na slovesno odprtje razstave ob 300-letnici tolminskega punta

NAD GORICO PO PRAVICO

Kulturni dom
Sreda, 23. aprila 2014, ob 17.30
RUDI SKOČIR - Odprtje likovne razstave po literarnem delu Ivana Preglja **TOLMINCI**
Dela bo predstavil zgodovinar Janez Kavčič

Kulturni center Lojze Bratuž
Sreda, 23. aprila 2014, ob 18.30
TOLMINSKA V ČASU VELIKEGA PUNTA
Razstavo bo predstavila avtorica in zgodovinarica Karla Kofol

Sprejet strateški načrt 2014-2016: razvoj – večja skrb in pozornost članom in območju

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje – Zdravi temelji in dobiček

V mali dvorani Kulturnega doma v Gorici je v ponedeljek, 6. aprila, Zadružna banka Doberdob in Sovodnje priredila srečanje s člani z naslovom *Zadružna banka danes in jutri*. Predsednik Upravnega sveta, dr. Peric Dario, je na srečanju seznanil članke s prehojeno potjo Zadružne banke od zadnjega občnega zbora (maja 2013) do danes in z načrti za prihodnost. V preteklem poslovnem letu, ki ga je banka končala uspešno, z dobičkom v višini 117.000 evrov, se je zvrstilo precej pomembnih dogodkov in je bilo sprejetih nekaj odločitev, ki vplivajo na sedanost in prihodnost banke.

Temeljna odločitev, ki je vplivala na vse druge izbire, je bila sprejeta meseca junija 2013, ko je Upravni svet sprejel sklep, da bo banka nadaljevala poslovanje samostojno. Ta odločitev sloni na zdravih temeljih banke in na možnostih za njen nadaljnji razvoj. Predsednik Peric je poudaril napore v zadnjih letih za znižanje izpostavljenosti riziku na kreditih, ki danes omogočajo, da se banka postavlja med najbolj kapitalno ustrezne banke v FJK. Ob koncu poslovanja za leto 2012 je bil količnik o kapitalski ustreznosti 18,31%, za leto 2013 pa se je izboljšal na 19,25%. Srednja vrednost kapitalne ustreznosti za-

družnih bank za leto 2012 je 16,27%. Minimalna vrednost, ki jo določa Banca d'Italia pa je 8%. Zadružna banka Doberdob in Sovodnje je torej več kot dvakrat kapitalno ustrezna predpisom, ki

zanje učinkovite ukrepov in mesečnih kontrol, s pomočjo katerih je banki uspelo bistveno izboljšati poslovanje na več področjih in tako ublažiti trenutno nenaklonjeno stanje na tržišču

stroške kot stroške za osebje za skoraj 90 tisoč evrov. Indeks Cost-income (razmerje med operativnimi stroški in poslovnimi prihodki) se je znižal od 86,8% (2012) na 79,4% (2013)!

Uvodni del poročila je predsednik Peric končal z mislijo, da prihodnost lahko gradimo le na zdravih temeljih. Danes ima banka zdrave temelje in prav na tej podlagi se je Upravni svet odločil, da si želi njenega nadaljnjega razvoja! V zadnjih letih so bile vse energije usmerjene v uvajanje korektivnih ukrepov in v postavljanje zdravih temeljev. "V tem nam je uspelo, to obdobje je za nami. Sedaj je čas za razvoj!

jih določa Banca d'Italia. Tudi pri kritju terjatev je previdnostni pristop banke nadpovprečen: pri zamrznjenih terjativah beležimo kritje v višini 56,10% za leto 2012 in 52,49% za leto 2013 (srednje kritje za zadružne banke v FJK je 41%); neredne terjatve so kritje v višini 11,58% za leto 2012 (srednje kritje za zadružne banke v FJK je bilo 17,29%), za 2013 pa je banka povišala indeks kritja na 20,14%; kritje vseh dvomljivih terjatev za leto 2012 je bilo 32,81% (srednje kritje za zadružne banke v FJK je 28,49%), za leto 2013 pa je banka zvišala kritje dvomljivih terjatev na 38,41%! Peric je nadaljeval ni-

ter si zajamčiti določeno redno donosnost pri poslovanju tudi v prihodnje. Predsednik Upravnega sveta je podčrtal, da je že tri leta

pa je treba uokviriti v državni kontekst bank, ki so v obdobju 2008-2012 zaprele kar 1.500 podružnic. K temu gre dodati, da število podružnic zadružnih bank dosega skoraj 14% vseh podružnic, a le 7% vlog! Namen Upravnega sveta je utrditi poslovanje

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje med zadružnimi bankami ena redkih izjem, ki beleži najmanjše poviške pri upravnih stroških; v letu 2013 pa ji je celo uspelo znižati tako upravne

Vse moči bodo sedaj usmerjene v poslovanje in v razvoj poslovanja! Možnosti razvoja temeljijo na ohranitvi povezanosti s člani in na stalni, a ne prenačljivi, rasti poslovanja na celotnem ob-

močju, ki je v pristojnosti banke". Predsednik Upravnega sveta je članom predstavil tudi razloge o odločitvi za združitev dveh podružnic, ki delujeta na območju občine Gorica, in sicer goriške podružnice s štandreško, ki se bo preimenovala v podružnico "Štandrež-Gorica". Razlogi za to odločitev so:

- krčenje upravnih stroškov z ohranitvijo števila redno zaposlenih in s tem povezana reorganizacija podjetja;
- združitev poslovanja dveh podružnic omogoča okrepitev delovne strukture v mreži in možnost izboljšanja storitev vsem strankam in članom;
- gospodarsko stanje mesta se je v zadnjih desetih letih bistveno poslabšalo in tudi perspektive mesta žal niso najboljše, saj del referenčnih strank (mala trgovina in obrtniki) zapirajo in zapuščajo mestno središče.

Upravni svet je v začetku leta 2014 sprejel strateški načrt za obdobje 2014-2016, katerega glavne smernice so: izobraževanje zaposlenih, razvoj, večja skrb in pozor-

Mosetti s poročanjem podatkov o poslovanju v letu 2013, ki bodo predlagani v odobritev članom na občnem zboru zadruge 23. maja 2014. Glavne postavke ekonomskega računa kažejo na spodbudne rezultate, saj se je leto 2013 končalo z dobičkom v višini 117 tisoč evrov!

Posebno zahvalo je predsednik namenil vsem uslužbencem ter članom upravnega sveta in nadzornega odbora za vložen trud in prizadevanja.

Sledili so posegi članov. Aleš Waltritsch, Gergolet Andrej in Saša Primosič so izrazili zadovoljstvo ob spodbudnih podatkih poslovanja in pomisleke na združitev goriške podružnice s štandreško, saj naj bi se na tak način zanemarljiv razvoj poslovanja v Brdih in na slovenskem trgu. Zanimala so jih tudi pojasnila o koncu pogajanj s sorodno slovensko banko s Tržaškega.

Predsednik Peric je članom odgovoril, da "zamisli o novem bančnem subjektu ni zaživel, kot smo pričakovali. Združitev goriške in štandreške podružnice

pa je treba uokviriti v državni kontekst bank, ki so v obdobju 2008-2012 zaprele kar 1.500 podružnic. K temu gre dodati, da število podružnic zadružnih bank dosega skoraj 14% vseh podružnic, a le 7% vlog! Namen Upravnega sveta je utrditi poslovanje

banke in se morda, ko se bodo gospodarski pogoji izboljšali, vrtniti v mesto. Prav z združitvijo dveh podružnic si prizadevamo, da ustvarimo pogoje za dolgoročen razvoj banke".

V izvedbi moške zasedbe števerjanskega zbora

Podoživljanje Kristusovega trpljenja s Kimovčevim pasijonom

Po lanski krstni izvedbi v Števerjanu je tudi letos moška zasedba števerjanskega zbora obogatila praznovanje oljčne nedelje z izvedbo Kimovčevega Pasijona. Bogoslužje, ki ga je daroval domači

župnik, g. Marijan Markežič, se je začelo z blagoslovom oljk na dvorišču župnijskega doma, pod borovci; sprevod v cerkev in mašo je spremljalo petje cerkvenega zbora. Pasijon Franca Kimovca, s koralom Lojzeta

Mava, so oblikovali pripovedovalec Nikolaj Pintar, Matej Pintar v vlogi Jezusa, ostale solistične vloge pa so zapeli Manuel Pintar (Juda), Elija Mužič (veliki duhovnik), Fabijan Mužič (dekla in Pilatova žena),

Matija Faganel (Peter) ter Damjan Klanjšček (Pilati). Moška zasedba števerjanskega zbora je pod vodstvom Martine Hlede in ob orgelski spremljavi Martine Valentinčič doživeto posebila množico Judov, vojakov, velikih duhovnikov. Mladi člani zbora so tudi pripravili brošurico z besedilom Matejevega evangelija, da so verniki lahko lepše spremljali podoživljanje Kristusovega trpljenja.

MV

Izlet gojencev goriškega Mladinskega doma Kam? V neznanu.

V nedeljo, 30. marca 2014, smo se odpravili na izlet – v neznanu. Dan smo začeli že zgodaj zjutraj (po "stari" uri je bila namreč še le 6.30, po novi 7.30), ko smo se gojenci in vzgojitelji zbrali pri Mladinskem domu. Ob 8.00 smo se skupaj udeležili svete maše pri sestrah v Zavodu sv. Družine, kjer smo Boga prosili za lep dan in varno pot. Nato pa se nas je vseh devet posedel v kombi in odpeljali smo se na pot. Ta nas je peljala po Soški dolini, kjer smo si (skozi okna)

ogledovali lepote narave, okolico in "Hčer planin". Gojence pa je bolj kot okolica zanimal odgovor na vprašanje: "Kam gremo"? Naša prva postaja je bila na Mostu na Soči. Otroke smo povprašali, ali so se že peljali z vlakom, in vsi so potrdili. Na vprašanje, ali so se že peljali s kombijem na vlak, se ni dvignila nobena roka. Z avtovlakom

smo se z Mosta na Soči namreč odpeljali v Bohinjsko Bistrico. Ko smo prispeli, smo se s kombijem popeljali do Ukanca in od tam peš odrinili proti slapu Savica. Nagrada za dolgo prehojeno pot in vse stopnice je bil prekrasen

razgled na znani slap, ki ga je opeval že France Prešeren v Krstu pri Savici. Da bi si nabrali energije za pot nazaj, smo se okrepcali s kosilom, ki ga je vsak imel v svoji torbi, zraven pa smo se še malo pogovorili

"Krst"

Nekaj utrinkov otrok:

- Bilo je preveč stopnic, ampak mi je bilo všeč, ko so me krstili in vožnja na avtovlak. (Sari)
- Bilo mi je všeč, ko smo se krstili. (Federico)
- Šli smo z avtovlakom, smo videli slap Savica in Triglav, smo se krstili. (Vanja)
- Bilo je lepo, ker se se zabaval in se smejal s prijatelji! Bilo je lepo!!!! (Mirko)
- Najlepše je bilo, ko smo šli z vlakom in videli slap Savica. Hodili smo veliko, smo se tudi spotili. Ta izlet mi je bil zelo všeč. (Stefania)
- Bil sem prvič na avtovlak in prvič pri slapu Savica. Bilo je zelo koristno pri kosilu, ko smo se pogovarjali, kako pridobiti vodo na različne načine. Najlepše je bilo, ko smo namakali noge v reki. Bil je zelo sproščujoč izlet. (Emanuel)

o zanimivostih okolice in "se krstili". Polni energije so otroci v dolino kar stekli, pred ponovnim odhodom na avtovlak pa so se najpogumnejši bosi sprehodili po mrzli vodi. Vsi skupaj pa smo se v Ribčevem Lazu slikali pred spomenikom štirim pogumnim možem, ki so 26. avgusta 1778 prvi osvojili vrh Triglava. Izlet smo končali s

Pred Savico

sladoledom na Mostu na Soči in se nato utrujeni, a srečni in polni

lepih spominov vrtni domov.

(TA)

Na 23. Naši pesmi priznanje tudi za skladatelja Patricka Quaggiata MePZ Hrast z zlato plaketo iz Maribora

Doberdobski mešani pevski zbor Hrast se je s sobotnega vsedravnega tekmovanja Naša pesem v Mariboru vrnil z novim pomembnim uspehom. Njegov tekmovalni nastop je komisija ocenila z 90 točkami in tako doberdobski

zbor je tako najprej predstavil izsek iz španske šole renesančnega obdobja. Šlo je za delo španskega skladatelja Tomasa Luisa da Victorie *Regina Caeli, laetare*. Sledil je prehod v nemško romantiko, ki jo je MePZ Hrast predstavil po stva-

že drugi pomembnejši uspeh na slovenski zborovski sceni: novembra lani je namreč osvojil prvo mesto na regijskem zborovskem tekmovanju v Postojni. Žirija je doberdobskemu pevskemu zboru takrat dodelila 91,7 točke. Skratka, za dober-

(2013), ki jo je izvajal APZ Univerze na Primorskem.

Tekmovanja se je tokrat udeležilo 20 pevskih sestavov, razdeljenih v tri tekmovalne skupine. Trije zbori so tekmovali med malimi pevskimi skupinami, v Mariboru so se predstavili štirje ženski zbori, najštevilnejša pa je bila kategorija mešanih pevskih zborov s 13 predstavnikov. Žirijo so poleg Vatovca sestavljali še zborovodkinji Helena Fojkar Zupančič in Danica Pirečnik, uveljavljeni baskovski skladatelj Javier Busto in docentka norveške državne akademije za glasbo Tone Bianca Sparre Dahl. Visoko kakovost tekmovanja, ki jo je Vatovec izpostavil v nagovoru, so žiranti nagradili z 8 zlatimi plaketami. Najvišje število točk si je prislužil APZ Tone Tomšič iz Ljubljane pod vodstvom Sebastjana Vrhovnika (93,7 točke), drugo mesto je pripadlo APZ Maribor pod taktirko Tadeje Vulc (93 točk), tretje pa APZ Univerze na Primorskem z 92,7 točke (dirigent Ambrož Čopi). Zlato plaketo so poleg doberdobskega zbora prejeli še ženski APZ Univerze na Primorskem (92 točk), Koroški APZ Mohorjan (90,3 točke), vokalna skupina Gallina (90,3 točke) in Ljubljanski Madrigalisti (90 točk).

ski zbor pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča uvrstila v zlato kategorijo. Predsednik žirije Marko Vatovec je pred razglasitvijo rezultatov in podelitvijo priznanj posameznim zborom podčrtal, da je bil nivo tekmovanja dokaj visok tako na glasbeni in pevski ravni kot tudi na področju programskega in vsebinskega izbora posameznih dirigentov. Doberdobski zbor se je tokrat že osmič udeležil najpomembnejšega slovenskega državnega zborovskega tekmovanja v skoraj 20 letih. Od leta 1997, ko je MePZ Hrast prvič zapel v štajerski prestolnici, so doberdobski pevke in pevci zbrali kar pet zlatih plaket in tri srebrne. V letošnji izvedbi Naše pesmi je bil MePZ Hrast tudi edini zastopnik slovenskega zborovskega gibanja v Italiji. Dirigent Hilarij Lavrenčič je v tekmovalni spored uvrstil zgodovinsko in žanrsko raznolike skladbe. Dober-

ritvi Felixa Mendelssohna Bartholdyja *Jauchzet dem Herrn alle welt*. Polifonski sklop so pevci pod Lavrenčičevim vodstvom sklenil s sodobno *O magnum mysterium* ameriškega še živečega skladatelja Mortena Lauridsena. Iskrivost in življenjskost rezijanske ljudske pesmi je sklenila nastop MePZ Hrast: programska izbira je padla na ljudski napjev *Da li pa ma, ke bejna je*, ki jo je za mešani zbor priredil Ambrož Čopi. Pevci in dirigent ob odlični uvrstitvi seveda niso skrivali zadovoljstva in prepričanja, da lahko taki dosežki pomenijo tudi novo motivacijo za nadaljnje delo. MePZ Hrast je tako v le nekaj mesecih požel

doberdobske pevce se bo letošnja sezona nasploh zapisala v spomin z zlatimi črkami. Letošnja Naša pesem pa je naši narodni skupnosti postregla še z enim prijetnim presenečenjem. Poudariti velja, da je žirija podelila posebno nagrado goriškemu skladatelju Patricku Quaggiatu za najboljšo noviteto tekmovanja. Žirante je prepričala skladba *Otche nash* iz cikla *Dva duhovna zbora*

(93,7 točke), drugo mesto je pripadlo APZ Maribor pod taktirko Tadeje Vulc (93 točk), tretje pa APZ Univerze na Primorskem z 92,7 točke (dirigent Ambrož Čopi). Zlato plaketo so poleg doberdobskega zbora prejeli še ženski APZ Univerze na Primorskem (92 točk), Koroški APZ Mohorjan (90,3 točke), vokalna skupina Gallina (90,3 točke) in Ljubljanski Madrigalisti (90 točk).

Sedma številka mladinske revije Galeb Končno se je razcvetela pomlad!

Galeb se v marčni številki veseli pomladi, ki je vendarle, po mrki deževni zimi, obžarila s svojo lepoto tudi naše kraje. Na naslovnici sedme številke je cvetoča vejica, ki jo je narisala Martina Sturm, drugošolka OŠ Peter Butkovič Domen iz Sovodenj. Galebu so svoje risbe poslali tudi vsi njeni sošolci. Prvo in drugošolci OŠ I. Grbec M. G. Stepančič iz Škedenja pa so opisali, kako je k njim in k malčkom iz vrta prišel na obisk student Diego Geri, član tamburaškega ansambla France Prešeren iz Boljunca, ki jim je pokazal razne vrste mandolin in jim obrazložil njihove značilnosti. Drugošolci OŠ F. Milčinski s Katinare pa so Galebu poslali še zadnje utrinke pokrajine, odete v zimsko spanje, ki ga je pregnal pust. Ta je zelo navdušil Glavka in Lučko, ki sta se s prijatelji udeležila pustnega sprevoda po vasi in se poveselila ob dobrotah, ki so jih

vljanju strešic. V marcu praznujemo materinski dan, zato je Zvezdana Majhen svoje nežne verzice *Dojenček mamici*, posvetila vsem materam, ki srčno skrbijo za svoje malčke. Spete verzice so tudi uganke, ki jih sple-

ta Martina Legiša, v barvitost podob pa preliva s svojimi živimi barvami Štefan Turk (*na sliki je njegova kokoška*). On je tudi ilustrator zgodbe v nadaljevanjih *Vesoljček Ož*, ki jo piše Jože Sevljak. Ož, ki je "žogastega" videza, je tokrat s prijateljem Luko obiskal živalski vrt. Ker pozna jezik živali, je lahko pomagal opicam in slonu, ki so bili v težavah. Tudi čarovnica Češminka, ki pridno obiskuje šolo, je na skrivaj uporabila svojo čarobno paličico, da je rešila učence pred učiteljevo strogo stjo. Prikupno zgodbo piše Tatjana Kokalj, likovno pa jo lično opremlja Daša Simčič. Nadaljevanje zgodbe o žabi Poloni izpod peresa Marka Gavriloskega in spretnega čopiča Katerine Kalc razkriva, kako se je Žaba odločila s pomočjo žabaristov rešiti prijatelje iz ujetništva ščurkov. Kako pa se je cmeravi Marko zbal za velikana, ker ga ni našel v njegovi votlini, pripoveduje zgodba *Velikan* po zamisli Maje Furman in likovni podobi

Žive Pahor. Najbolje je, da so otroci samostojni pri opravljanju domačih šolskih obveznosti, to je misel, ki jo posreduje tokratna pripoved *Domači zverinjak*, ki jo v zabavnem slogu piše Maša Ogrizek, dinamično pa prizore upodablja Boštjan Plesničar. Kar pet strani je Galeb namenil opisu tramvaja, tega prevoznega sredstva, ki se je v Ljubljani pojavilo l. 1901, v New Yorku pa že l. 1832. Zelo zanimive zapise o različnih vozilih pod naslovom *Od drevaka do rakete* malim bralcem ponuja Marjeta Zorec, svojevrsne ilustracije pa prispeva Chiara Sepin. Zelo uporabni in dragoceni za boljše spoznavanje slovenskega jezika sta kot vselej rubriki *Slikovite besedne zveze* in *Soimenjaki*. Klarisa M. Jovanovič se tokrat zaustavlja ob nosu: kako gremo za nosom, ko gremo po svoji poti, kako včasih ždimo doma in *nosu ne pomolimo iz hiše*, kako nas včasih *kdo vodi za nos*, ali jih nepričakovano *dobimo po nosu* ... Duhovito ilustracijo je kot

vedno zapisu pridal Venko Dolenc. Darinka Kobal govori o zajčkih, ki so lahko domači ali poljski zajčki z dolgimi uhlji – poljski zajec doseže celo 70 km na uro, če se prestraši in jo ucvr-

po poljih –; zajčki pa je tudi ime raznobarvne trajnice, ki lepša naše vrtove. O pomembnosti prijateljstva poje pesem *Žoga*, ki jo je napi-

sala Sanja Širec Rovis, ilustrirala pa Helena Volpi. Kako je muca Nina šla v šolo, pripoveduje stripovska zgodba Sandre Kump Crasnich. Galeb je v svojem preletu sveta obiskal tudi otok Zanzibar in orisal njegove posebnosti, ki jih bodo dopolnili bralci. Rubriko piše Ivana Pajenk. Ker se bliža Velika noč, umetnica Jasna Merku' v Galebovi delavnici razkriva, kako otroci lahko okrasijo pirhe (*na sliki*). Škrobek se pa tokrat ukvarja s superhrano oz. bralce spet opozarja, naj jejo čim bolj zdravo hrano, čim več sadja in zelenjave! Rubriko *Jem zdravo* piše Mojca Cepuš, simpatične ilustracije pa riše Chiara Sepin. Kdor bo vzel v roke marčno številko Galeba, se bo lahko sam prepričal o njegovih zanimivih vsebinah in bo lahko izpolnil njegove kvize in se pozabaval ali si belil glavo ob njegovih križanki, ki jo sestavlja Darinka Kobal, ilustrira pa Ivana Soban.

Ljubljana / NUK

Evropski projekt "EOD – e-knjige po naročilu"

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani dela na Evropskem projektu EOD – e-knjige po naročilu. Projekt (2009-2014), v katerem sodeluje približno 40 nacionalnih, univerzitetnih in raziskovalnih knjižnic iz 12 evropskih držav, je sofinanciran s strani Evropske komisije. Projekt se z letošnjim aprilom končuje, storitev sama pa se bo izvajala naprej.

Storitev EOD omogoča uporabnikom, da iz knjižnic, ki sodelujejo v mreži projekta, le z nekaj kliki miške od doma naročijo digitalizacijo (pdf) starejšega knjižnega gradiva, ki so mu potekle avtorske pravice, po želji pa tudi mehko vezan ponatis omenjenega gradiva, ki ga po pošti prejmejo na dom. Narodna in univerzitetna knjižnica je eden od ustanovnih partnerjev projekta in ponuja v digitalizacijo več kot 120.000 enot gradiva, ki je izšlo med leti 1500 in 1945.

NUK ima seveda tudi portal Digitalna knjižnica Slovenije, največjo zbirko digitalnega gradiva Slovenike, kjer so s časovnim zamikom šestih mesecev od naročila objavljene tudi EOD e-knjige.

Nekaj povezav:

<http://eod.dlib.si/> (EOD na Nukovi spletni strani)

<http://search.books2ebooks.eu/> (skupni iskalnik večine knjižnic v mreži EOD in dostop do že digitaliziranega gradiva v projektu)

books2ebooks.eu (spletna stran projekta)

[facebook.com/eod.si](https://www.facebook.com/eod.si) (slovenska EOD facebook stran)

[facebook.com/eod.ebooks](https://www.facebook.com/eod.ebooks) (angleška EOD facebook stran)

Zavriskal bom, da slisite še Vi!

Boli Te, Ješua, za nas in - zame,
boli Te križ, moj ljubi božji Brat!
Še biča rane stiskajo Ti rame
in krona trnjeva duši Ti vrat.

Boli Te, Ješua, za nas boli Te,
naš greh je, da ne ljubimo.
Vse Tvoje mišice so v krč zavite,
in ena sama rana je Telo.

Boli Te, Ješua, boli, naš Jezus:
tri ure že je do pekla krvi.
Roke, noge vse bolj v krvavem grezu -
od trnjev v kroni Ti telo visi.

Ne kolneš nas, čeprav Te blazno peče.
Ob treh umreš v Očetovih rokah.
Boli Jo, Tvojo Mamo. Nič ne reče.
Kot Tebe tudi Nje ni smrti strah.

A zdaj zavriskal bom v nedeljsko zoro:
naš Ješua, naš Jezus - spet živi!
Kot bil obljubil je prav pred umorom.
Zavriskal bom: da slisite še Vi!

Vladimir Kos

OD 16. DO 19. APRILA ZA VELIKO NOČ IZBERI PRESENEČENJE, CITTÀ FIERA TI PODARI PIRH

Od 16. do 19. aprila
kupi darilo v eni
izmed 200 trgovin.
Zanj bomo izdelali poseben
BREZPLAČEN* paket,
čokoladno jajce,
ki ga bodo okrasile
naše Cake Designer.
Čakamo te v prvem nadstropju
v bližini Office Gallery.

ODPRTO JE NA
VELIKONOČNI PONEDELJEK
IN 25. APRILA

NA VELIKONOČNI PONEDELJEK

Odprtje orjaških pirhov.

ČOKOLADA BO VSEM NA VOLJO!

V NEDELJO, 20. APRILA,
BODO KINODVORANE
IN RESTAVRACIJE ODPRTE

*Akcija velja do razprodaje zalog.
Dodatne informacije na pravilniku www.cittafiera.it

MODA • DOM • RESTAVRACIJE • ZABAVA • HI-TECH

VEDNO ODPRTO

www.cittafiera.it

URNIK	GALERIJA	IPER
VSAK DAN	9.30-20.30	9.00-21.00
	PETEK do	22.00

Wi-Fi+ f

INFOPOINT TEL. 0432 544568

Brezplačno pokrito parkirišče

SMER STADION - FIERA DI UDINE

SHOP & PLAY Città Fiera

NAJVEČJE TRGOVSKO SREDIŠČE DEŽELE

Goriški vrtljak / Abonma Veliki polžek Prebrisana Molly je ugnala Velikana

Ko se pomlad bohota, se od šolarjev poslavljajo predstave Goriškega vrtljaka, ki ga je letos sedemnajsto leto zapovrstjo priredil Kulturni center Lojze Bratuž, kot vselej ob pomoči SNG Nova Gorica in ob sodelovanju ravnateljstev goriške in doberdobske večstopenske šole. Namen obiskov teh predstav je namreč predvsem ta, da širijo literarna in jezikovna obzorja otrok in so zato lete uvrščene v jutranje šolske ure. Še zadnjič je v tem šolskem letu Goriški vrtljak abonente Velikega polžka, osnovnošolce od drugega do petega razreda, povabil v Kulturni center Lojze Bratuž v ponedeljek, 17. marca 2014, ko je v goriški kulturni hram prišel v goste Mini teater, ki domuje v Križevniški ulici 1 v starem jedru Ljubljane.

Dva imenitna mlada igralca, Jose in Robert Korošec, sta z zanimivimi lutkami, ki so tudi z rahlim nadihom ironije predstavljale nastopajoče pravljicne junake, in seveda s preigravanjem tona glasu uprizorila igro *Pogumna Molly*. Po besedilu angleške ljudske pravljice jo je priredil in zrežiral češki režiser Marek Bečka (1964), s katerino Schwarzovo tudi dramaturg predstave. Bečka je diplomiral na slavni, najbolj znani evropski igalski akademiji, Gledališki akademiji v Pragi –

DAMU, na kateri je sedaj profesor. V Mini teatru je prvič sodeloval l. 2005 s projektom *Obuti maček* in v njem ustvaril kar nekaj zelo uspešnih predstav; l. 2010 je "s humorno preobleko" na oder postavil Sneguljčico, ki je prejela nagrade tudi na mednarodnih fe-

Foto Miha Fras

stivalih. O njem v gledališki zbirki predstave *Pogumna Molly* piše "Bečkove priredbe so vedno polne črnega humorja, improvizacije ter poigravanja z lutkovnimi tehnikami in njihovo odrsko metodologijo. V priredbah izvornih besedil ohranja temeljne dogajalne loke, obenem pa jim z drznimi avtorskimi pristopi vdihne svojevrstno, s humorjem začinjeno ostrino, skozi katero se vedno znova izraža resnična,

aktualna podoba današnjega sveta". Nedvomno so vse te značilnosti prisotne tudi v njegovi režijski postavitvi Pogumne Molly in nastopajoča igralca sta jih znala izvrstno udejanjiti s pomočjo lutk in na domiselni, minimalni, a zelo učinkoviti sceniski podlagi, ki si jo je skupaj z lutkami zamislil Robert Smolik. Predstava, katere premiera je bila v lanskem septembru, je s svojo humorno začinjenostjo zelo pritegnila naše šolarje, ki so se najprej bolj zadržano, potem pa živahno pridružili igralcem ob petju songov v razgibanem ritmu. Dinamično podana pravljica zgodba pripoveduje o dogo-

divščinah deklice Molly, ki se je z dvema sestricama izgubila v gozdu, kamor so revni starši peljali svoje številne otroke, da bi se najedli borovnic. Molly je s svojim pogumom in iznajdljivostjo kar trikrat prelisila grdega, umazanega, zmeraj lačnega, pa malce butastega Velikana, ki je rad pohrustal otroke, če je le nanese, in njegovo ženo Velikanko. S tem da mu je odnesla stekleničko parfuma, Diorjevo obleko in steklenico šampanjca, je odrešila finega francoskega kralja vseh skrbi, ki jih je imel z njim. V zahvalo je kralj dal svoja dva sinova za moža njenima "bolj nečimrnima" sestrama, še njej ji ga je obljubil, a tretjega sina ni imel..., pa nič zato. Dobrota je pač zmeraj sirota!

Iva Koršič

Obalne galerije Piran Razstavlja Klementina Golija

Od 3. aprila do 5. junija 2014 je v Mestni galeriji Piran na ogled razstava del slikarke Klementine Golija.

Klementina Golija je razstavo simbolično poimenovala Vmesni prostor: razstavljen so najnovejše slike iz lanskega in letošnjega leta, ki so prvič predstavljene javnosti. Likovni izraz je prepoznaven in opredeljen s skrajno intimno konotacijo: v oblikovnem smislu je presešla veristično odlikovanje konkretnega predmetnega izjava in, nasprotno, s skrajno izčiščenimi formami izoblikovala

Iz cikla Vmesni prostor,
2013, mešana tehnika
na platnu, 300 x 150 cm
(triptih)

dopuščajo še različna razpoložensko-emocionalna stanja, prav tako pa tudi racionalna iskanja pomenov in vsebin ter posledično angažiranje v razmišljanje.

subjektivno abstraktno izpoved. Le posamični liki ali detajli, ki pa so močno stilizirani v avtorsko določljive metafore, dovoljujejo asociacije na najbolj vsakdanji predmetni svet kot nikoli dokončno dorečeni ustvarjalni in izpovedni navdih. Na slikovni površini se odigrava spontana infantilna igra črt, form in kolažiranih aplikacij, ki se v dialogu z izbranimi barvnimi vrednostmi in posebno svetlobno atmosfero dokončno sublimirajo v avtorsko določljivo slikarsko poetiko. Slike Klementine Golija so vedno skrivnostno dražljive, saj gledalcu ob estetskih užitkih

Klementina Golija (Jesenice, 1966) je leta 1990 diplomirala na oddelku za slikarstvo na Accademii di Belle Arti di Brera v Milanu pri prof. Glauco Baruzziju in Giuseppe Maraniellu. Na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost je leta 1993 končala podiplomski študij grafike pri prof. Lojzetu Logarju in 1995 še podiplomski študij slikarstva pri prof. Gustavu Gnamušu. Ustvarja v slikarstvu, grafiki in oblikovanju. Od leta 1990 je članica ZDSLU, je pobudnica in predsednica Bienala mesta Kranj. Živi in ustvarja v Kranju.

13 dni, cena od 1.630,00 EUR

Veliko Romanje z upokojenim ljubljanskim nadškofom, ki mašuje med zamejskimi Slovenci

16. 10. 2014 ste zamejski Slovenci vabljeni na duhovno romanje v Sveto deželo.

Popeljali vas bomo po romarski poti »stare in nove zaveze«, kjer sta hodila Abraham in Mojzes po poti kjer so hodili očaki in preroki stare zaveze ter učenci nove zaveze z Jezusom. Poklonili se bomo Odrešeniku v Betlehemu, Nazaretu in Jeruzalemu. Spoznali boste bogata biblična mesta, arheološka najdišča in doživeli kontrast narodov, ki so na tej poti pustili svoj pečat. Videli boste vse od Rdečega do Mrtvega morja, od Tiberijskega jezera do Sredozemskega morja, od puščave do oaze. Pridružite se nam, očistite se bremen in uživajte. Z nami in s seboj.

Grlice, vas mirno ponesejo novim dogodivščinam naproti ...

Vse dodatne informacije vas čakajo na www.turtur.si. Vabljeni, da obiščete tudi našo stran na FB-ju, še najraje pa se o vsem z vami pogovorimo v živo, na tel. T: +386 (0)1 56 83 495 ali G: +386 (0)41 33 68 12 ali nam pišete na info@turtur.si

LIVARNA

Roldo

POKALI - PLAKETE - MEDALJE
SREBRNINA - DARILA

Ind. cona GORICA - Ul. Gregorčič, 48 - VHOD Ul. Gabršček, 3
Tel. in faks 0481.522480 - roldo.marco@libero.it

PON-PET 8.30-12.00 / 14.30-19.30 - Ob sobotah samo zjutraj

S tem odrezkom imate 5% POPUSTA

S sabo prinesi časopis ali izreži to reklamo!
Popust se ne seštevava z drugimi reklamnimi ponudbami.

L'AMICO ROSTICCERE

Voščimo miru polno
Veliko noč!

Pierpaolo Scopas

BAR BIFE IN CATERING USLUGE

Na uslugo, zmeraj ob tebi: pripravljamo zakuske za rojstne dneve, za slovesnosti ob upokojitvah, diplomah, krstih, obhajilih, birmah, porokah, pri katerih nudimo tudi nataranje in glasbo

**KOSILA IN VEČERJE PO DOGOVORU PRIPRAVIMO TUDI ZA DOMOV
VEGETARIJANSKI IN RIBJI MENIJI - PAELLA
RAZNE SLADKARIJE - TORTE
SLADICE MIGNON**

Od 6. do 13. ure (po dogovoru tudi izven urnika)

Dostave na dom (minimum 50 evrov stroška)

TRST - ul. Revoltella, 63 - Tel. št. **040.393931** - Mobitel **347.8044814**

CATTOLICA
SOCIETA' CATTOLICA DI ASSICURAZIONE
OD LETA 1896

Voščimo vam veselo
Veliko noč

**OD LETA 1896 POSTAVLJAMO
V SREDIŠČE POZORNOSTI
OSEBO IN DRUŽINO**

Agenzia Generale di Gorizia

Deponte & Associati s.a.s.

di Deponte Claudio & C.

Corso Italia, 112 - 34170 Gorica

Tel.št. **0481.531711** - gorizia@cattolica.it

Na Generalnem konzulatu Republike Slovenije v Trstu

Podpisali so dogovor za ustanovitev Tržaškega knjižnega središča

Nedvomno je bilo vzdušje na Generalnem konzulatu RS v Trstu v sredo, 9. aprila, izredno pozitivno: najbrž doslej ni bilo v prostorih slovenske diplomatske izpostave še tako svečanega dogodka, ki bi se ga udeležila kar dva ministra slovenske vlade. V skrbno zrežiranem protokolnem dejanju, ki ga je na prijazen in spodbuden način uvedla generalna konzulka Ingrid Sergaš, so namreč minister za kulturo Uroš Grilc, minister za Slo-

žmavc v sodelovanju z JAK in predstavniki Urada pred časom sestel s predsednikoma krovnih organizacij, ki sta naposled predlagala, naj postaneta ZTT in Mladika operativna akterja novega knjižnega središča. Le-to naj bi zaživel v strogem mestnem središču (lokacije še niso evidentirali), njegovo delovanje pa bi obsegalo knjigarniško dejavnost s prodajo slovenskih knjižnih novosti iz Slovenije in zamjestva ter italijanskih in prevedenih knjig, ki za-

ločeno obdobje upravljajo TK, do zadnjega pa je današnje Založništvo tržaškega tiska imelo 10 odstotno lastništvo Tržaške knjigarnice). Nikakor ni odvečno vprašanje, kako bo upravljanje TKS ob enem vplivalo na redno delovanje obeh založb. Ace Mermolja je med drugim jasno poudarjal, da gre v tem primeru za skupinski projekt, ne le za potezo ZTT in Mladike: gotovo bo prihodnost TKS odvisna od trgovskih sposobnosti upraviteljev, la-

nega sistema: ta je v zadnjih letih še kar nihala, v zadnjih mesecih pa je bil podvržen tudi močnim sunkom (npr. afera SSG). Morda pa prav zaradi upoštevanja in spoštovanja navedenih ravnotežij (najbrž še prej kot zaradi samega načrta TKS) se moramo zavedati, da se naša manjšina po sredinem podpisu nahaja pred velikim izzivom, kar navsezadnje ni napačno!

Kaj pa s Katoliško knjigarno v Gorici?

Primer reševanja slovenske knjigarnice v Trstu lahko obnem predstavlja pomemben precedens tudi glede razpleta krize goriske Katoliške knjigarnice. "Moje osebno mnenje in stališče SSO je glede vloge knjige izredno jasno", je povedal predsednik SSO Štoka: "Naša slovenska knjiga je namreč tako sveta, da si njene odsotnosti v Trstu sploh ne predstavljamo: naš človek mora imeti slovensko knjigo na doseg! Prav zato me skrbi usoda Katoliške knjigarnice v Gorici". Rudi Pavšič pa mu glede tega problema takole odgovarja: "SKGZ načeloma pomaga vsem tistim, ki se trudijo za dobrobit naše narodne skupnosti. Če se bo pokazalo, da je tudi Katoliška knjigarna v težavah, bomo v sozvočju s SSO iskali primerne rešitve tako, kot smo to storili za Tržaško knjigarno". Nekoliko bolj oprezen pa je bil minister Žmavc: "Model reševanja knjigarnice v Trstu mora služiti pri iskanju rešitve tudi drugih problemov: pri tem pa je potrebno upoštevati izhodišča posameznega primera, od položaja sogovornikov in predvsem od naših zmoglosti".

Kot dodatek
Čeprav je zaradi likvidacije Jadranske finančne družbe Tržaške knjigarnice konec, ne gre prezreti dediščine, ki jo je v vseh teh desetletjih prinašala v zamejski prostor. Še zlasti pa ne gre pri novem načrtu pozabiti na uslužbenko v Tržaški knjigarni Ilde Košuta in na njeni sodelavki Ivano Terčon in Sanjo Hrvatič: vse tri so po zaprtju trgovine bile odpuščene in ostale so brez službe.

(Stran je pripravil IG)

Foto IG

vence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc, Aleš Novak, direktor Javne agencije za knjigo, Drago Štoka, predsednik Sveta slovenskih organizacij, Rudi Pavšič, predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze, Ace Mermolja, predsednik Založništva tržaškega tiska, in Mitja Petaros, predsednik Zadruga Mladika, podpisali dogovor o sodelovanju pri vzpostavitvi Tržaškega knjižnega središča. Dejanski naslednik 'likvidirane' Tržaške knjigarnice (katere večinski lastnik je bila prav tako 'likvidirana' Jadranska finančna družba) naj bi predvidoma začel svoje delovanje "najkasneje" novembra letos.

Operativizacija načrta

Ta časovna opredelitev je med drugim zapisana v operativnem načrtu ustanovitve TKS, ki je priložen dogovoru. V načrtu je naveden postopek, ki naj bi privedel do operativizacije središča. Takoj po podpisu sporazuma naj bi krovni organizaciji SSO in SKGZ ter Mladika in ZTT imenovali delovno skupino, ki naj bi v sozvočju z ljubljano sestavila dolgoročen program dejavnosti; ta skupina naj bi nato pripravila načrt, v katerega bi vključili poslovni projekt in kulturni program ter dopolnilne dejavnosti TKS. Septembra naj bi predstavili dokončni program, nato bi Mladika in ZTT ustanovila novo podjetje, ki bi dejansko upravljalo in imelo v lasti TKS.

Ves postopek naj bi se izvajal v tesnem sodelovanju s pristojnimi organi v Sloveniji, zlasti z Uradom RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, kjer so se začela pogajanja za reševanje vprašanja o prisotnosti slovenske knjige oziroma knjigarnice v Trstu. Kot piše v dokumentu, se je minister

nimajo tako italijanske kot slovenske bralce. Na policah nove trgovine bi stranke lahko kupovale še raznovrstne priročnike, zemljevide in ostalo gradivo iz zamejskega in vseslovenskega prostora. Knjižno trgovsko dejavnost bi morda lahko razširili še na druga marketinška področja, saj nadgradnja dosedanje Tržaške knjigarnice cilja na ustanovitev pravega promocijskega centra, ki bi v slovenskem in italijanskem jeziku nudil obiskovalcem informacije o kulturni dediščini Slovenije, njenih naravnih znamenitostih ter bi sproti seznanjal Tržačane o slovenski kulturi in turistični ponudbi. TKS bi potemtakem postala lokacija, kjer bi predstavljali knjige, prirejali srečanja z avtorji in seznanjali obiskovalce z večjimi kulturnimi dogodki v Sloveniji; v slogu tradicije nekdanje TK bi v novih prostorih prirejali tudi manjše likovne razstave. Vzpostavitev TKS naj bi znašala 75 tisoč evrov, od katerih naj bi Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu prispeval 30 tisoč evrov, krovni organizaciji SSO in SKGZ pa 25 tisoč evrov; ministrstvo za kulturo bo vsekakor zagotovilo del finančnih sredstev z javnim razpisom Javne agencije za knjigo.

Kaj ta poteza pomeni za manjšino
Dejansko gre v tem primeru za izredno konkreten in hkrati simbolno korak, s katerim naša matična domovina ob sicer rednem vsakoletnem financiranju vstopa v zamejski kulturni prostor. Ta poteza nedvomno nalaga našima založbama veliko odgovornost; morda celo preveliko glede na pomanjkanje izkušenj, ki jo založniški hiši imata na tovrstnem knjigotrajnem področju (resnici na ljubo je ZTT svojčas za do-

stništvo (ZTT in Mladika) pa ne sme ostati brez podpore ostalih podpisnikov. Sij žarometov, ki je spremljal dogodek na Generalnem konzulatu, se bo v kratkem razblinil, nato bo treba sestiti za mizo in konkretno načrtovati, kako bo TKS sploh izgledalo, zlasti pa, kdo bo v prihodnje odgovarjal za morebitne obračunske minuse podjetja: glede na izkušnje Tržaške knjigarnice je težko verjeti, da bo središče v prihodnjih letih shajalo le s svojimi tržnimi močmi. Ali bo Slovenija takrat še pripravljena podpirati projekt? Takoj gre torej zahtevati, naj celoten razvoj dogovorov, vključno z določitvijo pravic in dolžnosti lastništva in ostalih akterjev, temelji na prosojnosti, saj geneza TKS vsekakor korenini na širši institucionalni in medmanjšinski podlagi kot nekdanja Tržaška knjigarna.

Kopica vprašanj se poraja tudi zaradi večkrat težavnih odnosov v manjšini sami. TKS bo zato dodatni preizkusni kamen, na katerem bomo merili vzdržnost (ali prožnost?) manjšinskega bipolar-

Mitja Petaros, predsednik Zadruga Mladika

Po pravici moram povedati, da je bila Mladika do načrta precej skeptična: sodelovanje institucionalnih sogovornikov pa nas je prepričalo, da je ta poteza vredna zaupanja. Dogovor obvezuje Mladiko in ZTT, naj v sklopu operativnega načrta ustanovita novo podjetje: o ustroju le-tega bo govor v sklopu delovnih skupin. Naša želja pa je, da bi TKS čim prej zaživel. Gotovo je, da ne bo šlo le za golo knjigarniško dejavnost, a bo to središče, ki bo ponujalo več uslug.

Gorazd Žmavc, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu

Današnji dan je pokazal, kako lahko s pravnim medresorskim sodelovanjem Slovenija stopa v čezmejni projekt. Gre sicer za majhen korak za Slovenijo, je pa velik skok za Slovence na Tržaškem. Današnji dogodek je sporočilo, da želimo zaščititi naš kulturni prostor s slovensko knjigo in s slovensko besedo, istočasno pa ponujamo pogoje za možnost poslovnega modela. To pa ravno v času krize, ki jo lahko prebrodimo s pomočjo novih izzivov in predvsem novih vsebin. Le-te moramo nameniti zlasti mlajšim generacijam.

Drago Štoka, predsednik Sveta slovenskih organizacij

Glede prihodnosti TKS moramo razmišljati zelo konkretno: ne smemo se spuščati v tak načrt, ki bi ga v prihodnje lahko drago plačali. S podpisom dogovora smo sprožili postopek, ki ga trenutno vsekakor podpira določena denarna vsota: nato si bomo morali vzeti nekaj časa, da trezno ugotovimo, koliko bodo znašali redni vsakoletni stroški TKS in kje se bo središče nahajalo (ali bo ostalo na ul. Sv. Frančiška ali bo kje drugje). Ekspertizo bomo zaupali strokovnjakom na knjigotrajnem področju. Slišali smo, da bo Slovenija zagotovila zagonska sredstva, ne vemo pa, če bo financiranje obveljalo tudi za prihodnje, saj gre navsezadnje za podjetniško dejavnost... Načrt je ob enem hvalevreden tudi zato, ker bo TKS postalo tržaška izložba naše matične domovine, tržaški Slovenci pa bomo še vedno imeli prostor za druženje: nekdanja Tržaška knjigarna je to poslanstvo suvereno izvajala. Poudaril bi še tvorno sodelovanje vseh podpisnikov, zlasti pa založb, ki so bile do načrta najprej skeptične.

Nosilci načrta smo današnji podpisniki, operativna nositelja pa sta obe založbi, ki imata že izdelan okviren načrt: uresničili ga bosta v naslednjih mesecih. Računam, da bomo do konca poletja lahko že odprli vrata TKS. Želim si, da bosta takrat ponovno prisotna oba ministra, ki sta danes podpisala dogovor, kar je po mojem mnenju najpomembnejši del te zgodbe: dogovor namreč temelji na najvišji institucionalni ravni in presega golo knjigarniško dejavnost.

Rudi Pavšič, predsednik Slovenske kulturno - gospodarske zveze

Teško si predstavljam, da bi tržaško območje ostalo brez slovenske knjigarnice in da bi ne bilo mogoče imeti neposrednega pregleda nad bogato knjižno bero slovenskih založb. V Sloveniji je dejavnih od 1.400 do 1.500 založb, ki izdajo letno več kot 6.000 naslovov. To predstavlja pomemben most med slovensko kulturo in kulturnim okoljem rojakov v Italiji, hkrati pa tudi most med slovensko in italijansko omiko. Današnji dogovor je rezultat priznanja, da se je dosedanje delo Tržaške knjigarnice izčrpalo in da tistega projekta v takšni obliki iz številnih razlogov ni mogoče več nadaljevati. Priznati moramo skratka, da smo bili pri reševanju tega primera vsi neuspešni: mislim na kupce knjig, na založnike, prodajalce knjig, ne nazadnje verjetno tudi večinski in zamejski prebivalci. Prav zato je še toliko bolj pomembno, da smo se domenili za zagon novega Tržaškega knjižnega središča. Vsak od sedmih podpisnikov bo partnersko sodeloval pri tem načrtu, ki bo imel kulturni, knjigarniški in narodnostni pomen. Dogovor predvideva aktivno soudeležbo vseh dejavnikov tudi pri nadaljnjih korakih te dejavnosti, to je pri oblikovanju programa, pri postavljanju strokovne podlage za delovanje knjižnega središča in pri financiranju posameznih programskih vsebin. Vemo, da ostaja dandanes knjiga po eni strani izrazito kulturni posel, po drugi pa mora hkrati preživeti na tržišču. Zato je današnje sporočilo morda tudi to: kupujmo slovenske knjige, kajti to je način, da bodo preživeli slovenski avtorji, slovenski založniki, slovenski knjigarnarji in nazadnje tudi slovenski jezik. Dogovor zavezuje tudi glede nekaterih interventnih sredstev, ki zadevajo samo vzpostavitev TKS, zlasti na podlagi Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Ministrstvo za kulturo preko Javne agencije za knjigo financira program knjigarnice preko javnih razpisov: nekdanja Tržaška knjigarna zadnji dve leti sploh ni koristila te možnosti. V dogovoru smo vsoto za zagon projekta in za normalno izvajanje kulturnega programa določili v višini 75 tisoč evrov. JAK bo v tem primeru most med slovenskimi založbami, ki bodo z naklonjenostjo sodelovale pri novem Tržaškem knjižnem središču.

Uroš Grilc, minister za kulturo RS

Novo knjižno središče bo s svojo knjigotrajno dejavnostjo omogočalo dostopnost slovenske knjige v tržaškem kulturnem prostoru, promocijo slovenskih avtorjev in kulturne pobude širše narave. To bo nastajalo in se razvijalo v sozvočju z italijansko, slovensko in evropsko kulturo tega prostora. Poudarjam zlasti pomen, ki ga ta načrt ima tudi za založbe in besedne umetnike v Sloveniji: dejansko je TKS združil kulturne dejavnike tako v domovini kot tudi akterje iz zamejstva, to so krovni organizaciji in založbi Mladika in ZTT. Zlasti rojaki v Italiji so izkazali veliko mero poguma in izrazili pripravljenost, da bodo ta načrt podprli in mu zagotovili tudi sredstva, ki ne izhajajo zgolj iz subvencij. JAK je nekdanji Tržaški knjigarni v zadnjih dveh letih preko javnih razpisov že ponudila pomoč, pa je nihče ni sprejel: že v letošnjem letu zato načrtujemo dva strokovna posveta, ki bosta olajšala začetno delovanje novega TKS. Zagotovili bomo sodelovanje strokovnjakov, ki bodo izvedbeno ekipo knjigarnice strokovno usposobili. Po drugi strani bodo obveljali običajni javni razpisi, po katerih JAK sofinancira kulturne programe slovenskih knjigarn.

Aleš Novak, direktor Javne agencije za knjigo

Jamstva za pozitiven zagon novega načrta niso le v subvencijah, ampak v samem podpisu dogovora. Golo iskanje finančne pomoči pa ne sme biti cilj. Po drugi strani bo uspešnost načrta odvisen od tega, kako bomo TKS znali upravljati. Zavedati se pa moramo, da je ta načrt skupne, širše narave, pri katerem nista soudeleženi le dve zamejski založbi.

Ace Mermolja, predsednik Založništva tržaškega tiska

Jamstva za pozitiven zagon novega načrta niso le v subvencijah, ampak v samem podpisu dogovora. Golo iskanje finančne pomoči pa ne sme biti cilj. Po drugi strani bo uspešnost načrta odvisen od tega, kako bomo TKS znali upravljati. Zavedati se pa moramo, da je ta načrt skupne, širše narave, pri katerem nista soudeleženi le dve zamejski založbi.

Zadnje srečanje Katedre Sv. Justa

Salvatore Martinez: Vsak dan do svetosti

Četrto in zadnje srečanje Katedre Sv. Justa s povezovalno temo "Splendor sanctitatis" je v Trst prineslo zanimivega predavatelja. S Sicilije se je pripeljal Salvatore Martinez, pisatelj, eden večjih strokovnjakov za cerkveno in liturgično glasbo ter prvi laik, ki je stopil na čelo državnega predsedstva združenja Obnove svetega Duha. Gre za privatno gibanje vernikov, ustanovljeno leta 2002 in tudi uradno sprejeto s strani Italijanske škofovske konference (CEI), z veliko podporo sedanjega papeža Frančiška.

Dokaj nevtralen naslov predavanja "Svetost kot dar Svetega Duha" je Martinez predstavil na doživet način in z vsakdanjimi besedami. Prav tu, dan za dnem in v majhnih dejanjih lahko kristjani stopijo na pot svetosti in doživijo evangelij v vsej bistveni preprostosti. Poziv k "svetosti za vse" pa seveda ni klic k nekakšni "naredi si sam" religiji, ki ne bi koreninila v svetih zapisih in zgodovinski kontinuiteti. Kot je minuli teden predlagala Chiara Amirante, se tudi Salvatore Martinez usmerja k tradicionalni doktrini krščanstva, ki pa jo gre posodobiti v smeri odprtosti in gostoljubja do drugačnih in novih človeških in medčloveških figur.

Veliko obiskovalcev zadnjega sredinega srečanja v tržaški stolnici je aktivno soudeleženi v verskih, aktivističnih, glasbenih in študijskih dejavnostih združenja Obnove Svetega Duha. Njegovo delovanje cilja na vsakodnevno prisotnost krščanske misli v življenju vernikov. Martinezova interpretacija svetosti ohranja sicer kot model svete poti osebo Jezusa Kristusa, a odpira potem možnost drugim s krepitveno figuro Svetega Duha. Le-ta namreč, po njegovem mnenju, oblikuje življenje kristjanov, ki lahko gradijo svetost z dejanji in vrednotnimi vezavami vsakdana. Svetost ni več nedostopen cilj krščanske elite.

Kdo pa drug kot papež Frančišek Bergoglio predstavlja ta paradigmatični preobrat k vsakdanji svetosti z dejanji in deli ljubezni. Prav ta bo v naslednjih mesecih srečal predstavnike Martinezovega združenja.

Jernej Šček

Dolina

Velikonočno tridnevje z nadškofom Uranom

Velika noč je največji in najpomembnejši krščanski praznik v cerkvenem letu. Velikonočni teden, ki se pričanja na cvetno ali oljčno nedeljo, višek pa doseže z velikonočnim tridnevjem, velikim četrtkom, velikim petkom in velikonočno vigilijo, je poln cerkvenega obredja, ki simbolično sledi izročilu o trpljenju Jezusa Kristusa, njegovi smrti na križu in vstajenju v večno življenje.

Tradicij iz velikonočnega časa je veliko. Naše verske navade pričajo o bogati dediščini, ki so nam jo zapustili naši predniki, in nas opominjajo na pomen Velike noči: pomen sprave, očiščenja, novega rojstva.

Na prvi dan velikonočnega tridnevja se kristjani spominjajo Jezusove zadnje večerje z apostoli. Ta predstavlja ustanovitev evharistije in duhovništva. Liturgijo bo v dolinski župnijski cerkvi sv. Urha škofa daroval upokojeni ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran. Na ta dan bodo po sv. maši prenesli Najsvetejše v božji grob. V dolinski cerkvi bodo ponovno postavili starodavni božji grob, ki predstavlja primer bogatega božjega groba iz habsburškega obdobja. Izdelali so ga leta 1876 v Grudentalu na Južnem Tirolskem po naročilu takratnega dolinskega dekana in viteza Jurija Jana. Dežela, v kateri prebivajo Ladinci, je še danes zelo poznana po rezbarjih.

Dolinski božji grob je izdelan po unikatnem načrtu v baročnem slogu. Ogrodje je v celoti leseno. Glavni obok, ki predstavlja jamo - Kristusov grob -, je visok šest metrov in širok tri. Ob obokih stojita dva rimska vojaka v naravni velikosti in predstavljata stražarja božjega groba. Med oboki je Kristusova krsta; za krsto pa oltar, na katerem stoji tabernakelj. Ob tabernaklju sta dva lesena angela. Za tabernakljem visijo leseni pozlačeni žarki, ki predstavljajo svetost Najsvetejšega. Na božjem grobu lahko zasledimo še ostale predmete iz velikonočne simbolike, kot so križ, puščica, kelih, bič, Jezusov odtis obraza na prtu itd.

Na veliki petek bo iz dolinskega zvonika namesto zvonov zaropotala velikonočna raglja, ki jo v dolini imenujejo "škrgtula". Ob 18. uri bo križev pot; nato pa bo ob 18.30 obred velikega petka, ki ga bo vodil župnijski upravitelj g. Metod Lampe.

V soboto bo cerkev odprta cel dan od osme ure dalje, ker bo potekalo celodnevno čaščenje Najsvetejšega.

Višek velikonočnega tridnevja bo v soboto ob 20. uri. Slovesni obred, ki se bo začel pred cerkvijo z blagoslovom ognja, bo vodil nadškof msgr. Alojz Uran. Slovesnemu bogoslužju bo sledila še slovesna vstajenska procesija z Najsvetejšim in kipom vstalega Kristusa; vila se bo po vaškem jedru. Med procesijo se bodo iz zvonika ponovno oglasili zvonovi, pri katerih bodo pritrkovalci.

Na velikonočni ponedeljek, ki je dela prosti dan, bo slovesna sveta maša v dolinski župnijski cerkvi ob 11. uri. Kristjani bodo ta dan izkoristili za voščila in obiske k sorodnikom.

Marko Marin

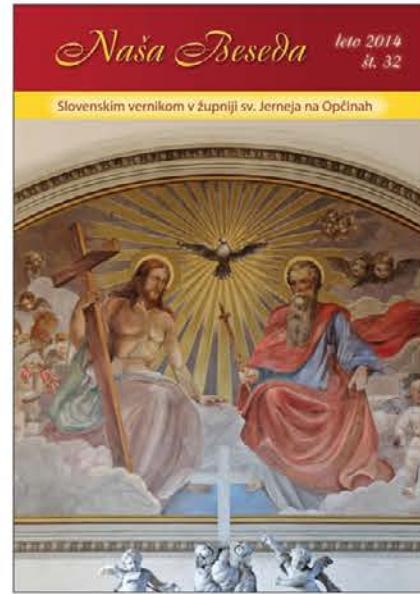

Župnija sv. Jerneja apostola z Opčin

Naša beseda bo tudi tokrat obogatila velikonočni čas

Zbornik Naša beseda bo tudi letos oplemenitil velikonočni čas vernikov župnije sv. Jerneja na Opčinah, pri Banih in Ferlugih. V roke so ga kot navadno prejeli na oljčno nedeljo in verjetno takoj usmerili pogled v naslovnico publikacije. Tudi letos je namreč na njej natisnjena slika, ki je v prezbitariju openske cerkve sv. Jerneja apostola (na steni zgoraj za glavnim oltarjem). V vsebino zbornika uvaja kot po navadi sestavek domačega župnika g. Franca Pohajca, ki na podlagi izvolitve sedanjega papeža Frančiška 13. marca lani razmišlja o pravem odnosu med človekom in okoljem: "Ko živiš le zase, se uničuješ; ko živiš za druge, se uresničuješ". Sledi seznam

verskih dogodkov v velikonočnem času v openski župnijski cerkvi in podružnih cerkvah sv. Florijana pri Banih in Lurške Matere Božje pri Ferlugih. Tokratna Naša beseda s posebnim zanosom obeležuje nekatere obletnice pomembnih osebnosti našega prostora, in sicer 90-letnico Alojza Rebule in stoletnico rojstva Staneta Maliča. Letos obeležujemo obenem stoletnico začetka prve svetovne vojne, ki je prizadela tudi opensko področje, kar Naša beseda temeljito obravnava. Članki tudi v tokratnem zborniku ponujajo poleg zgodovinske še druge vsebine, od etnografije do umetnosti, saj razkrivajo poglobljen vpogled v krajevno kulturno in umetniško ter šolsko de-

diščino prostora, vključno z Bani in Ferlugi. Uredniki so v zbornik uvrstili še razpoloženska, spominska in pesniško literarna besedila. Posebno pozornost je deležna sedanja družbena in gospodarska podoba Opčin, kjer je zaradi likvidacije Tržaške knjigarne zaprla openska podružnica na

Proseški cesti. Družbeno tkivo vasi pa je še kako aktivno, saj se ob rednem župnijsko-verskem in pevskem dogajanju (nezamenljivo poslanstvo v tem vidiku opravlja CPZ Sv. Jernej in Društvo Vesela pomlad, ki letos slavi 35 let delovanja) vrstijo pobude Društva Finžgarjev dom. Zbornik Naša beseda, ki ga je izdala župnija sv. Jerneja apostola na Opčinah, založili pa sta ga Društvo Finžgarjev dom in založba Mladika, sklene kot po navadi zakramentalna slika župnije in seznam najstarejših župljanov.

IG

S predavanjem Alenke Rebula so se končala srečanja v Finžgarjevem domu

S poslušanjem se največ naredi!

Poslušati, zares poslušati, je nekaj posebnega. Nekaj težkega in polnopomenkega, morda celo podarjenega. Znati zares poslušati, tako sebe kot druge, je dar, ki presega to, kar si zaslužimo. Je dejanje milosti.

Dragoceno predavanje je dopolnilo sezono niza predavanj o odnosih in vzgoji v Finžgarjevem domu na Opčinah. Za najboljši konec sicer zelo obiskanega in bogatega enkratne-sečne dogodka je v četrtek zvečer, 10. aprila, poskrbela intelektualka iz naših vrst, profesorica, literatka in predavateljica Alenka Rebula, ki je v prepoznavnem slogu predstavila temo milosti poslušanja.

Kako koristno, odprto miselno in altruistično je lahko to navidez tako pasivno dejanje! Izhajamo namreč iz tradicije, ki je velevala, da je potrebno človeka popraviti, saj le-ta po svoji naravi ni dober. Posledično je poslušanje brez

vrednosti in učinka za vcepjanje, prepričevanje, vzgajanje v dobrem. Rebulova pa v vsem svojem

delu izraža zaupanje v dobroto, smisel, posameznikovo svobodo in povezanost v skupnosti. Koliko ljudi poznamo, ki so prijazni, dobrototni, solidarnostni, altruistični, empatični? Priznajmo si:

veliko več od tistih, ki kradejo, škodujejo bližnjemu, nekonstruktivno kritizirajo. Pa vendar - štejemo, kar je slabo in brišemo, kar je dobroga! V človekovo naravo so po mnenju Rebulove vpisane svobodna volja (do lastnih izbir) in "dobre" vrednote, kakršne so altruizem, solidarnost, empatija, hvaležnost, pa tudi odprtost do drugega, do novega. Dejanje poslušanja je višek človekove zbranosti za sočloveka. "Jaz ne vem, kdo si, pa bi rad zvedel!" in poslušam te. Nasprotje temu predstavlja življenjska drža tistega, ki "ve že vse o drugem" - poza objesti, arogance, samoprevare. Prav dejanje poslušanja daje še upanje za stik med sicer zelo oddaljenimi individualci. Gledati in poslušati sočloveka je pravi klic življenja, katerega svetloba vprije: "ti si zame neizčrpiliva skrivnost".

Namesto vrednotne in vzgojne tradicije, ki je poudarjala to, kar

je v človeku narobe za njegovo izboljšanje in odrešitev, nam Alenka Rebula predlaga vzgojo k poslušanju, eni

največjih oblik ljubezni. Kdor zavestno, pozorno in iskreno posluša, se usmerja v tisto, kar je v sočloveku najboljšega, in s tem deluje na njegovo notranjost, ureja medčloveški odnos in terapevtsko vpliva na psihofizično vzdušje. V vsakdanu in življenjskih stiskah lahko poslušanje veliko bolj pomaga od "tjavendanskega" govorjenja. Probleme je potrebno takoj rešiti - si mislimo, pa ni vedno tako. Potreben je čas in odprta ušesa za tistega, ki probleme doživlja. Prepričani smo, da mu pomagamo, ko trosimo nasvete in ga napadamo s svojimi skrbmi, ter prav tako preprečujemo, da bi se oseba postavila na svoje noge sama.

Alenka Rebula nas je že spet prepričala, da si moramo vzeti čas. Gojiti potrpežljivost in si vzeti čas. Samo s poslušanjem bomo lahko zares občutili sebe in sočloveka, od znancev, prijateljev do bližnjih in najbližjih.

Jernej Šček

V Marijinem domu pri Sv. Ivanu

Še zadnja predstava letošnjega Vrtiljaka

Na odru Marijinega doma pri Sv. Ivanu se je v nedeljo, kot navadno v dveh izmenah, zvrstila še zadnja, sedma predstava Gledališkega vrtiljaka, s katero se je končala šestnajsta sezona. Znamenito angleško ljudsko pravljico Trije prašički je uprizorilo lutkovno gledališče Rado Mužan, ki že več kot dvajset let pripravlja lutkovne abonmaje po šolah in vrtcih po Sloveniji ter deluje v Ribnem pri Bledu.

Trije prašički so si zelo različni: medtem ko je prvi delaven in bi si rad zgradil hišico iz opeke, sta druga dva zelo lahkomišelnata; rada bi se samo zabavala, pela in plesala. Mnenja sta, da se mora prašič s polnim trebuhom paziti težkega dela. Najmlajši je otrokom razlagal, kako je lačen pujssek siten, ko pa se do sitega naje, je spet dobre volje, saj je lakota huda reč. Šele ko se trije pujski razidejo, da bi si vsak postavil svojo hišico, se na prizorišču pojavi

lačen volk. Zaželi si okrogle in sočne prašičke ter na glas zapoje, da je zverina in prava mrcina, ki ji najbolj tekne mlada svinjina. Domisli se, da mora rejene in sočne pujske ujeti v past z zvižajo. Pojavijo se pred slamnato hišico prvega pujska in ga hoče zvaбити iz nje, tako da mu ponuja svež in slasten sladolek, a se mu pujssek upre, rekoč: "Zelo sem len, tako neumen pa še ne". Prepričan je, da je v svoji hišici na varnem, a se krepko moti, saj si volk želi vrečo ocvrkov in pri priči odpiha hišico stran. Najmlajši pujssek se zateče k bratcu v leseno hišico. Tudi tukaj ju obišče volk, ki je že pošteno lačen, a mu ne uspe odpihati hišice. Zato ju skuša prilisčiti in

in se mu cedijo sline. Prvega bi rad pojedel za predjed, drugega za glavno jed, tretjega pa za posladek. Ker mu nočejo odpreti vrat in sam ne zmore odpihati hiše iz opeke, se domisli zvižaje. Spusti se po dimniku, a se speče

in odhiti proč. Tako je trem prašičkom uspelo pregnati volka. Najmlajša pujska se na koncu oprostita bratu, ker sta bila nestranna, in se odločita, da bodo živeli vsi trije v eni hišici: eden bo pel, drugi plesal, najstarejši pa kuhal za vse.

Aplavzu ob koncu lutkovne predstave je sledilo še nagrajevanje najlepših risbic. Nagrado sta prejeli Gaja Delise in Nika Gabrovac, ki obiskujeta vrtec, za vsako predstavo pa so najlepše risbe narisali Leo Kocman, Pamela Zammattio in Sabrina Beck, Ksenja Štekar, Chiara Pauli, Tadeja Geroglet in Veronika Prasselli.

Lučka Susič je prisotne spomnila, da se lahko otroci od sedmega do dvanajstega leta vpišejo v Malo gledališko šolo, ki bo po koncu šolskega leta v Finžgarjevem domu. V enem tednu se bodo otroci od jutranjih ur do 16. ure učili, kako se nastopa na odru, in v petek bodo že odigrali gledališko predstavo. Gledališki vrtiljak pa bo spet odprl svoja vrata jeseni.

Metka Šinigoj

Velikonočna poslanica tržaškega škofa, nadškofa Giampaola Crepaldija

“Ni ga tukaj. Obujen je bil...” (Mt 28, 5-6)

Izhajajoč iz Matejevega evangelija, je tržaški škof, nadškof Giampaolo Crepaldi v svoji velikonočni poslanici prikladal v spomin besede, ki jih je papež Frančišek izrekel glede obrambe življenja. “Povsem jasno nam je” – je dejal sveti oče v svojem govoru 11. aprila letos -, “da je življenje sveto in nedotakljivo ... Jasno se je torej treba upreti vsakršnemu napadu na življenje, še zlasti če je to nedolžno in nemočno, nerajno bitje v materinem telesu pa je nedolžno življenje par excellence”.

Tačas, ko me velikonočna luč osvetljuje – nadaljuje msgr. Crepaldi -, voščim sveto Veliko noč

vsem, ki spodbujajo in branijo družino, ki temelji na poroki med moškim in žensko, kakor tudi spodbujam k odgovornosti, ki jo starši imajo pri vzgoji svojih otrok”. Tudi papež Frančišek je glede te tematike izrazil zelo jasno stališče: “... potrebno je poudariti pravico otrok, da odraščajo v družini, kjer oče in mama ustvarjata primerno okolje za otrokov razvoj in njegovo čustveno zorenje. Naj otrok v tem odnosu še naprej zori v soočanju z očetovo moškostjo in mamino žensko-

stjo: tako se bo razvijal do čustvene dovršenosti. To hkrati predpostavlja, da imajo starši pravico do svojih otrok moralne in verske vzgoje. V tem oziru izražam svoje odločno nasprotovanje vsakršnemu vzgojnemu eksperimentiranju z otroki. Otroci in mladi ne smejo biti tarče laboratorijskih poskusov!” Tačas, ko me velikonočna luč osvetljuje, izražam voščilo svete Velike noči revnim, ki jih je v našem mestu veliko, njihovo število pa vse bolj narašča. Kristusovo dejanje, ki ga prikličemo v spomin in veliki četrtak, ko se je sklonil k nogam učencev, da bi jih umil, je navdih in najbolj zgovorna podoba tega, da je potrebno usmeriti naše življenje v trud in radost, ki ju prinaša pomoč ubogim. Ob prebiranju papeževega dela Evangelii gaudium je takoj očitno usmiljenje do revnih. Papež nas vabi, naj se

prepustimo evangelizirati, in izraža željo “o ubogi Cerkev za uboge”. Revni spominjajo, da jim Božja ljubezen vliva dostojanstvo, ki si ga nihče ne more prilastiti: “Nihče nam ne bo odvzel dostojanstva, ki nam ga daje ta neskončna in neomajna ljubezen”.

Tačas, ko me velikonočna luč osvetljuje, izražam voščilo svete Velike noči družinam in osebam, ki trpijo zaradi pomanjkanja službe, ki postaja vse bolj negotova in redka dobrina tudi v našem prostoru. Nosilcem javnih in institucionalnih odgovornosti na področju ovrednotenja dela posredujem opozorilo papeža Frančiška: “Družba, ki zasleduje upanje, se ne zapre vase, da bi branila interese redkih, ampak gleda predse v prihodnost skupnega dobrega. To zahteva od vseh veliko mero odgovornosti. Družbeno upanje ne obstaja brez dostojanstvene službe, ki bi bili deležni vsi”. Predragi bratje in sestre, Jezus je vstal: naj vam po luči, ki jo izžareva to sporočilo upanja in tolažbe, prispele moje voščilo za sveto in veselo Veliko noč.

Obvestila

Slovensko dobrodelno društvo vabi v četrtek, 24. aprila, na redni občni zbor na sedežu v ul. Mazzini 46 v Trstu, in sicer ob 17.30 v prvem, ob 18. uri pa v drugem sklicanju.

Romanje v Medjugorje od 2. do 5. maja letos. Odhod iz Nove Gorice in Rožne Doline s postankom na Kozini za tržaške romarje. Vpis pri g. Darku za Gorico (tel. št. 3703201305), za tržaško pri g. Jožetu Markuži (tel. št. 040 229166), za Novo Gorico 00386 5 3022503. Potovanje z udobnim avtobusom. Slovenski in italijanski državljani potujejo z veljavno osebno izkaznico.

Potovanje z Novim glasom v Maroko bo od 21. do 28. maja 2014; odhod z letališča v Ronkah. Za vpisovanje in informacije: uprava Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, uredništvo v Trstu, tel. 040 365473, g. Jože Markuža tel. 040 229166. Kdor želi prejeti program po elektronski pošti, naj sporoči na naslov: mohorjeva@gmail.com ali uprava@noviglas.eu

Majda Gregori 25 evrov za Društvo Rojanski Marijin dom in 25 evrov za rojansko glasilo Med nami.

Misijonski krožek Rojan je prejel: za slovenske misijonarje: Felicita Pavšič 10 evrov, Marjanca Prosen 5 evrov in 20 kanadskih dolarjev, Leopold Pristavec 20 evrov, Dragica Marenčič 5 evrov, Jakob Lampe 20 evrov, Franc Saksida 30 evrov, Anka Rogelj 5 dolarjev, Franc Saksida 64 evrov, N. N. iz Brega 20 evrov, gospa Lizeta 10 evrov, Amelia Pangos 10 evrov; za riž otrokom patra Pedra Opeke – Madagaskar: Katica Breznik 40 evrov, Ada Žagar v spomin na Brunota Zlobec 20 evrov; za misijon patra Ernesta Saksida – Brazilija: N. N. iz Brega 20 evrov; za sestro Jožico Sterle – Ukrajina: N. N. iz Brega 10 evrov.

Darove lahko nakažete tudi na: ZADRUŽNE KRAŠKE BANKE IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948 Codice BIC: CCTSIT2TXXX Misijonski krožek Rojan ul. Cordaroli 29 34135 Trst

Darovi

V počastitev spomina na najino predrago mamo Sonjo Stubel darujeva Pavel in Tanja 50 evrov za vojne sirote zadnjih balkanskih vojn v nekdanji Jugoslaviji (Šolske sestre pri Sv. Ivanu v Trstu).

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu: ob rojstnem dnevu bratranca Dolfija Repini darujeta Magdy in Grazia 25 evrov.

Ob smrti Edija Gregorija daruje

Blagoslovljene velikonočne praznike vošči vsem Slovenkam in Slovencem
IGOR ŠVAB
tržaški občinski svetnik

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - TRST

vošči
vsem organistom, zborovodjem,
pevkam in pevcem ter njihovim sorodnikom
blagoslovljene in miru polne
velikonočne praznike

MATEJKA PETERLIN MAVER

26.4.2008

... česar ne zamete zimski čas,
kar sije venomer kot draga ruda,
je luč srca.

Cene Vipotnik

Slovenska prosveta in Sklad Albina Ločičnika Drugič so podelili nagrade za “prihodnje” inženirje

Po lanski, poskusni izvedbi podelitve štipendij iz Sklada Albina Ločičnika so se pri Slovenski prosveti odločili, da bodo to letos ponovili. Tako so se v petek, 11. aprila, nekateri zaslužni slovenski univerzitetni študenti iz naše dežele zbrali v Peterlinovi dvorani na svečani podelitvi denarnih podpor. Nagrade so namenjene izključno študentom inženirskih smeri. Tako je namreč želela vdova inž. Ločičnika, gospa Evgenija oziroma Ženka, kot so ji pravili bližnji, ko je premoženje prepustila Slovenski prosveti: inženirjeva soproga, ki je umrla pred tremi leti, je želela, da bi se na tak način

ovrednotilo možovo ime. Inženir Albin Ločičnik je umrl v Trstu decembra l. 1986. Bil je pravi strokovnjak na svojem področju, zlasti izvedenec za statične izračune (Kulturni dom v Trstu je nastal na podlagi njegovih strokovnih prizadevanj) in si zato pridobil ugled in spoštovanje stanskih kolegov, med katerimi je bilo tudi mnogo Italijanov. Bine Ločičnik je bil vselej zvest svojemu narodu in bil do kraja prepričan demokrat. Prisotnim sta voščila srečno študijsko pot predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor in Ločičniko-

va sestrična Nada Piščanec Senica. V akademskem letu 2013/2014 so v skladu s pravilnikom nagrade izpolnili potrebne pogoje Erik Raida, prejemnik štipendije za študente prvega letnika v višini tisoč evrov, ki obiskuje Fakulteto za gradbe-

ništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, Jorgos Athanassopoulos, študent inženirstva gradbene smeri na Univerzi v Trstu, in Danijel Simonettig, ki je vpisan na magisterij inženirstva procesov in materialov na Univerzi v Trstu: tema dvema je bila dodeljena štipendija v višini 1.500 evrov.

IG

Foto M. Maver

Društvo slovenskih izobražencev Nenavadna diplomatska zgodba

Bil je zadnji generalni konzul Socialistične federativne republike Jugoslavije v Trstu s polnim mandatom, in sicer med letoma 1986 in 1990. Rodil se je leta 1940 v Pradah pri Koprju in se usmeril v pedagoško delo. Ukvarja se z marsičim, med drugim je specialist za pomorsko problematiko ter ustanovitelj prvega Lions kluba na Primorskem. Njegova bibliografija je zelo obsežna. Livio Jakomin je dolgo odlašal s pisanjem, a se je, po temeljitem razmisleku, naposled za to odločil. Tako je izšla knjiga spominov *Na meji*; ne le zato, ker je delal na meji, temveč tudi, ker je bilo veliko diplomatskih zadev na meji dopustnega. Z avtorjem knjige se je v Društvu slovenskih izobražencev pogo-

Livio Jakomin (foto IG)

varjal Primož Sturman in mu nudil iztočnice za slikovito in hudo-mušno pripovedovanje preteklih dogodivščin. Poslušalci so izvedeli, da se Jakomin ni nikomur politično ponujal. V Trst je leta 1986 prišel povsem nenarčtovano in slučajno. Srbi so namreč začeli pritiskati na predsedstvo Jugoslavije, da hočejo imeti generalnega konzula v Trstu. Ponujali so zelo dobre kadre, a Slovenija ni imela ustreznih ljudi. Sam je takrat bil dekan; pripravljal je programe za fakulteto, a poklical ga je predsednik predsedstva Socialistične republike Slovenije France Popit in mu naročil, naj se zglašuje v Beogradu na izpitu italijanskega, nato še na pripravah. Srečo je imel, da je bila njegova

žena italijanskega porekla in je dobro obvladal jezik. Tako je opravil izpit, čeprav je bil le-ta zahteven. V vlogi generalnega konzula se je večkrat znašel v hudih situacijah, takrat pa so mu prišle prav priprave iz Beograda, ko so ga učili, kako se mora odzivati na razna namigovanja, da ne pride do političnega incidenta. Prof. Jakomin je tako obnovil prvi diplomatski razgovor s tržaškim županom Staffierijem, ki je bil zelo prebrisan, a je začel pred sogovornikom, zaradi njegovega odzivanja, izgubljati živce. Odtlej je imel s Staffierijem spoštljive in dobre odnose. Tudi drugače je bila izkušnja z ljudmi, ki so predstavljali državo, dobra, saj so takrat Jugoslavlani hodili v Trst, tako kot romajo muslimani v Meko. V knjigi, kateri je predgovor napisal prof. Jože Pirjevec, opisuje avtor tudi ustroj konzulata v času, ko se je začela Jugoslavija rušiti in so nastajala zunanja trenja med narodi. Vsi Srbi so prihajali z ministrstva za zunanje zadeve, bili so izobraženi in korektni. Hudo-mušno se je zaustavil tudi pri varnostnikih in šoferju ter poudaril, da so bili v Trstu eno izmed redkih predstavništva, ki so imeli redne plače. Vsi sodelavci so bili strokovni in delavni.

Kar se tiče Slovencev v zamejstvu, jih je poznal precej, a precej površno, kot jih je takrat poznala večina Slovencev v Sloveniji. Beseda manjšina mu ni všeč, ker je to podcenjevalen pojem. Kljub temu je z “manjšino” skušal imeti uravnoveženi odnos. V uvodu knjige se je avtor zahvalil vsem sodelavcem na konzulatu in prijateljem klubov Čupe in Sirene. Prvi je knjigo prebral prof. Pirjevec in mu svetoval, naj jo objavi, saj je njegova pripoved dragoce-na, ker na živahen, čustveno in intelektualno angažiran način prikazuje utrip tržaškega mesta v drugi polovici osemdesetih let.

Šin

Članice Slovenske Vincencije-ve konference v Trstu so tudi letos skrbno pripravljale oljčne vejice, ki so jih na cvetno nedeljo ponujale vernikom pred tržaškimi cerkvami. Tudi letos je dobrodelna organizacija izkupiček namenila potrebnim, in to v najzlahotnejši tradiciji izročila Vincencijevih konferenc: namen zveze konferenc je namreč usmerjen v kovanje organizirane mreže pomoči, kar je tudi v današnjih časih gospodarske krize še toliko bolj pomembno in hvalevredno.

14. pesniški turnir v Mariboru

Zmagovalec - vitez je David Bandelj

Vitez letošnjega pesniškega turnirja Založbe Pivec je David Bandelj, ki je žirijo na sobotnem finalu v Mariboru prepričal s pesmijo *Lost in translation*. S tem je prvič na tem tekmovalcu, na katerem izbirajo najboljšo neobjavljeno slovensko pesem, zmagal zamejski pesnik. Nagrado občinstva pa je prejel Gregor Grešak za pesem *Checkpoint Charlie*. Na finalnem turnirju, ki je potekal v soboto zvečer v Kazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča Maribor, je imel svečan nagovor podpredsednik Društva slovenskih pisateljev Ivo Svetina. Ta je poudaril najnost poezije v današnjem času. Simbolno je turnir odprla lanska vitezinja poezije Lucija Mlinarič s svojo zmagovalno pesmijo, nato

pa se je zvrstilo dvanajst finalistov, ki so pred občinstvom doživeto interpretirali svoje pesmi.

Občinstvo je največ glasov namenilo pesmi *Checkpoint Charlie* Gregorja Grešaka. Po izboru strokovne žirije v sestavi Borut Gombač, Irena Novak Popov in Zoran Pevec pa je bil najboljši zamejski pesnik David Bandelj s pesmijo *Lost in translation*. Zmagovalec bo, če bo Založbi Pivec uspelo pridobiti sredstva, Slovenijo zastopal tudi na Evropskem pesniškem turnirju 2014. Vseh dvanajst finalnih pesmi so

pri Založbi Pivec izdali v zborniku, ki ga je prejelo občinstvo na finalu, objavljene pa bodo tudi v literarni reviji RP./Lirikon21. Posebno nagrado - broško zlate vrtnice je letos za svoj doprinos k pesniškemu turnirju prejel dolgoletni žirant in tudi občinski scenarist prireditelj Borut Gombač, ki s turnirjem sodeluje že od začetka.

Pesniški turnir so začeli prirejati leta 2001 na pobudo Zore A. Jurič, ki je idejo za tovrstno prireditev povzela po romanu Marpurgi mariborske literarne zgodovinarke in pisateljice Zlate Vokač Medic. V njem je opisani srednjeveški viteški pesniški turnir na največjem štajerskem gradu Riegersburg.

Prvih sedem let je bil turnir vezan na Maribor, v letu 2008 pa se je razširil po vsej Sloveniji. Od leta 2011 ima nadgradnjo v Evropskem pesniškem turnirju, ki poteka jeseni.

ma, ki se prvi pojavi na odru. Kodeljeva je že kot drobno dekletce pokazala svoj igralski talent, za

to ni čudno, da je že veliko let članica AMO in seveda Gledališča na vrvcu. Svoje igralske zmožnosti je prav v letošnji sezoni imela možnost preizkusiti tudi v predstavi SNG Nova Gorica *Timon Atenski* velikega Shakespeara pod režijskim vodstvom Janeza Pipana. Kake štiri leta na odrskih deskah že nastopata tudi Maja Petrovič, ki se je izkazala kot trdosrčna, zlobna mačeha, in Ana Marija Belingar kot mačehina razvajena, nevoščljiva hči Doroteja, ki samovšečno stopa po materinih stopinjah. Odrski novinki pa sta Petra Ušaj, ki je odigrala vlogo nerodnega princa, srčno hrepenčega po lepi deklici, in Teodora Komljenič, ki se je prav dobro znašla v vlogi lepe, dobre Alenčice. Včasih tudi Alenčici sicer po glavi šine drobna "zlobna" misel, da bi kar "zavila vrat" mačehi in polsestri, a jo takoj odvrne od sebe, saj ve, da zloba ne rodi nič dobrega. Aberšek je to igro, v kateri je osvetlil tudi temno plat zgodbe-nasilje, ki je žal marsikdaj prisotno v resničnem življenju tudi med domačimi stenami, dopolnjeval in brusil, medtem ko je ležal v bolnišnici. Kljub zdravstvenim težavam so njegove misli ustvarjalno tkale novo predstavo, za katero si je zamislil tudi minimalistično, a zelo učinkovito in funkcionalno scensko podobo. Uprizoritev z jasno izraženo dramaturško nitjo je zaživela v tekočem ritmu. Avtor glasbe, ki se čudovito ujema s potekom pravljice, je dolgoletni Aberškov sodelavec Matej Petijan. Koreografske korake, ki razgibajo odrsko dogajanje, je na glasbeno podlago ubrala Sara Kenda, tudi ona že večkrat sooblikovalka Aberškovih predstav. Tonski mojster je Žiga Aberšek, oblikovalec luči pa Zorko Kenda, ki že dolgo let spremlja Aberškovo gledališko ustvarjanje. Kot šepetalka je za odrom stala Nejka Berce Čeligoj. Predstava, v kateri se oglašajo seveda tudi songi, ki so nepogrešljivi elementi Aberškovih gledaliških iger, vsebuje vse, kar je potrebno za dobro otroško uprizoritev, v kateri bodo tudi odrasli našli kaj za razmislek.

Iva Koršič

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (46)

Mariza Perat

Gospa Sveta na Koroškem

Koroška je za Slovence vedno imela poseben čar.

Tu je tekla zibelka slovenstva, tu se je osnovala prva slovenska država, Karantanija. To je tudi dežela, kjer slovenska pesem in slovenska beseda najbolj blago donita, dežela staroslavne svetišča Gospe Svete, prvega središča in tudi prvega žarišča, od koder se je med Slovence širilo Marijino češčenje. Koroška je tudi dežela umeščanja karantanskih vojvod na knežjem kamnu ob Krnskem gradu ter vojvodskega prestola na Gosposvetem polju, dežela, v kateri je blaženi škof

Cerkev Marijinega vnebovzetja, Gospa Sveta

Anton Martin Slomšek ustanovil Družbo sv. Mohorja, ki je med Slovence razposlala na tisoče knjig in je zato pri izobraževanju slovenskega ljudstva odigrala nenadomestljivo vlogo, in seveda je to tudi dežela čudovitih naravnih lepot.

Koroška oziroma Karantanija je že od starodavnih časov bila prehodna točka različnih narodov in ljudstev. Najprej so tu bivali Iliri, kamor so spadali tudi Veneti, nato so, približno 400 let pred Kr., prišli v te kraje Kelti. Pozneje, kakih 15 let pred Kr., so deželo zasedli Rimljani in tu leta 40 po Kr. ustanovili pokrajino Norik, ki je poleg Karantanije zavzemala še velik del Štajerske s Celjem, takratno Celeio. Pri Gosposvetem polju so zgradili Virunum, za tiste čase zelo pomembno mesto, saj poročajo, da je štelo kakih 50.000 prebivalcev. Skupaj z drugimi taktirnimi rimskimi mesti Emono (Ljubljano), Celeio (Celje), Poetoviom (Ptujem) in Oglejem je Virunum postalo žarišče rimske kulture. V Virunumu, kot tudi v Celeji in Emoni, so Rim-

ljani imeli svoje vojaške postojanke, ki so jim zagotavljale oblast nad omenjenimi kraji. V teh postojankah ali kolonijah so Rimljani naseljevali svoje uradnike, kar je v znatni meri privedlo do tega, da so domači prebivalci sčasoma prevzeli njihove navade in tudi njihovo kulturo.

Možno je, da je Virunum, kot najpomembnejše mesto teh krajev, bil tudi sedež krščanskega škofa. Vendar to ni dolgo trajalo, kajti v dobi preseljevanja narodov iz srednje Azije proti Evropi je tudi mesto Virunum bilo porušeno. Naj tu omenim, da so prav iz njegovih ruševin pridobili knežji kamen za umeščanje karantanskih vojvod. Prav tako

so iz ruševin Virunuma pridobili kamnite plošče, ki sestavljajo vojvodski prestol.

Tu je treba omeniti tudi sv. Severina, meniha, zelo verjetno Rimljana po rodu, ki je okrog leta 450 prišel v Norik in tu deloval do svoje smrti leta 482. Imenujemo ga "apostola Norika", saj je tamkajšnjim prebivalcem pomagal v vseh njihovih duhovnih in telesnih stiskah.

Razpad zahodnorimskega cesarstva leta 476 in prihod Slovencev sredi 6. stol. pa sta rimsko oblast omajala tudi v teh krajih.

Sloveni, predniki današnjih Slovencev, so se po naselitvi morali boriti proti Obrom, s katerimi so sicer nekaj časa bili v zavezništvu, a so kmalu spoznali, da jih Obri hočejo podjarmiti. Vendar je za obrambo pred tem divjim plemenom bil potreben skupen in organiziran nastop, ki bi bil kos uspešnemu odbujanju njihovih napadov. Ustanovili so zato državno skupnost, Karantanijo, s središčem na Gosposvetem polju. Na čelo države so postavili kneza.

/ dalje

NOVA GORICA Gledališče na vrvcu: Alenčica in princ

Dobrota na koncu le zmaga!

O tem, da dobro prej ali slej premaga zlo, je prepričana mlada Alenčica, ki ji življenjska pot ni postлана s cvetjem, ampak z bodečimi trni, saj mora marsikaj pretrpeti kot sirotica brez matere. Z grenkobo zabellen vsakdanji kruh ji režeeta hudobni polsestra Doroteja in mačeha, ki si vsak dan izmišlja vedno nove, zapletene in skoraj nemogoče naloge, s katerimi naj bi se dokončno znebila lepe, dobre pastorka. Tej namreč tako ali drugače zmeraj uspe opraviti še tako neizvedljive stvari. Pri uspešni izpeljavi nalog ji pomaga celo zasanjani pisatelj Grimm, ki jo sam spravlja v te hude škripce. Tako ji z njegovim ščepcem čarovnije uspe oprati popolnoma črno volno, da se le-ta spremeni v snežno belo, in še sladke gozdne jagode najde v najbolj mrzli zimi. Ob koncu pa, kot v vseh pravljicnih zgodbah, v katerih zmeraj zmaga dobrota, jo osreči princ, čeprav sta jo pred njim skušale na vse načine skriti mačeha in Doroteja. Ti dve zlobnici pa osramočeni in kaznovani odideta s prizorišča, potem pa se pisatelj Grimm duhovito poslovi od gledalcev, ker se mu pač mudi na poroko ... Lepo, svetlo sporočilo o

dobrem, ki premaga vsako težavo, je otrokom "z dvema grošema fantazije" in "prgiščem coprnije" razkrila predstava *Alenčica in princ*, ki jo je Gledališče na vrvcu podarilo otrokom kot eno izmed predstav v abonmanskem programu Goriškega vrtiljaka v Šempetru. V petek, 4. aprila 2014, sta namreč bili v Šempetrski kinodvorani dve ponovitvi te lepo stkane otroške predstave, ki jo je po motivih iz dveh pravljic bratov Grimm, zaradi dolgoletnih izkušenj dela z mladimi, spretno za oder priredil Emil Aberšek. Med mladino zelo priljubljenega mentorja, pedagoga in režiserja, ki je kot avtor in režiser podpisal že celo vrsto vsebinsko preiščeno in na sodobne teme uglašeneh predstav za otroke in odrasčajočo mladino, poznamo dobro tudi mi v zamejstvu, saj je bil tri desetletja umetniški usmer-

skrivnosti gledališke umetnosti ter se presenetljivo dobro izkazali v predstavah za otroke. Dobro lahko ocenimo tudi pravljico predstavo *Alenčica in princ*, ki je premierno zaživela v Točki, dvorani ZKD, 5. marca letos, 4. aprila pa so si jo v Šempetrski kinodvorani ogledali najprej predšolski otroci iz Šempetra in z Vogrskega, nato pa še šolarji od prvega do tretjega razreda iz Šempetra in Vrtojbe. Otroci so zelo pazljivo spremljali odrsko dogajanje in se vanj vpletali, ko so jih nastopajoči v to povabili. Mladi igralci so tudi tokrat sproščeno obvladali odrski prostor in med drugim pazili, da so bile replike jasno in razločno izgovorjene. Povsem naravno so se "prelevili" v dodeljene pravljicne like. Anuša Kodelja je kot vselej natančno in suvereno posebila malce sanjavo razpoloženega pisatelja Grim-

CARNICA ARTE TESSILE
IMBELLINUM

Veselo Veliko noč

33029 villa santina / ud / ul. nazionale 14

tel. št. +39 (0)433 74129 faks +39 (0)433 747529

www.carnica.it

Nova generalna direktorica RTV Slovenija izbranka vladajoče politike

Nastajanje novega gibanja za boljšo državo

V Sloveniji bo v naslednjih dneh ali tednih več dogodkov, ki naj bi potrdili ali ovrgli stališča in usmeritve političnih strank o razmerah v državi in pojasnili izhodišča o njenem nadaljnjem razvoju. V bistvu naj bi se nadaljevala ostra soočanja med vlado oz. koalicijsko večino ter opozicijo. Le-to sestavlja nekaj strank, a jo v politiki in javnosti najbolj pooseblja predsednik Slovenske demokratične stranke, Janez Janša. Politične stranke so medtem že izbrale in objavile liste kandidatov za poslance v evropskem parlamentu, ki jih bodo izbrali na volitvah 25. maja. Kot znano, bo v Sloveniji izvoljenih osem poslancev, na listah pa je nekajkrat več kandidatov in vsi upajo v izvolitev. Po precej razširjenem mnenju predvsem zaradi visokih plač evropskih poslancev, ki omogočajo prihranke, s katerimi si evropski poslanec po koncu mandata, denimo, v Ljubljani lahko kupi večje luksuzno stanovanje.

Med pomembnejšimi dogodki

bo kongres stranke Pozitivna Slovenija - sklican je za 25. april -, na katerem se bosta, tako pričakujejo, za predsedniško mesto spopadla ustanovitelj stranke Zoran Janković, sicer tudi ljubljanski župan, ter premierka Alenka Bratušek. Če bi prevladal Janković, bo vlada odstopila in državni poglavar bi najbrž razpisal nove predčasne parlamentarne volitve. Toda 4. maja skoraj zagotovo ne bo referendum o arhivih oziroma prostem dostopu vanje, kot je odločila koalicija, najbrž v upanju, da bi manjša udeležba volivcev neposredno po prvomajskih praznikih povzročila neuspeh ljudskega glasovanja, ki ga je zahtevala stranka SDS. Ustavno sodišče je soglasno zadržalo izvajanje parlamentarnega odloka o referendumu, o njem pa bo odločilo pozneje. Politično vzdušje pa bo enega od vrhov, morda najvišjega z učinki in posledicami, ki jih ni mogoče predvideti, doseglo s sodbo višjega sodišča v Ljubljani o zadevi Patria. Izreklo naj bi jo v kratkem. Seveda je v državi največ

ugibanj o tem, kako se bo omenjeno drugostopenjsko sodišče opredelilo do obtožnice zoper Janžo. Veliko različnih ocen je vzbudila izvolitev Nataše Pirc-Musar za novo generalno direktorico javne RTV Slovenija. Svojo poklicno pot je začela kot televizijska častnikarka, pozneje pa se je posvetila politiki in bila v njej uspešna. Njen nekdanji mentor, častnikar Lado Ambrožič, je o imenovanju napisal kolumno in jo objavil na spletu RTV hiše. Ambrožič, ki je sedaj varuh pravic gledalcev, poslušalcev in uporabnikov RTV Slovenija, je zapisal: "Glasovanje za novega generalnega direktorja RTV je potekalo po zelo predvidljivem scenariju. Slovenska politika, ki ne obvlada niti sebe, kaj šele gospodarstva, financ, sodstva, zdravstva, kadrov in korupcije, je javnosti nedvoumno dala vedeti, da se vplivu na Radiu in TV ne namerava odpovedati. Lahko si briljantni menedžer ali programska veličina, toda glasovalni stroj nacionalke bo izbral tistega, ki so ga določili na Gregorčičevi (tam

je sedež vlade), ali tam blizu, po starem uveljavljenem pravilu: čeprav ni najboljši, samo da je naš. Novoimenovana generalna direktorica Nataša Pirc-Musar v tem pogledu ni slab izbor. Prodorna, pravniško in organizacijsko podkovana, brez-kompromisna, ugledna osebnost, ki pa se je žal drži etiketa prevelike naklonjenosti levi politični opciji".

Večina tistega v politiki in družbi, ki se zdaj dogaja v Sloveniji, je namenjenega takim spremembam in izboljšavam, ki bi ohranile obstoječe stanje, razmere in odnose v tej naši narodni skupnosti. Znani pravnik Miro Cerar pa je v javnih občilih javnosti in politiki sporočil, da je začel zbirati znane in z ničimer obremenjene Slovence, razumnike z raznih področij in druge poštene posameznike, ki so zaskrbljeni za usodo in prihodnost Slovenije. Oblikovali naj bi oz. bodo veliko civilno-družbeno organizacijo, morda tudi stranko, in s svojo močjo in vplivom zahtevali popolno preobrazbo države. Miro Cerar je dejal in zapisal: "Slovinci moramo, tako posamično kot skupaj, počasi le začeti služiti pravi gospodarjem. Tistim, ki cenijo, da živijo v lepi Sloveniji in so zanjo

in za naše prihodnje generacije pripravljeni resnično tudi kaj dobrega storiti. Tistim, ki jim je mar za ljudi in demokracije ne zlorabljajo za svoje osebne neetične cilje. Ali bomo našim otrokom in mladini res zapustili le velikan-

Nova Slovenska zaveza, ki se zavzema za obnovo pogovorov o spravi in pomiritvi v Sloveniji. V dolgem intervjuju za velikončno izdajo slovenskega katoliškega tednika Družina je povedal, "da je pred odkritjem spomenika v Grahovem Nova Slovenska zaveza uradno dobila vabilo na pogovor k predsedniku države. To je bil nedvomno dogodek, ki presega najmanj verjetno misel. Končno smo za isto mizo sedeli in se pogovarjali najvišji predstavnik države, zveze borcev, ki doslej na nas ni neposredno naslavljala nikakršne zahteve, vprašanja ali pobude, in Nove Slovenske zaveze kot legitimne in legalne predstavnice druge, najprej fizično skoraj v celoti uničene, pozneje pa skrajno odrinjene strani v državljanski vojni. Obstaja kanček upanja, da bi se ti pogovori tudi nadaljevali. Predsednik države Borut Pahor je izrazil pripravljenost, da bo gostitelj takih srečanj, ne da bi sam pri njih zavzemal stališča. Seveda je vprašanje, kdaj bi bil tak proces sprave končan. Vendar to nam ne bi smelo vzeti volje".

Marijan Drobež

Miro Cerar

ke finančne dolgove, prodane naravne vire, kot so voda, gozdovi in drugi, in do konca obubožano stanje duha. Slovenci kot nacija s svojo državo danes nimamo nobene sprejemljive alternative". Zaradi bližine Velike noči, največjega krščanskega praznika, njegove veličine in poslanstva, ki ju nosi in predstavlja, z zadovoljstvom navajamo predlog Petra Sušnika, predsednika društva

zavzema za obnovo pogovorov o spravi in pomiritvi v Sloveniji. V dolgem intervjuju za velikončno izdajo slovenskega katoliškega tednika Družina je povedal, "da je pred odkritjem spomenika v Grahovem Nova Slovenska zaveza uradno dobila vabilo na pogovor k predsedniku države. To je bil nedvomno dogodek, ki presega najmanj verjetno misel. Končno smo za isto mizo sedeli in se pogovarjali najvišji predstavnik države, zveze borcev, ki doslej na nas ni neposredno naslavljala nikakršne zahteve, vprašanja ali pobude, in Nove Slovenske zaveze kot legitimne in legalne predstavnice druge, najprej fizično skoraj v celoti uničene, pozneje pa skrajno odrinjene strani v državljanski vojni. Obstaja kanček upanja, da bi se ti pogovori tudi nadaljevali. Predsednik države Borut Pahor je izrazil pripravljenost, da bo gostitelj takih srečanj, ne da bi sam pri njih zavzemal stališča. Seveda je vprašanje, kdaj bi bil tak proces sprave končan. Vendar to nam ne bi smelo vzeti volje".

Marijan Drobež

Sedaj pa ostajajo razvaline ...

Kultura na prodaj

V razvalinah gospodarskega sistema Slovenija najdemo (žal) čisto vse sektorje. Najbolj oškodovani sta gradbeno in finančno področje, žal pa je po tedno neodgovornega in pohlepnega ravnanja peščice posvečenecv v zadnjih dvajsetih letih danes še veliko "postranske škode". Po pravici povedano je ta škoda vse prej kot postranska. "Nečasten vzdevek" pa so si manjša propadla podjetja, dejanski "subjekt" postranske škode, prisluzila samo zato, ker so največkrat bila samo sredstvo za prečrpavanje sredstev in njihovo kanaliziranje v druge namene.

Padli angeli

No, del "postranske" škode je postala tudi kultura. Zgodba Mladinske knjige (MKZ), ki je "začasni konec" dobila prejšnji teden z novim lastništvom, je zgovoren primer tega. Najbolj znana založniška hiša v Sloveniji je postala žrtev finančnih manevrov v sklopu padca finančne superstrukture, finančnega holdinga Zvon 2. Samo za kratko osvežitev spomina: MKZ je osrednja založba v Sloveniji. Njena je, med drugim, tudi največja knjigarna v Sloveniji, ljubljanski Konzorcij. Skratka, če na kratko povzamemo, gre za eno od tistih institucij, ki naj bi predstavljale eno od središč slovenskega kulturnega življa. Tiskanje in razširjanje knjig med ljudmi je seveda vse manj dobičkonosna dejavnost, je pa po drugi strani (še vedno) osnova za ohranjanje duha nekega naroda. Gre za dokaj oguljeno frazo, ki jo lahko slišimo kar nekajkrat letno, ob prazniku slovenske kulture, ob knjižnih sejnih, ob mednarodnih dnevnih knjige. A očitno je to samoumevno samo, ko gre za besede. V praksi je to drugače. MKZ je bila del stečajne mase Zvona 2 in je bila obsojena na počasno hiranje: nedavni odkup, ki ga je opravil založnik Učila internatio-

nal, je brezupno stanje začasno nekoliko olajšal, čeprav je prihodnost še vedno zelo negotova. Pa ne gre samo za MKZ. Nedavno je, ob odsotnosti karšnegakoli glasnejšega zgražanja javnosti, poniknila in dokončno utihnila založba Nova revija: da, tista legendarna Nova revija, ki je leta 1987 s 57. številko revije odprla pot slovenski samostojnosti. Tudi Nova revija je doživela klavarno usodo: zaradi neplačanih davčnih obveznosti je sodišče na predlog davčne uprave pred slabima dveh mesecema uvedlo stečajni postopek. In to je to: padla angela slovenske kulture.

Nestrokovni lastniki

Zakaj se to dogaja? Pogled v obe zgodbi prinaša kompleksno megleno stanje slovenskega gospodarskega delovanja. Simptomov za stečaj Nove revije in za

poslovanje je prišlo do izraza tudi (in predvsem) pri poslovnih izidih: MKZ je dobiček zabeležila zadnjič leta 2009 (1,37 milijona evrov), od takrat pa negativni rezultati, ki so v lanskem letu (tudi v tem primeru so podatki še neuradni) dosegli minus v višini 8 milijonov evrov. Kot smo že omenili, sta v ozadiju za to zgodbo propad finančnega holdinga Zvon dva in pogubna praksa razpršenih lastništev, značilnih za Slovenijo.

krizno stanje Mladinske knjige je več: že omenjena požrešnost finančnih krogov, ki so založbi obvladovali, tukaj je tudi velika mera nestrokovnosti in nepoznavanja sektorja založništva, nazadnje pa bi lahko zapisali, da ni bilo niti pravega odnosa do simbolnega pomena omenjenih institucij. Najbrž za vsem tem ni bilo niti občutka za zgodovinsko in kulturno vrednost teh dveh blagovnih znamk.

MKZ je od leta 2008 do lani skoraj prepolovila svoj promet: od slabih 150 milijonov evrov prihodkov leta 2008 jih je po neuradnih podatkih v lanskem letu (objavljenih v Finančah) bilo samo še 80 milijonov evrov. Slabo

Logika je preprosta: isti družbenik ne more biti specializiran in enako dober na tako različnih področjih, kakršne so telekomunikacija (T-2), založništvo (MKZ), predelava cinka (Cinkarna Celje) ali trženje barvil, pokrivnih premazov in lakov (Helios). No, vse to je bilo med drugim v portfelju cerkvenih Zvonov. Posledice so danes katastrofalne. A vrnimo se na MKZ. Holding v lasti mariborske nadškofije je skupno razpolagal z 69 odstotki MKZ, do katerih se je postopoma dokopal vključno do leta 2006. Negativne številke so se začele pojavljati vzporedno z razkrivanjem stanja v obvladujočem holdingu. Konec leta 2010 so v Zvonu dva prvič razkrili, da imajo težave s sprotnim plačilom dolgov, v začetku januarja 2011 je postala javna novica o njegovi insolventnosti, 21. januarja pa je L'Espresso objavil članek o neplačanih dolgovih

mariborske nadškofije v višini 800 milijonov evrov. Januarja 2012 je po stečaju holdinga Zvon dva njegov 70 odstotni delež pristal pri bankah upnicah (Abanka, NLB in Hypo banka): te so skušale delež prodati po najvišji možni ceni. Izključna cena je bila takrat 22,56 milijona evrov, ki pa je bila potem pošteno zmanjšana

Mladinska knjiga

in je prejšnji teden pristala na nekaj več kot 5 milijonov evrov.

Konec z Novo revijo

Z Novo revijo je bila zgodba nekoliko drugačna, čeprav so bili njeni končni učinki po svoje še hujši. Založba Nova revija je od 25. februarja v stečaju. Usodni so bili neplačani davki v znesku med 500 tisoč in milijonom evrov. Zaradi tega je postopala davčna uprava, ki je pri sodišču dosegla uvedbo stečaja. To pa še ni vse. Razpoložljivi podatki in pisanje medijev namreč sestavljajo sliko, po kateri je imela Nova revija blokirane račune več kot 1.100 dni vse od decembra 2010, prav tako je tudi v tem primeru nastopila plačilna nesposobnost. Vzrokov naj bi bilo več, čeprav že spet brez natančno opredeljenih odgovornosti. Tudi v tem primeru se krivda vrača z enih pleč na druga. V letih 2009 in 2010 založba ni izpolnila predvidenega knjižnega programa, dogovorjenega ob podpisu pogodbe za sofinanciranje z Javno agencijo za knjigo (JAK). Zato kasneje ni mogla več kandidirati na razpisih JAK. In to je bila tudi tista pot, tlakovana kakorkoli že (eni govorijo o dobrih namelih, drugi o škodljivi spekulaciji), ki je vodila v pekel. Tukaj pa si velja postaviti še eno vprašanje: zakaj pri tem, ko je ugašala Nova revija, ni nihče od pomembnejšev (tudi v kulturnih krogih) stopil na plan in zavpil: "Kaj se pa gremo? A je to normalno"? Tudi v tem primeru gre

za nenadomestljivo vlogo kulture in vsega, kar je Nova revija pomenila. Nič, samo tišina. Oglušujoča tišina. Še posthumno ni nihče Nova reviji "zblebetal" dolžnostnega De profundis. Toliko o pomenu kulture in njeni vlogi.

David, ki je prevzel Goljata

MKZ je do nadaljnjega rešena. Seveda, težave še niso odpravljene. Mnogi namreč skeptično ugotavljajo, da je kupec Mladinske knjige dokaj manjši založnik Učila international z le nekaj zaposlenimi, manjšim obsegom knjigarn na terenu in izdajo v višini približno 300 naslovov letno. Skratka, primarno vprašanje je, kako bo malim Učilom (njihov šef je Srečko Mrvar) uspelo nad gladino obdržati zgubaški MKZ? Vprašanje je seveda vmesno, a dejstvo, da je bil večinski delež MKZ le prodan, je morda še pomembnejše. Skratka, MKZ se je

izvil iz začaranega kroga bank upnic prejšnjega družbenika. Zdaj ima ponovno "polnopravnega lastnika": in še podrobno, ki ni zanemarljiva v tem obdobju. Novi lastnik je založnik in ne predstavnik kakega drugega čudnega lobija, ki s knjigami in knjigotrštvom nima nič.

V Sloveniji žal obstajajo tudi taki primeri že omenjenega razpršenega lastništva, ki je za "institucijo knjige" vse prej kot pozitiven: Državna založba Slovenije je pod vodstvom Bojana Petana začela ponujati zelo široko paleto storitev: prevzela je med drugim tudi Terme Čatež in v Marinko Portorož. Kaj je v tem skupnega z založništvom, lahko sami sklepate. In kje je danes DZS? Njeni slabi krediti so bili preneseni na slabo banko. Pa tudi to najbrž samo po zaslugi nekaterih pravih poznanstev. Drugače bi z veliko mero verjetnosti tudi DZS bila že ad acta.

Andrej Černic

Brestovica pri Komnu

Nov bencinski servis OMV

Obmejna vasica Brestovica pri Komnu se ponaša z novim sodobnim bencinskim servisom OMV, ki za krajane pomeni pomembno pridobitev. Bencinski servis bo s svojimi storitvami pripomogel k boljši kakovosti življenja, saj je že nekaj let v kraju na voljo le potujoča trgovina in za nakupe v zadnjem hipu se je bilo potrebno odpeljati v Italijo ali na Gorjansko pri Komnu. Vido Antonič, predsednik vaške skupnosti je nad novo pridobitvijo navdušen, saj računa, da je to prvi korak k ponovnemu razvoju Brestovice. Ob

tem dodaja: "Kljub temu da je Brestovica pri Komnu zelo majhen kraj, pa z našimi dogodki, med katerimi sta najpomembnejša Br'stovska Špargljada in Pohod po poteh soške fronte, v kraj privabimo več kot 1000 obiskovalcev iz Slovenije in tujine". Vsi, ki jih pot vodi po primorskem krasu in skozi Brestovico, se tako lahko že od 19. marca ustavijo na novo odprtem bencinskem servisu, kjer se lahko oskrbijo z vrhunskima gorivoma OMV MaxxMotion 95 in OMV Sprint Diesel, obenem pa postanek na poti izkoristijo za nakupe v manjši, z visokokakovostnimi izdelki dobro založeni trgovini. Bencinski servis je odprt vsak dan od 7. do 20. ure.

Razstava v Vili Manin

Sodobna slovenska umetnost na ogled

Vili Manin so v soboto, 12. aprila, odprli v nekdanji konjušnici (Vzhodna eksedra) razstavo sodobne slovenske likovne umetnosti z naslovom "Magija umetnosti. Protagonisti slovenske sodobne umetnosti 1968-2013", ki bo na ogled do 22. junija letos. Ogled bogate razstave je možen vsak dan razen ponedeljka, ko je Vila Manin zaprta. Deželna odbornica Loredana Panariti, ki je skupaj s slovenskim ministrom za kulturo Urošem Grilcem, slovenskim veleposlanikom v Rimu Iztokom Mirošičem, odgovornim za Vilo Manin Pierom Colussijem - prisotni pa so bili tudi šefica kabineta predsednika Republike Slovenije Alja Brglez, videmska prefektinja Delfina Raimondo, podpredsednik deželne-

ga sveta Furlanije Julijske krajine Igor Gabrovec ter poslanka v Rimu Tamara Blažina, razstavo slovesno odprla, je na odprtju v slovenskem in italijanskem jeziku pozdravila goste ter poudarila pomen razstave slovenske sodobne likovne umetnosti, ki jo je pripravil slovenski likovni kritik Aleksander Basin. Dejala je, da je razstava lep primer mednarodnega sodelovanja, služi pa naj medsebojnemu spoznavanju ter predvsem primerjavi umetnosti v sodobnem času v Sloveniji in Italiji. Kritik Aleksander Basin je seveda postavil na ogled le izbor najbolj

Aleksander Basin (foto JMP)

prepoznavnih likovnih del, ki so nastala na Slovenskem od leta 1969 do leta 2013, prvič je sam na razstavo poleg slik v različnih tehnikah uvrstil zraven grafičnih listov in kipov tudi fotografije. V Vili Manin si bo gledalec lahko ogledal izbor del 51

slikarjev, 17 kiparjev ter dela šestih grafikov in 19 fotografov; od slovenskih avtorjev, ki delujejo v našem prostoru, sta zastopana le Franko Vecchiet z grafičnim listom ter Klavdij Palčič s sliko večjih dimenzij. Na naše vprašanje, kako je kot kurator razstave pripravil izbor del, je kritik Aleksander Basin povedal, da se je naslanjal na veliko delo, izbore in pregledne razstave pokojnega kritika Zorana Kržišnika, na svoja bogata znan-

Foto JMP

ja, kot je tudi dodal, da sam spremlja slovenske sodobne likovne umetnike že dolga dese-

tletja, po njegovem pa so na razstavi zastopani najbolj značilni umetniki. Kot neke vrste razstava v razsta-

Aleksij Kobal, triptih

vi pa je Basin navedel razstavni prostor, v katerem je umestil dela umetnikov, ki so slikali sodob-

ni slovenski pejzaž, prav tako pa ima svoj razstavni prostor, žal brez panoja s kratko predstavitevijo, skupina Irwin, če že vseh ne moremo naštet.

Ob razstavi v Vili Manin je izšel barvni katalog s kritično predstavitevijo v slovenskem in italijanskem jeziku, dodana je tudi angleščina, prav pa je storil slovenski veleposlanik v Rimu Iztok Mirošič, ko je na odprtju poudaril, da prav razlike in seveda sorodnosti v likovni umetnosti pomagajo k boljšemu razumevanju narodnih identitet!

Jurij Paljk

Ekскурzija goriškega tehniškega pola Na odkrivanju zanimivosti Gorenjske

Četrtek, 26. marca, smo se dijaki drugih razredov zavodov Cankarja, Zoisa, Vege in tretjega razreda zavoda Cankarja udeležili poučne ekscurzije na Gorenjsko, ki jo je organiziralo in gmotno podprlo Ministrstvo za izobraževanje, šolstvo in šport Republike Slovenije. Naša vodička, gospa Evelin, nas je s strokovno razlagajočo spremljalo ves dan. Ob 8. uri smo odpotovali iz Gorice proti letališču Brnik, kjer nas je čakala stevardesa, ki nas je seznanila z organizacijo letališča in z vsem zakulisnim delom, ki je potrebno za njegovo uspešno delovanje (pregledi, carina, točenje bencina, prevoz kovčkov, prisotnost gasilcev itd.). Pot nas je nato vodila do Lesc, kjer smo si ogledali tovarno čokolade

Gorenjka. Videli smo proizvodnjo čokolade od začetka do končnega proizvoda. Nato nas je čakala še degustacija raznih vrst čokolade, in to pred kosilom na znani domačiji bratov Avsenik. Prostorji v gostilni so zelo lepo urejeni, saj družina Avsenik spre-

zeja. Tam nam je vodička muzeja prikazala čebelarstvo, eno najstarejših slovenskih kmetijskih panog. V muzeju so razstavljene številne panjske končnice, videli smo tudi kratek dokumentarec o pridobivanju medu. Nekateri smo tam kupili domači med različnih okusov.

Ker je bilo že pozno, smo v veseljem in prijetnem vzdušju, polni vtisov in novega znanja, krenili proti domu.

Iskreno se zahvaljujemo Ministrstvu Republike Slovenije, ki nam vsako leto omogoča ogled

jema goste od vsepovsod. V konferenčni dvorani potekajo razne prireditve in televizijska snemanja. Po kosilu smo se odpravili v Radovljico. V srednjeveškem mestecu smo si ogledali rojstno hišo prvega slovenskega dramatika Antona Tomaža Linhartarja. Čakal nas je še ogled čebelarstva mu-

zeja. Tam nam je vodička muzeja prikazala čebelarstvo, eno najstarejših slovenskih kmetijskih panog. V muzeju so razstavljene številne panjske končnice, videli smo tudi kratek dokumentarec o pridobivanju medu. Nekateri smo tam kupili domači med različnih okusov.

Ker je bilo že pozno, smo v veseljem in prijetnem vzdušju, polni vtisov in novega znanja, krenili proti domu. Iskreno se zahvaljujemo Ministrstvu Republike Slovenije, ki nam vsako leto omogoča ogled

Dijaki goriškega tehniškega pola

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (22)

OSTALI ZNAKI OČESA

V irisu iridolog vidi vse predispozicije za bolezni, h katerim je posameznik nagnjen, in vse bolezni, ki jih je posameznik že preživel. Kot smo v zadnjih kolumnah videli, lahko iridolog razbere tudi psihično stanje posameznika, emocionalno komponento, karakterno nagnjenost itd. Naj še enkrat poudarim - pomembno je, da iridolog pregleduje oko v živo pred njim in ne zgolj na podlagi posnetka. Samo na živem očesu lahko razberemo vse znake, ki niso vedno tako očitni in jasni. Sama slika vsekakor nikoli ne prikaže prave realnosti, predvsem globine znakov so pri sliki zelo slabo vidne. Profesionalni iridolog ima iridoskop z najmanj 40-kratno povečavo in se zanaša na lastno znanje in ne na računalniški program, ki na podlagi določenih barv in sprememb šarenice postavi diagnozo; taka obravnava je nestrokovna in dejansko brezosebna. Znaki, ki jih na očesu lahko še dobimo in ki emocionalno ter karakterno zaznamujejo točno določene kvalitete osebe, so: beli obroč na irisu, ki ga imenujemo tudi harmonični obroč. Tak človek si vedno prizadeva za ohranitev harmonije na delovnem mestu, v družini in drugod. Če mu to ne uspe, postane ciničen, zagrenjen in se zapre vase. Tako oseba sovraži nasilje, krivico in je zelo občutljiva. Bori se za pravice drugih, za dobre stvari, pomaga sočloveku, ki je v stiski, rad bi spremenil svet in si tudi vsak dan sproti prizadeva za to. Krivična dejanja ga zelo prizadenejo. Sivi obroč na irisu nakazuje odločno osebo, ki ima jasne načrte in stremi k doseganju zastavljenih ciljev. Je zelo nepotrpežljiva oseba, naloži si

veliko nalog, saj potrebuje, da ima čas 120 % zaposlen. Živi v nemiru in nepotrpežljivosti. Največ doseže takrat, ko rešuje težave predvsem na delovnem mestu. Je zelo hladna, trdna, neljubča, natančna oseba.

Modri obroč na irisu pomeni, da ima ta oseba v življenju že zastavljeno točno določeno misijo, ki jo mora izpolniti. Tako oseba je zelo karizmatična, pridna, delavna in vztrajna ter lahko doseže velike stvari. Lahko postane neodločna, če nima jasne slike poti, ki jo mora prehoditi in ji je namenjena. Tako oseba ne tvega, je neodločna, negotova, dokler se ji ne prikaže jasen znak in vodilo, ki ga je čakala. Takrat ve, kako mora postopati naprej, saj v podzavesti ve, da ima v življenju točno določeno poslanstvo. Njen moto je: "Živi in pusti živeti!"

Beli obroč na očesu pomeni obroč odločnosti in dokončnosti. Tako oseba je zelo močno zasidrana v svoj prav, svoje ideje in od njih ne odstopa niti za milimeter. Ima jasna mnenja, jasen načrt in nič je ne premakne od začrtanega, čeprav je razlaga tehtna, jo bo ovrгла in se držala svojih načel. Tako oseba je premalo fleksibilna in prilagodljiva, je intolerantna. Beli obroč pogosto najdemo pri starejših osebah.

Vsak izmed nas je edinstven, vsak ima delček ali večino enega tipa, opisanega v tej in prejšnjih kolumnah. Na podlagi temeljite iridološke obravnave lahko iridolog usmeri posameznika, da odpravi določene emocionalne, karakterne, psihične blokade tudi s pomočjo Bachovih kapljic. Te blokade delim na srčne, jetrne, pljučne, ledvične in blokade vranice/slinavke. Vse bodo opisane v naslednjih člankih.

KULTURNI DOM GORICA Komigo

Sdrindule je gledalcem podaril sproščen večer

Po dveh predstavah v slovenskem jeziku so se v goriškem Kulturnem domu na tretji ponudbi trijezičnega festivala Komigo, ki ga prireja Kulturni dom Gorica in kulturna združba Maja iz Gorice, ob sodelovanju še drugih slovenskih - tudi onstran nekdanje meje - in italijanskih kulturnih ustanov, prepletale italijansko in furlansko, pa tudi narečna "mešanica". Po dvajsetih letih - potem ko je sodeloval na kabaretnem srečanju Pajk's showa - je prišel v tork, 1. aprila 2014, spet v goste Ermes Di Leonardo, ki je predvsem furlanski publiki znan pod psevdonimom Sdrindule. Pod tem vzdevkom je svojo pevsko pot kot kantavtor začel l. 1980, ko se je pojavil na glasbeni sceni in kaj kmalu osvojil občinstvo s svojimi toplimi nastopi, polnimi življenjskega optimizma. V teh letih je napisal ogromno pesmi in izdal dvajset CD in kaset, nekatere celo v nemškem jeziku. Po tem doseženem pevskem uspehu pa se je hotel preizkusiti še kot kabaretnist. Že od mladih nog je namreč rad zabaval prijatelje s pripovedovanjem smešnic in dovtipov. S svojimi kabaretnimi "podvigmi" je takoj osvojil širši krog gledalcev, saj se je zmeraj bolj pogosto pojavljal na

vaških praznikih in drugih prireditvah. Odpravil se je tudi na gostovanja po Evropi, pa še čez "lužo" v Kanado in celo v daljno Avstralijo, pač tja, kamor so se odselili furlanski rojaki. Njim je s svojim izvajanjem prinesel delček pristnega domačega sveta. Več kot drobec optimističnega gledanja na svet, kljub nelahkim sedanjim časom, je z glasbeno humornim

cabaretnom *Ridere per non piangere - Ridi par no vai (Smejmo se, da ne bi jokali)* podaril tudi občinstvu Komigo, ki je prav dobro zasedlo veliko dvorano Kulturnega doma v Gorici in se prisrčno nasmejalo ob njegovih duhovitostih, v katere sicer vselej

kane tudi kapljica "grenčine", ki je pač, žal, prisotna v vsakdanjem življenju. Kljub ne več rosnim letom Sdrindule ohranja mladostno svežino in spretnost pri razvijanju načrtovanega programa in nikdar ne zdožgčas občinstva. V svoje humorne iskricke je vpletel sedanje in nekdanje politično dogajanje, predvsem pa vsakdanje težave malih ljudi in odnos med moškimi in ženski, ki najde vselej plodovita tla za komične iztočnice. Njegove včasih sanjavo spevne pesmi je izvrstno spremljala štiričlanska glasbena skupina Sdrindy band, ki mu je bila večkrat tudi "v oporo" ob njegovem humornem izvajanju. Ob koncu je publika, ki je aktivno sodelovala pri izvedbi nekaterih pesmi, ob bučnem ritmičnem ploskanju iztržila še dodatke in zadovoljna zapuščala dvorano.

Pred začetkom same kabaretno predstave je tehnik Kulturnega doma Andrea Pahor - obiskovalci dvorane ga poznamo kot bolj zadržanega fanta -, popolnoma nerazpoznaven v "ženski inačici" "femme fatale" z Vzhoda, pripravil gledalcem prijetno presečenje. Ob glasbi in pred scenjskim ozadjem, prekritim z nabrano "zaveso" v živo rdeči žareči barvi, je kot Špela Rogelj kar precej samozavestno uprizoril "seksi" izpoved ljubzenske izkušnje "vroče dame". Seveda je tudi njemu publika za ta nepričakovani in nenapovedani nastop naklonila toplo ploskanje z željo, da bi se še kdaj pojavil v igralski preobleki. JK

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C, naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm. Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo

zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo

za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 15. aprila, ob 14. uri.

Ko potrebuješ bližino človeka ...

Ljudje, ki niso samo javni uslužbenci

Monica ni le eno izmed skoraj osemstotih imen na seznamu mojih raznolikih prijateljev na Facebooku. Veliko več mi pomeni ta slika dekleta, ki na naslovnici objema svoja čudovita otroka. V teh hudih dneh, ko se moja mama na Katinari bori ne samo s posledicami srčne kapi, temveč tudi s starostnimi težavami, mi je Monica nepogrešljiva opora.

Na svoj seznam prijateljev sem veliko mlajšo mamo in ženo iz Štarcancana, hčerko dveh priseljencev iz Benečije, ki še govori slovensko, dodala šele pred tednom ali dvema. Pred tem sem o njej vedela bore malo: da je zaposlena pri socialni službi na tržaški občini in da se občasno ukvarja z mojo mamo. Ravno ona mi je o njej pripovedovala skoraj vsak dan. Stavki kot, Monica mi bo pomagala, Monica je prinesla, Monica je rekla, so bili na dnevnem redu ob srečanjih z mamo, a nikoli me ni posebno zanimalo, da bi povprašala, kdo je punca, po rodu iz Beneške Slovenije, ki ve celo, da pišem za Novi glas in zbira moje članke. In sploh se nisem poglobljala v to, zakaj ima moja mama Monico tako rada in zakaj ji je tako hvaležna za pomoč. Sama sem ji prvič telefonirala pred približno mesecem dni, te-

daj, ko so se začeli mamini sosedje pritoževati zaradi nočnega vpitja in kaljenja miru. Nisem mogla namreč verjeti, da bi moja mama, sicer mirna in preprosta ženska, ki se s svetom okoli sebe nikoli ni preveč ukvarjala in je živela v svojem majcenem, osamljenem stanovanju, postajala motna.

Srčni infarkt je mojim dvomom postavil konec, s socialnimi delavkami in Monico, ki so podobno kot jaz zagovarjale mamo kot mirno, preprosto žensko, smo ugotovile, da ponoči starka ne najde miru, doživlja namišljene situacije, vpije in večkrat postane celo nasilna.

Verjetno vsakdo ve, kaj pomeni, ko v svoji materi ne prepoznaš več ljubeče, skrbne in predane osebe, ki te je spremljala skozi vse življenje, ko postane celo njen glas drugačen in tuj, duševna stiska pa rojeva najrazličnejše neracionalne reakcije. Mamina bolezen, ki je prišla nad naju z močnim ravno v času, ko sva že izmučena zaradi selitve, me je dokončno strla, tako da nisem več vedela, kako in kam. Monica mi je ponudila vso pomoč s tako odprtostjo in radodarnostjo, kot bi bila od nekdanje moje najboljše prijateljice. S kolegicami sta odpeljali mamino muco, ki je midva z

možem nisva mogla posvojiti, zasilno sta počistili mamino stanovanje, med tednom, ko sva midva z možem na gradbišču, pa Monica redno obiskuje mamo v bolnišnici ter ji naliva moči in poguma. Ker sva ugotovili, da naju telefon stane preveč, pa se zvečer najdeva na Facebooku, kjer se pomeniva o mamini boleznini, o obiskih v bolnišnici ter o prihodnjih ukrepih. In čeprav je Monica mati dveh čudovitih otrok, ki ji poleg službe jemljeta kar nekaj časa, ji ni nikoli težko prisluhniti mojim tožbam, lečiti moje rane in me bodriti, ko več ne vem, ne kako, ne kam.

Tedne preživljam na gradbišču, ki je sicer vse bolj podobno domu, ki sem ga sanjala, vikende pa na Katinari. Ko gledam mamo tako neboljano, s solzami v očeh, je strah tudi mene. Starosti me je od nekdanjega straha. Že kot študentka sem rada delala z otroki, v šoli, po kolonijah, v poletnih središčih. Otroci so polni veselja, jaz pa potrebujem ravno to veselje, igro, sanje, prihodnost. Minevanja me je strah, priznam. Starosti še bolj.

Oseba, ki mi je tolikokrat v življenju podajala roko, mi dajala moč in tolažbo, je sedaj neboljena, zgubana in vsa skrčena v tej bolniški postelji, ki je že zaradi vonja ne maram. In kar je naj-

denarnih podpor za plačevanje domov sploh ni več možno dobiti. A nekako bomo uredili, zate in za tvojo mamo, ker vaju imamo radi. Razume tudi mojo stisko, ker sem sredi selitve in nimam

časa, še pralni stroj mi ne dela več, večina mojih stvari pa je že spakiranih v črnih vrečah. Prav zato mi bodo pomagali drugi.

sama. In da je solidarnost, ki sta je deležna, veliko bogastvo. Spremlja vaju predsem zato, ker sta z možem čudoviti, enkratni osebi in si zaslužita srečo.

Poslušam ga, sedim na travniku pod hišo in gledam te doline, ki se odevajo v barve pomladi. Solze imam v očeh, a ne več zaradi strahu. Pomoč, ki sem je deležna, in vsakodnevna podpora sta mi segli do srca. Ne govorim o državnih strukturah. Državne strukture so toge in brezosebne. Tisti, ki jim dajejo toplino in človečnost, so ravno ljudje. Tisti ljudje, ki svoje delo opravljajo s srcem. In, tako kot Monica, nočejo dodatnega denarja v zameno za usluge. Ljudi imam rada, pravi deklet iz Štarcancana. To službo sem si izbrala ravno zato, ker želim pomagati drugim. In srečna sem, ko mi to uspeva.

Gledam to modro, čisto nebo, ki ga pri nas nismo vajeni. In razganjata me sreča in hvaležnost. Hvaležnost do vseh tistih, ki so mi blizu in mi vlivajo poguma. Hvaležnost do tistih ljudi, ki se jih kriza, korupcija, pomanjkanje vrednot in sla po denarju niso dataknila. In jim je srce edino vodilo.

Suzi Pertot

SNG Nova Gorica Premiera: Po Magrittu Logično razrešena zagonetka

Da lahko marsikatero situacijo vsak od nas drugače tolmači in trmasto zagovarja svoje prepričanje o tem, da je resnično to, kar sam misli, da je resnica, ter da se iz tega interpretiranja marsikdaj porodijo sumi, sumničenja, nesporednosti in celo napačni sklepi, nas v komičnem ključu z nadihom parodije na račun detektivk "opozarja" Tom Stoppard (1937), eden izmed najuspešnejših sodobnih angleških dramatikov, ki je sicer

kot prave detektivke drži gledalca v šah matu do končne razrešitve zagonetke, se je kot "izluščena" s slike belgijskega nadrealističnega slikarja Reneja Magritta (1898-1967), pojavila v pol temi odra male dvorane. Pri učinkovitosti vizualne podobe predstave ima veliko zaslug scenografinja Jasna Vastl, ki je z nadrobno prikazom notranjosti stanovanja ponudila realističen vpogled v sicer le (navidezno) nadrealistično situacijo, v kateri vidimo pol golega moškega, vi-

dališko blagajno in naj bi nato pobegnul z družino Harris. O njegovem početju je vsak imel svoje predstave, seveda tudi policist Holmes in detektiv Foot, ki se na koncu izkaže kaj malo bister. Iz njegovega končnega monologa gledalci namreč spoznajo, da je v svoji "bistroumnosti" pravzaprav iskal sebe!! Saj je bil on tisti moški, ki je stal na eni nogi na pločniku s peno na obrazu ... Stoppard v svoji igri *Po Magrittu*, ki nas s simboli vodi po likovnih poteh tega svojevrstnega umetnika, se z vrsto bizarnih situacij poigrava z detektivskimi prvini in zavaja z njimi publiko, ki ob njih sicer malce zbežano preizkuša svoje detektivske (ne) spretnosti in se ob tem tudi pozabava. Spozna pa tudi, da je bolje se ne

Vedno bolj priljubljen šport Tekška mrzlica pri nas

Tekaško gibanje rekreativcev je pri nas v nezadržnem razmahu. Povod za ta sestavek so številne tovrstne prireditve, ki v naši okolici zaznamujejo ta začetek pomladi. Mali kraški maraton na Sežanskem ob koncu zime, minuli nedeljski prvi Istrski maraton na Koprskem in pa Bavisela, ki se v Trstu obeta v nedeljo, 4. maja.

Tek je najbolj spontana in enostavna oblika športne aktivnosti. Velik plus pri tej dejavnosti je, da lahko trening priredimo v vsakem trenutku. Ne potrebujemo telovadnic, terminov, opreme, družbe oziroma soigralcev. Na voljo moramo imeti le telovadne copate in nekaj časa, dovolj je v bistvu že pol ure, morda ob delovnem premoru za kosilo.

Tekaško udejstvovanje nedvomno vzpodbujajo vse te pobude, ki združujejo ljubitelje znojenja preko obrabljenih podplatov. Hkrati pa maratoni promovirajo tek med najmlajšimi, kar nedvomno razvija športno oziroma vsaj zdravo gibalno kulturo pri novih generacijah, tudi otrocih. Praviloma imajo ta tekmovanja tri verzije, pravi 42-kilometrski maraton, pol-maraton, ki meri točno polovico, in krajšo različico (do 10 kilometrov) za družine, za katere ni nujno, da sploh tečejo, pač pa je že dovolj, da se vsaj sprehodijo in okusijo čar dogodka. Tudi v naši srenji je tekačev iz leta v leto vse več. Malodane vsakdo ima med prijatelji koga, ki je že

pretekel prvi maraton. Da smo si na jasnem, teči štiri ure nepretrgoma je velik podvig, maratonski tek torej niso mačje solze. Tu ni improvizacije, ampak je temelj, osnova, dosleden trening. Najbolj zagnani prilagodijo am-

prejšnjo, zgodovinsko in močno politično obarvano, odpihnila neljuba afera. Na noge pa so vendarle postavili uspešno igračko, ki je privabljala v Trst tudi top runnerje, odlične afriške atlete svetovnega formata. Moč prireditve pa je, tako kot velja tudi za Barcolano, zlasti množičnost, formula ljudskega praznika prej kot športnega dogodka. Pobude v tržaškem mestnem središču potekajo več dni pred maratonom.

Mali kraški maraton s postojanko v Sežani so letos izvedli štirinajstič. Pozornost je usmerjena predvsem v najmlajše rodove, ki imajo tudi posebne dogodke ob sodelovanju šol in vrtcev. Tekmovalna preizkušnja pa je le polmaratonska, njena značilnost je čezmejna proga (z delom na bazovskem koncu), s katero so ob prelomu tisočletja tudi idejno

orali ledino. Ker je sežanski maraton predviden sredi marca, je vremensko izjemno nepredvidljiv, večkrat sta bila botra celo sneg in strupena burja. Po obsegu primerljiv s kraškimi pa je letošnja novost, Istrski maraton, ki so ga uresničili v nedeljo. Nastopilo je več tisoč privrženec, ob tem, da je bilo število tekmovalcev za 42-ko in 21-ko omejeno. Izmislili so si učinkovito formulo: vsako leto obide krožna proga vsa glavna mesta slovenske Istre, start in cilj pa iz leta v leto premikajo (Koper, Izola, Piran). Trasa je slikovita, obdobje v letu idealno, nemajhna ovira pa so prav nič sladki klanci (na primer med občinama Izola in Piranom), ki grizejo v hitre noge tekmovalcev.

HC

češkega rodu, v svojem delu *After Magritte* (1969). Dramsko delo, napisano z velikim smislom za humor, parodijo in ironijo, odlikuje "neverjetna jezikovna senzibilnost", kot o avtorju pravi v gledališkem listu dramaturginja Simona Hamer, ki je pri dramaturški razčlenitvi bila v oporo režiserki Ajdi Valcl. Obe sta v novogoriškem gledališču že bili zelo domiselni sooblikovalki domišljjske razkošne otroške predstave *Zajtrk* v novembru 2012. Valcova se je na slovenskem odru prva soočila s tem Stoppardovim delom. Krstno uprizoritev v slovenskem jeziku je namreč komedija doživela v izvrstnem prevodu Alje Predan z naslovom *Po Magrittu* na malem odru Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica v četrtek, 2. aprila 2014. Prijetna odrska miniaturna, ki

sečega s stropa, domnevno truplo na likalni mizi in smrkajočo žensko na kolenih. Vse to gleda publika, pa tudi policist Holmes, ki "kuka" v stanovanje in je prepričan – kot sicer tudi občinstvo –, da gre za komaj storjen zločin. To se sicer kaj kmalu izkaže za popolnoma neresnično: moški, Harris, je namesčal žarnico v svetilko pod stropom in popravljala njeno protiutež – skledico s sadjem! –, njegova prehlajena žena Thelma je nekaj iskala, "domnevno" Harrisova mati, ki strastno ljubi tubo, pa si je po ogledu Magrittove razstave v Tate Gallery odpočila razbolele noge kar na ... likalni mizi. Večja zagonetka je za vse tri skrivnostni "enonogi" moški, ki so ga srečali na cesti po poti domov. Le-ta naj bi bil – po domnevah policije – poabljenec, ki naj bi oropal gle-

pregled nenavadnih situacij. Kratko enodejansko bogatijo kostumi po zamisli Bjanke Adžić Ursulov, izvorna glasba Mirka Vuksanovića, ki zna vselej čudovito ubrati glasbene odtenke v sozvočju z odrskim dogajanjem, in seveda igra luči svetlobnega mojstra Sama Oblokarja. Srečko Fišerju je bila kot vedno zaupana lektorska naloga. Na odru so kot odsev iz Magrittovih del pred publiko "skrivnostni" – med vsakdanjim in nenavadnim videzom – oživeli Stoppardovi protagonisti Harris, Thelma, Mati, Foot in Holmes v plastični interpretaciji Gorazda Jakominića, Ane Facchini, Mire Lampe Vujičić, Kristijana Gučka in gosta Andreja Zalesjaka, ki je že bil igriv soigralec Ane Facchini in Medee Novak v igri *Zajtrk*.

IK

Veselo Veliko noč
vam želita banki, ki se razlikujeta
in sta vam vedno ob strani.

